QR Code દ્વારા વીડિયો લેક્ચરથી
સમજૂતી સાથેની સર્વપ્રથમ આવૃત્તિ

જવાહર નવોદય

પ્રવેશ પરીક્ષાની શ્રેષ્ઠ તૈયારી માટે

અલંકાર અનન્ય

પ્રેક્ટિસ વર્ક

- નવી પરીક્ષા પદ્ધતિ પ્રમાણે સુધારેલી આવૃત્તિ
- છેલ્લી પરીક્ષા મુજબ આદર્શ પ્રશ્નપત્ર સાથે

- માનસિક યોગ્યતા કસોટી વિભાગ
- ગણિત વિભાગ
- ભાષા વિભાગ
- વ્યાકરણ વિભાગ
- પ્રશ્નપત્ર વિભાગ
- જવાબ વિભાગ

Alankar®
Publication

લેખક :
પૃથ્વીરાજસિંહ પરમાર
(JNVST-2009)
BSc. B.Ed. Maths

ડીજીટલ માધ્યમથી
તૈયારી કરવા એપ્લીકેશન
ડાઉનલોડ કરો.
ALANKAR
EXAM WORLD

ધોરણ-6માં
પ્રવેશ માટે...
(ગુજરાતી માધ્યમ)
જવાહર નવોદય
વિદ્યાલય પ્રવેશ
પરીક્ષાની શ્રેષ્ઠ
તૈયારી માટે

અંતિમ પરીક્ષાના પ્રશ્નપત્રો સાથેની તદ્દન નવી આવૃત્તિ

- **A** માનસિક યોગ્યતા કસોટી વિભાગ
- **B** ગણિત વિભાગ
- **C** ભાષા વિભાગ
- **D** વ્યાકરણ વિભાગ
- **E** પ્રશ્નપત્ર વિભાગ
- **F** જવાબ વિભાગ

અલંકાર અનન્ય
પ્રેક્ટિસ વર્ક

લેખક
પૃથ્વીરાજસિંહ પરમાર
(BSc.,BEd.-Maths)

પુસ્તકની આવૃત્તિની વિશેષતા :

- વર્ષ 2012 પરીક્ષા પછીથી આજ દિવસ સુધીના પેપરને આધારે તદ્દન નવા પ્રશ્નોની રચના
- ભાષા વિભાગમાં ફકરાના વિષયો જેવા કે પ્રેરકપ્રસંગ, વાર્તા, વ્યક્તિ વિશેષ, પ્રાણી, પક્ષી, જંતુ, વિજ્ઞાન, ભૂગોળ, અંગ્રેજીનું ગુજરાતી અનુવાદ કરેલ પ્રસંગોનો સમાવેશ
- ભાષાના 20% વ્યાકરણ પ્રશ્નો માટે વ્યાકરણના મુદ્દાઓનો સમાવેશ

U-TUBE ચેનલ સબસ્ક્રાઈબ કરો.

વધારે પ્રેક્ટિસ માટે ALANKAR EXAM WORLD એપ્લિકેશન ડાઉનલોડ કરો.

010624

Z-16

અલંકાર પબ્લિકેશન
Contact us.
9726437575, 9558047575
alankarpublication@yahoo.com
www.alankarpublication.com
like us : alankarpublication

Alankar® Publication

M.R.P.: ₹320.00

પ્રસ્તાવના

આજના આ જ્ઞાન અને માહિતીના વિસ્ફોટના યુગમાં રોજગારી મેળવવા સ્પર્ધાત્મક વાતાવરણ ઊભું થયું છે. પોતાની યોગ્યતા સિદ્ધ કરવા આવી સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓમાં અગ્રિમ સ્થાને રહેવું જરૂરી બન્યું છે. જો કે આ પરીક્ષાઓમાં ઉત્તમ દેખાવ કરવો એ સખત પરિશ્રમ અને આયોજનપૂર્વકની તૈયારી હોય તો જ સરળ છે. ધોરણ-5નાં બાળકો માટેની નવોદય પ્રવેશ પરીક્ષા આવી જ એક સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા છે. ભારતનાં પ્રતિભા સંપન્ન બાળકોને કેન્દ્ર સરકારના ખર્ચે ધોરણ-6 થી 12 ના CBSE અભ્યાસક્રમની તક પૂરી પાડતું એકમ એટલે જવાહર નવોદય વિદ્યાલય. જેમાં જિલ્લાનાં 80 બાળકો જ મેરિટના ધોરણે પસંદ થાય છે !

આ પરીક્ષાના મુખ્ય ત્રણ વિભાગોમાં માનસિક યોગ્યતા કસોટી વિભાગ, અંકગણિત વિભાગ અને ભાષા વિભાગના પ્રશ્નો પૂછાય છે. જેમાં માનસિક યોગ્યતા કસોટી વિભાગને 50%, ગાણિતિક વિભાગને 25% તથા ભાષા વિભાગને 25% ગુણભાર આપવામાં આવેલ છે. આ માટે પૂરતા સંદર્ભ સાહિત્યના અભાવને કારણે તૈયારી કરવામાં બાળકોને મુશ્કેલી પડે છે.

આ પુસ્તકમાં **માનસિક યોગ્યતા કસોટી**ના કુલ 40 ગુણની તૈયારી માટે કુલ **દસ વિભાગની 560 જેટલી કસોટીઓ (આકૃતિઓ)** આપવામાં આવી છે. વર્ષ 2008થી આ છ વિભાગમાંથી દસ વિભાગ અને વર્ષ 2019થી આ દસેય વિભાગના જુદા જુદા ચાર - ચાર પ્રશ્નો લઈ કુલ 40 પ્રશ્નો પૂછવામાં આવે છે.

ગણિત વિભાગનો આશય બાળકની તર્કશક્તિ, ઝડપ અને ગણનશક્તિની સમૃદ્ધિ તપાસવાનો છે. આ **અલંકાર અનન્ય પ્રેક્ટિસ વર્ક**નો ગણિત વિભાગ, CBSE અભ્યાસક્રમ અનુસાર ધોરણ-5 ના ગણિત પાઠ્યક્રમને ધ્યાને લઈ તૈયાર કરેલ છે. તે મુજબ ગુજરાતના અભ્યાસક્રમ અનુસાર ધોરણ-5 તથા ધોરણ-6, 7નાં અમુક પ્રકરણનો સમાવેશ થાય છે. આ પુસ્તકમાં વધુ મહાવરા માટે વધુમાં વધુ પ્રશ્નો આપવા પ્રયત્ન કર્યો છે. કુલ મળી **1040 પ્રશ્નો આપેલા છે.** દરેક પ્રકરણની શરૂઆતમાં ટૂંકી સમજ તથા યાદ રાખવાની જરૂરી માહિતી આપેલી છે. જે સમગ્ર વર્ષ દરમિયાન મહાવરા માટે ઉપયોગી થશે.

ભાષા વિભાગનો આશય બાળકની માતૃભાષામાં સારગ્રહણશક્તિ અને વ્યાકરણની સમૃદ્ધિ તપાસવાનો છે. આ **અલંકાર અનન્ય પ્રેક્ટિસ વર્ક**ના ભાષા વિભાગમાં ફકરા (સારગ્રહણ માટે) તથા વ્યાકરણ વિભાગ મહાવરો કરવામાં બાળકોને ખૂબ ઉપયોગી થશે એવી આશા છે. ફકરાના વિભાગમાં કુલ મળી **55 ફકરાનો સંગ્રહ** આ પુસ્તકમાં આપેલ છે. અંતે **2023 - 2024ના પ્રશ્નપત્રો** પરીક્ષાની અંતિમ તૈયારીમાં ઉપયોગી બનશે એવી સંપૂર્ણ આશા છે. સાથે સાથે **OMR શીટનો નમૂનો આપેલો છે.**

- પ્રકાશક

વિદ્યાર્થીઓને ઉપયોગી થાય તેવું ગણિત અને તર્ક-સાહિત્યનું સર્જન કરી શકું તેવું ભાથું આપનાર મારા ગણિતના ગુરુજનો તથા ગણિતનો વારસો આપનાર મારા પિતાજીને મારાં વંદન. જરૂરી સંજ્ઞાઓ, આકૃતિઓ વગેરે બાબતમાં અમારી ચીવટ કે ચીકાશને હસતાં મોઢે સહન કરી આ પુસ્તકને સુંદર બનાવવા શ્રમ અને સમય આપનાર સર્વે ટાઈપ સેટર અને કમ્પ્યૂટર આર્ટિસ્ટના અમે આભારી છીએ.

- લેખક

Alankar®
Publication
અલંકાર પબ્લિકેશન

અનુક્રમણિકા

	ક્રમ	ખંડ	વિભાગ / પ્રકરણ	પા.નં.
[A] માનસિક યોગ્યતા કસોટી	1	1	સમાન આકૃતિઓ	5
	2	2	ક્રમિક આકૃતિઓ	14
	3	3	સંબંધ આકૃતિઓ	22
	4	4	ચોરસ આકૃતિઓ	30
	5	5	અપૂર્ણ આકૃતિઓ	39
	6	6	અયોગ્ય આકૃતિઓ	48
	7	7	દર્પણ આકૃતિઓ	57
	8	8	પેપરકટિંગ આકૃતિઓ	66
	9	9	ચિત્ર સંયોજન	74
	10	10	છુપાયેલ આકૃતિઓ	83
[B] ગણિત વિભાગ	11	1	સંખ્યાજ્ઞાન - I	93
	12	2	સંખ્યાજ્ઞાન - II	98
	13	3	વિભાજ્યતાની ચાવીઓ અને અવયવ	104
	14	4	પ્રાથમિક ક્રિયાઓ	109
	15	5	ગુ.સા.અ., લ.સા.અ.	115
	16	6	વ્યાવહારિક અપૂર્ણાંક	120
	17	7	દશાંશ અપૂર્ણાંક	126
	18	8	ગુણોત્તર - પ્રમાણ	131
	19	9	સમય - અંતર	137
	20	10	સરાસરી, ઘાતાંક અને વર્ગમૂળ	143
	21	11	શતમાન	148
	22	12	નફો - ખોટ	153
	23	13	સાદું વ્યાજ	159
	24	14	શ્રેણી - આલેખ	164
	25	15	પરિમિતિ - ક્ષેત્રફળ અને ઘનફળ	171
	26	16	એકમના સંબંધો - ગાણિતિક તર્ક	177
	27	17	અજ્ઞાત સંખ્યાઓ અને સમીકરણ	183
[C]	28		ભાષા વિભાગ	191
[D]	29		વ્યાકરણ વિભાગ	222
[E]	30		વર્ષ 2023નું પ્રશ્નપત્ર	242
	31		વર્ષ 2024નું પ્રશ્નપત્ર	257
[F] જવાબો	32		માનસિક યોગ્યતા કસોટી વિભાગ	273
	33		ગણિત વિભાગ	275
	34		ભાષા વિભાગ	277
	35		2023 અને 2024ના પ્રશ્નપત્રોના જવાબ	278

પારિભાષિક શબ્દો

ગુજરાતી	हिन्दी	English
શોધો	ढूँढो	Find
સરવાળો	योग	Addition
બાદબાકી	व्यवकलन	Subtraction
છેદ	हर	Denominator
ઘડિયો	पहाडागुणनतालिका	Multiplication Table
ભૌમિતિક	ज्यामितिय	Geometric
પ્રમાણ	समानुपात	Proportion
ગુણોત્તર	अनुपात	Ratio
સાદું રૂપ	सरलीकरन	Simplify
સરાસરી	औसत	Average
નફો	मुनाफा, लाभ	Profit, Gain
ખોટ	नुकसान, हानि	Loss
ખરાજાત	अतिरिक्त व्यय	Additional Expense
પડત કિંમત	शुद्ध मूल्य	Net Price (N.P.)
ચોરસ	वर्ग	Square
લંબચોરસ	आयत	Rectangle
જેવું	समतुल्य	Like
લંબાઈ	लम्बाइ	Length
પહોળાઈ	चौड़ाइ	Breadth
આલેખ	आरेख	Graph
ચોરસમીટર	वर्गमीटर	Square meter
ગુરુકોણ	दीर्घ/अधिक कोण	Abtuse Angle
લઘુકોણ	न्यूनकोण	Acute Angle

ગુજરાતી	हिन्दी	English
એકી સંખ્યા	विषम	Odd Number
બેકી સંખ્યા	सम	Even Number
વિભાજ્ય સંખ્યા	संयुक्त	Composite
અવિભાજ્ય સંખ્યા	अभाज्य	Prime
નિઃશેષ ભાગી શકાય	विभाज्य	Divisible
અવયવ	घटक	Factor
અવયવી	गुणज	Multiple
ગુ.સા.અ.	महत्तम समावर्तक	H.C.F.
લ.સા.અ.	लघुतम समावर्तक	L.C.M.
પસંદ કરો	चूनो	Decide
વેચાણ કિંમત	विक्रय मूल्य	Sale Price (S.P.)
અપૂર્ણાંક	भिन्न	Fraction
ઊતરતો ક્રમ	अवरोही क्रम	Descending Order
મૂળ કિંમત	लागत मूल्य	Cost Price
ચડતો ક્રમ	आरोही क्रम	Ascending Order
શુદ્ધ અપૂર્ણાંક	इकाई से क्रम भिन्न	Proper Fra.
લંબઘન	धनाभ	Cuboid
ત્રિકોણ	त्रिभूज	Triangle
દશાંશ અપૂર્ણાંક	दशमलव	Decimal Fra.
ઘનફળ	आयतन	Volume
કાટકોણ	समकोण	Right Angle
પૂરકકોણ	संपूरककोण	Supplementary Angle
કોટિકોણ	पूरककोण	complementary Angle

Alankar® Publication

પ્રશ્ન 09
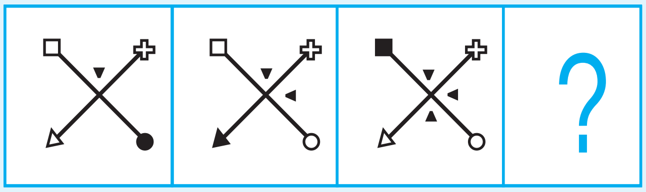
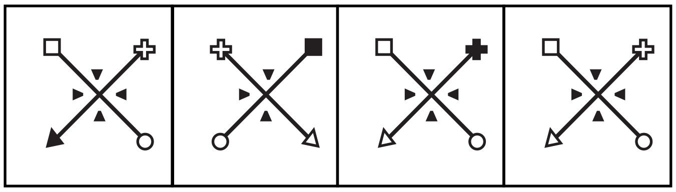
(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 10
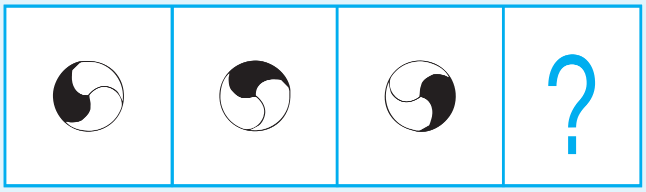
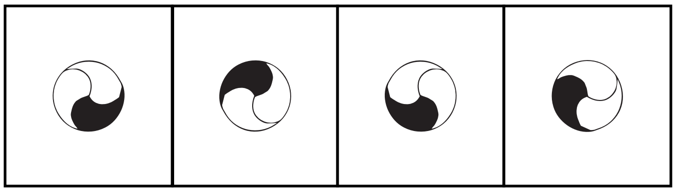
(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 11
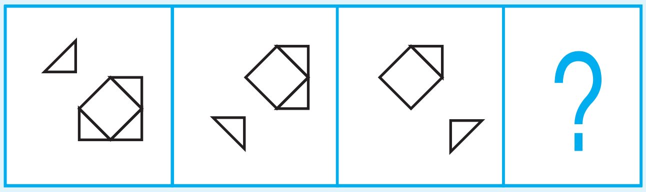
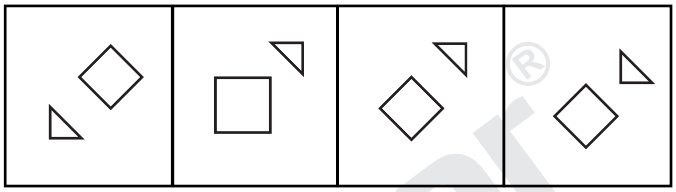
(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 12
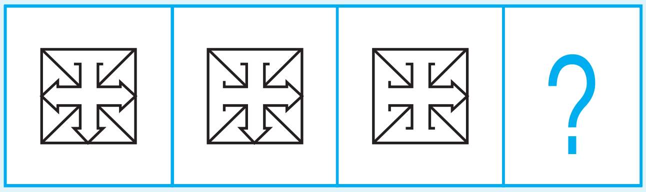
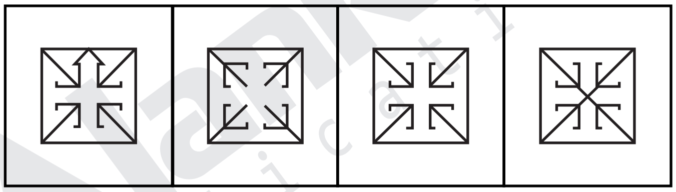
(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 13
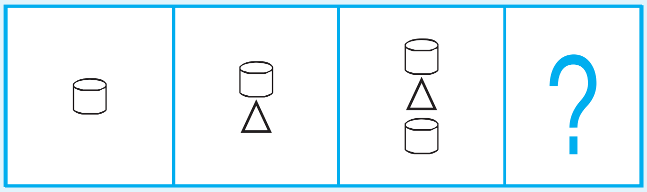
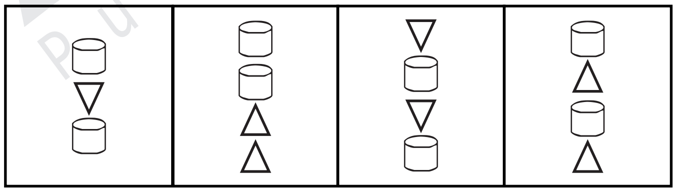
(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 14
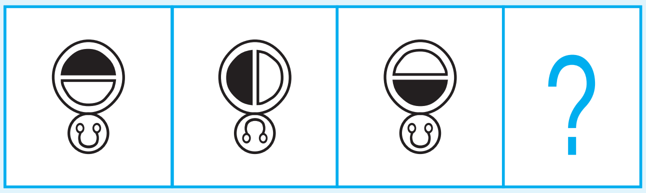
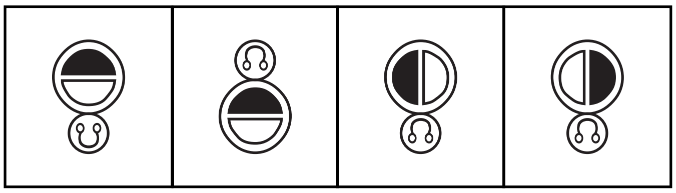
(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 15
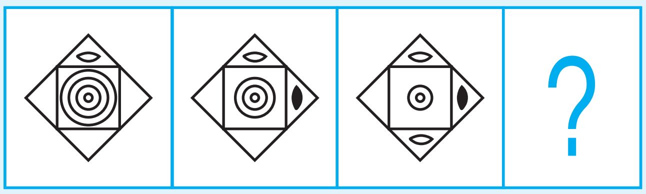
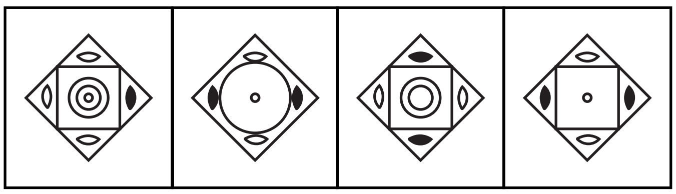
(A) (B) (C) (D)

Alankar Publication

પ્રશ્ન 16

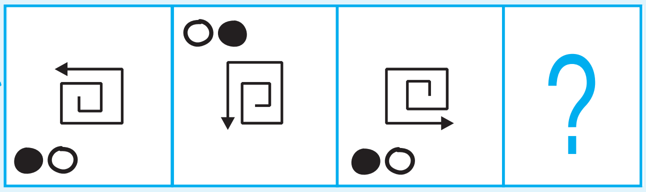

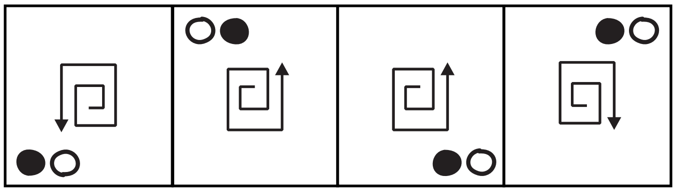

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 17

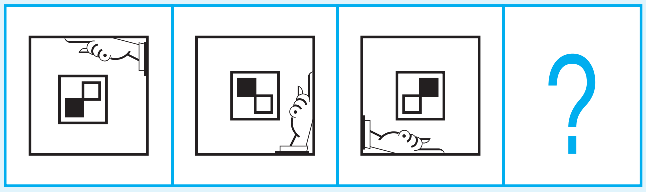

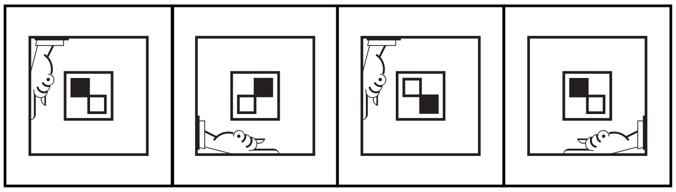

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 18

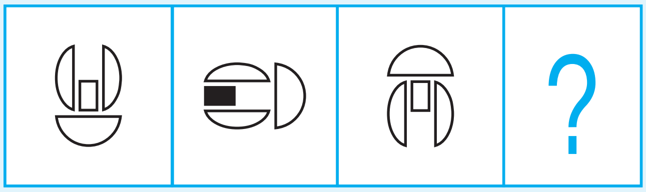

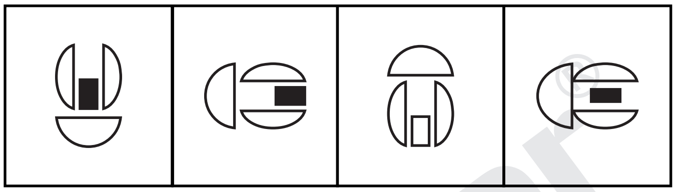

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 19

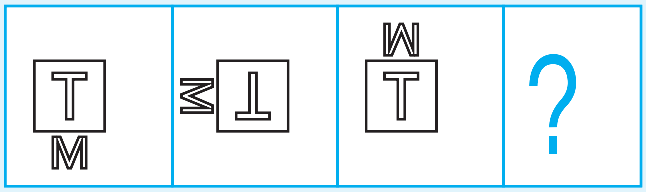

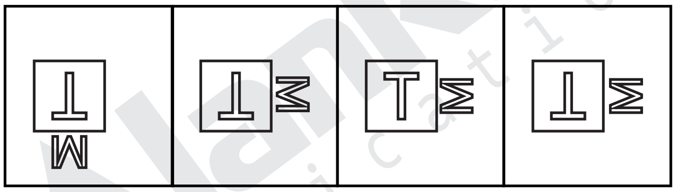

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 20

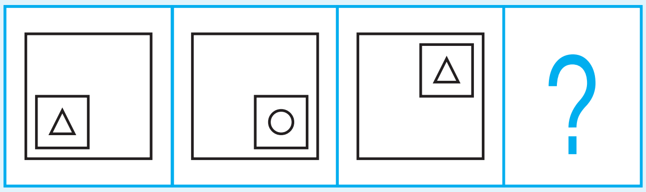

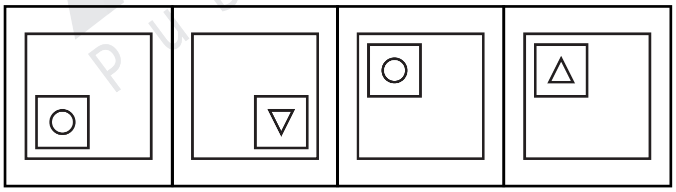

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 21

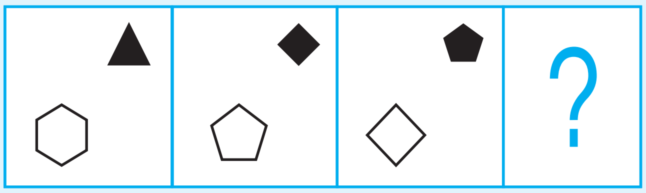

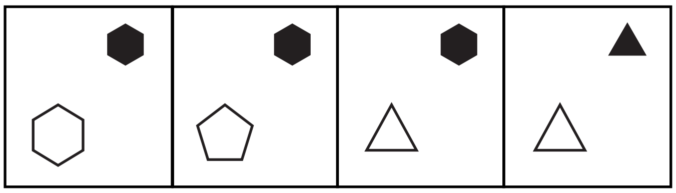

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 22

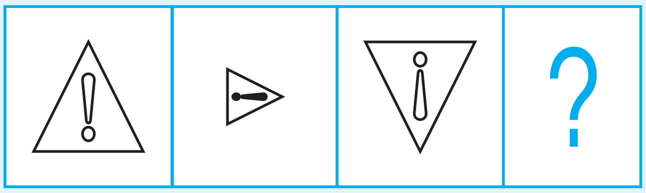

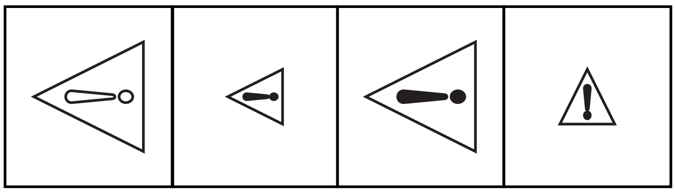

(A) (B) (C) (D)

Alankar Publication

પ્રશ્ન : 15

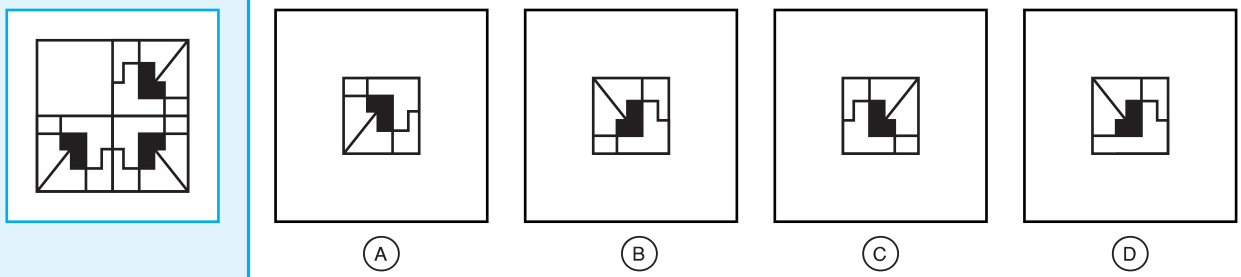

પ્રશ્ન : 16

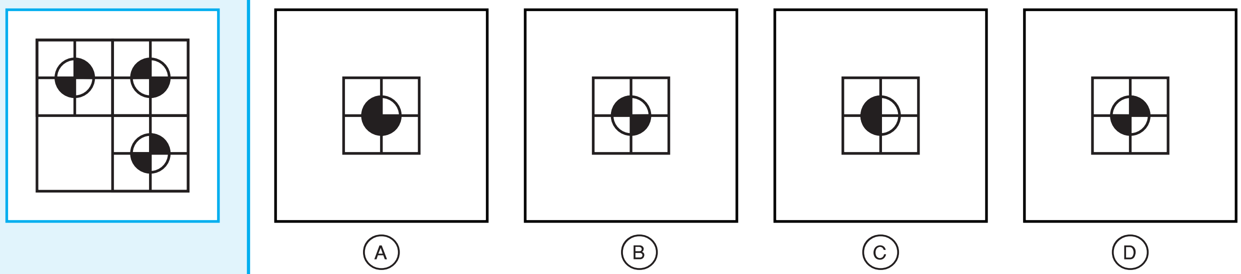

પ્રશ્ન : 17

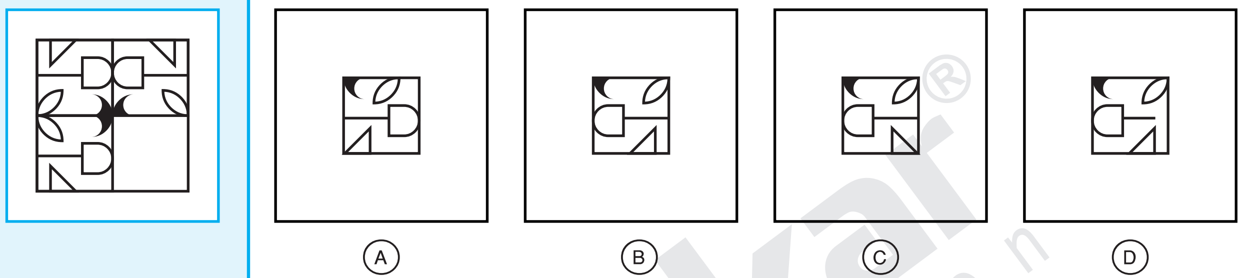

પ્રશ્ન : 18

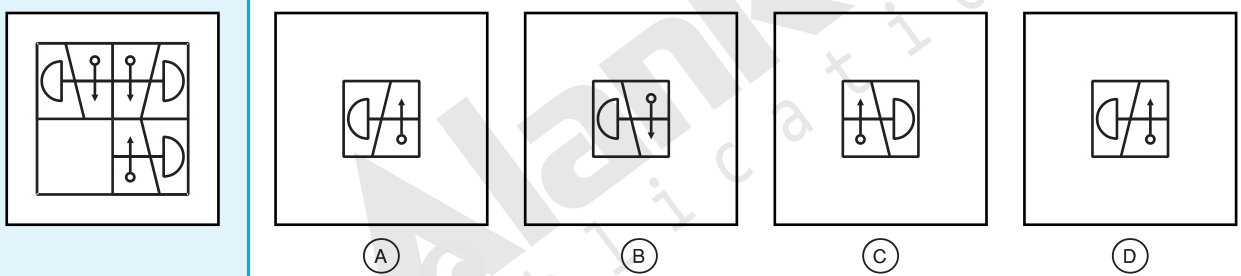

પ્રશ્ન : 19

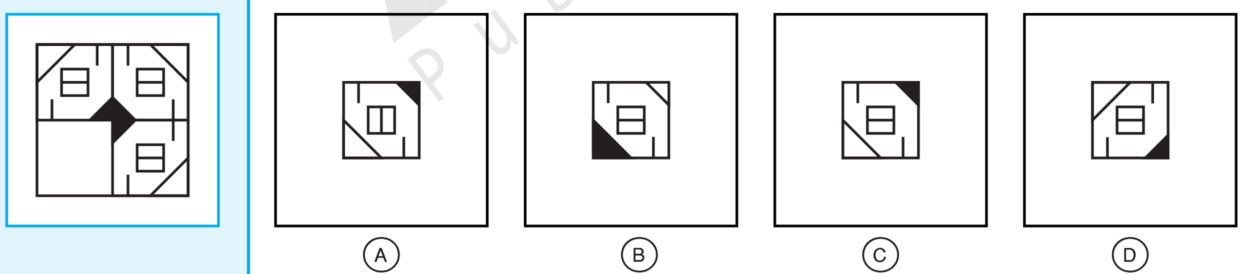

પ્રશ્ન : 20

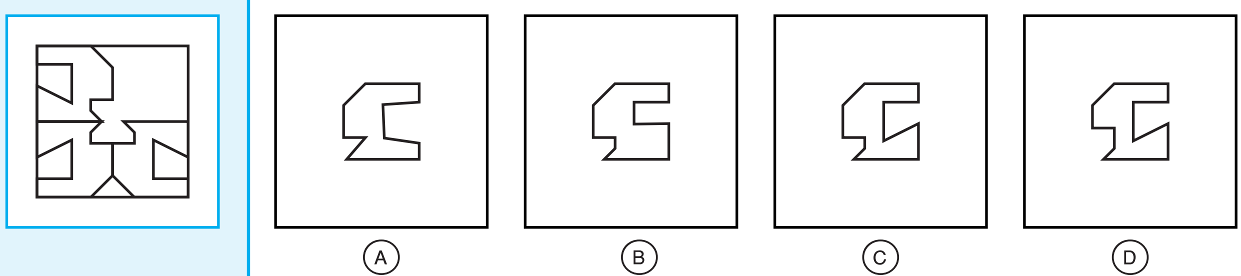

Alankar Publication

પ્રશ્ન : 21

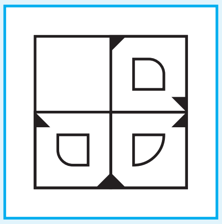

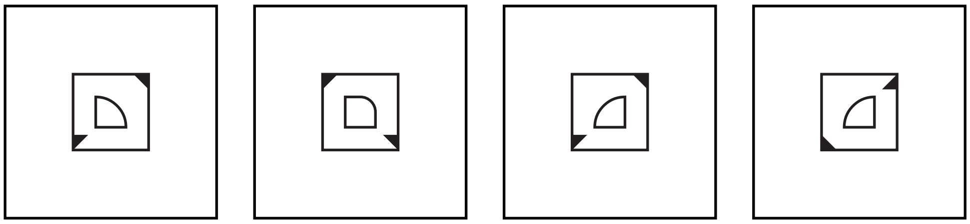

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 22

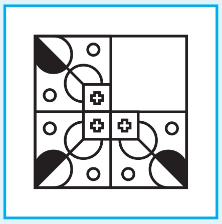

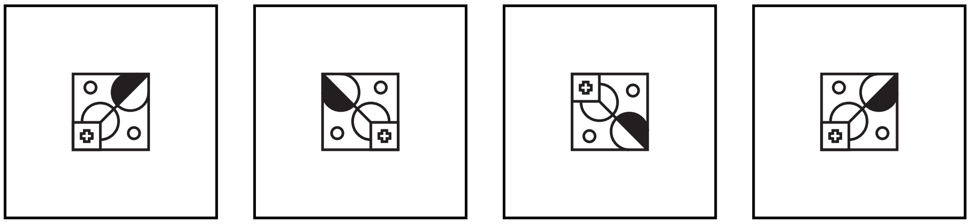

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 23

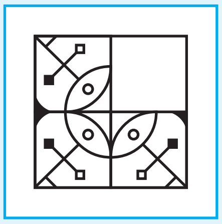

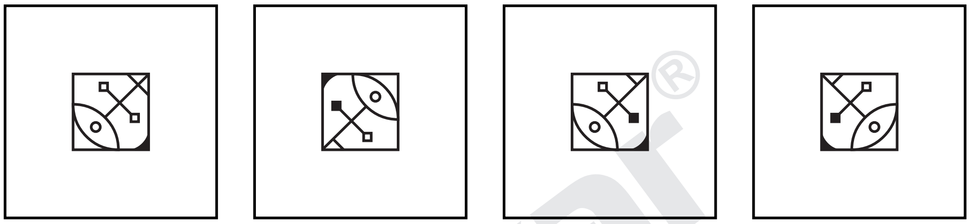

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

Alankar® Publication

પ્રશ્ન : 24

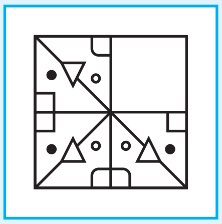

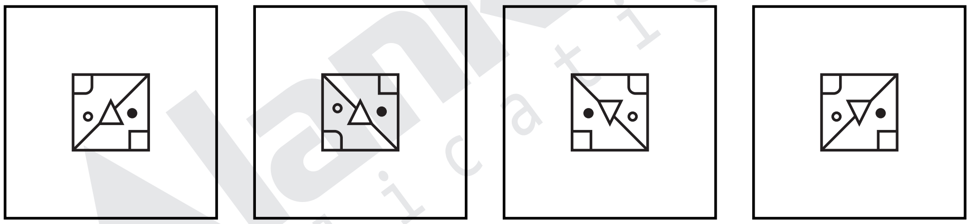

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 25

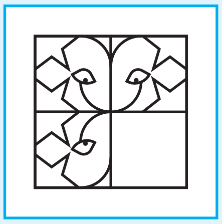

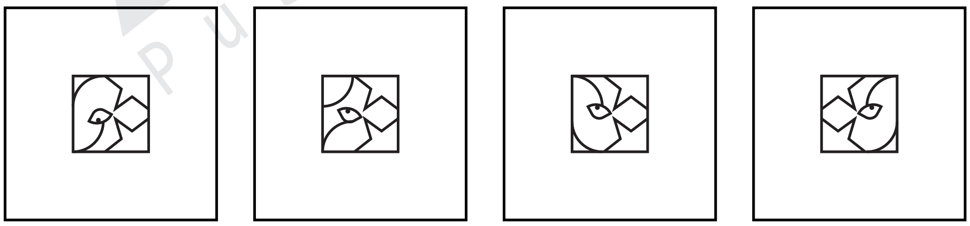

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 26

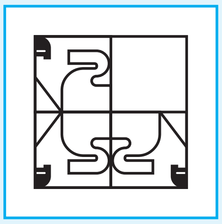

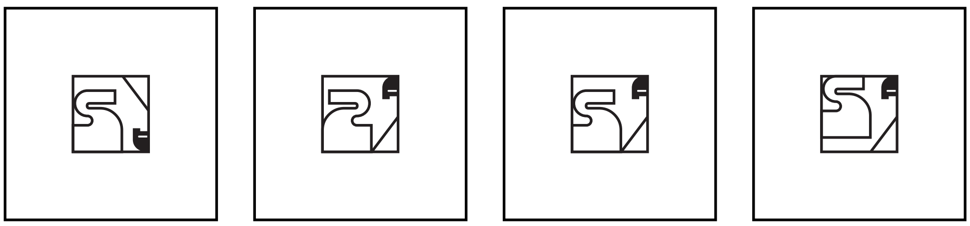

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 27

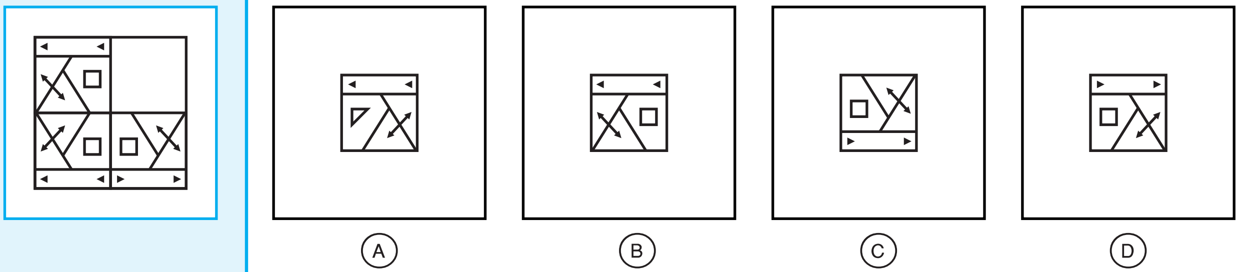

પ્રશ્ન : 28

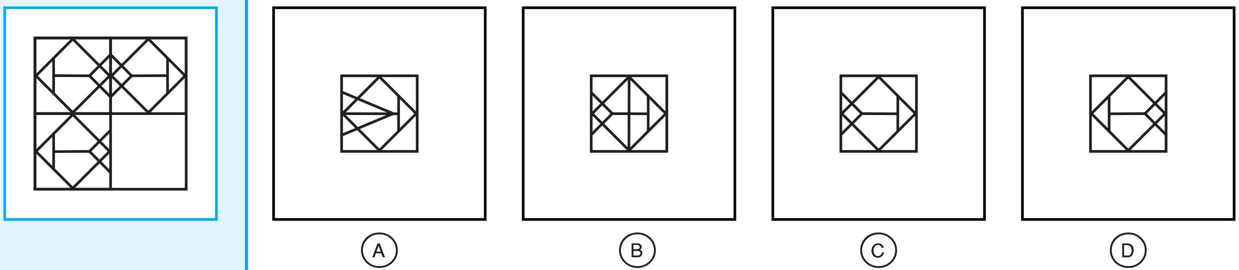

પ્રશ્ન : 29

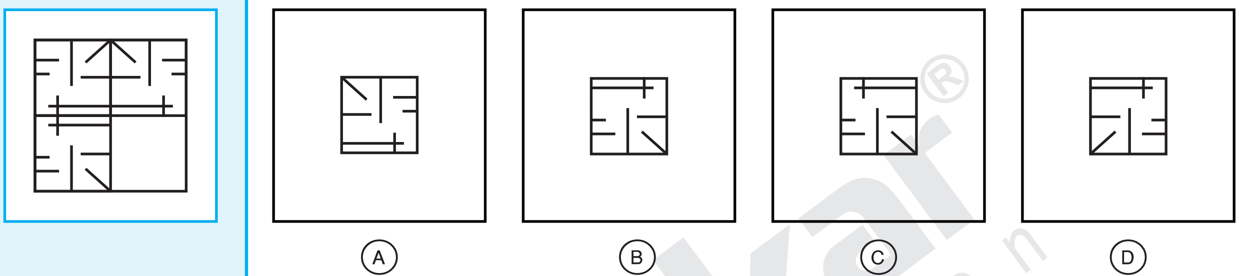

પ્રશ્ન : 30

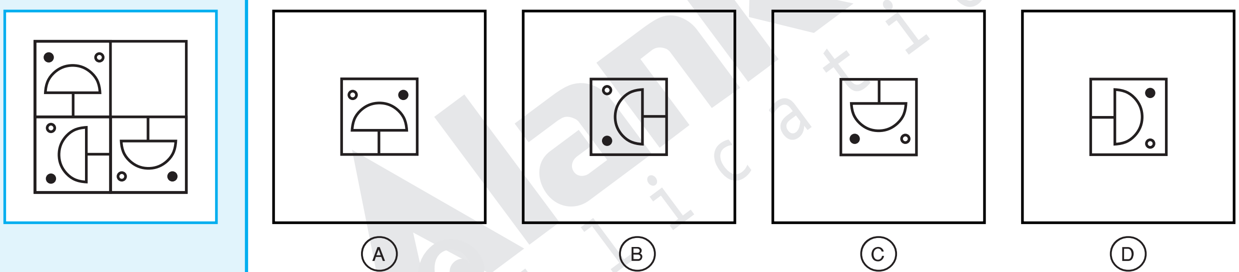

પ્રશ્ન : 31

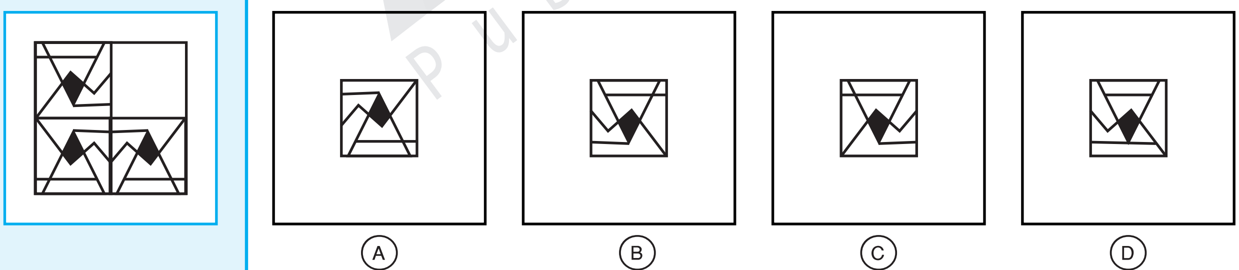

પ્રશ્ન : 32

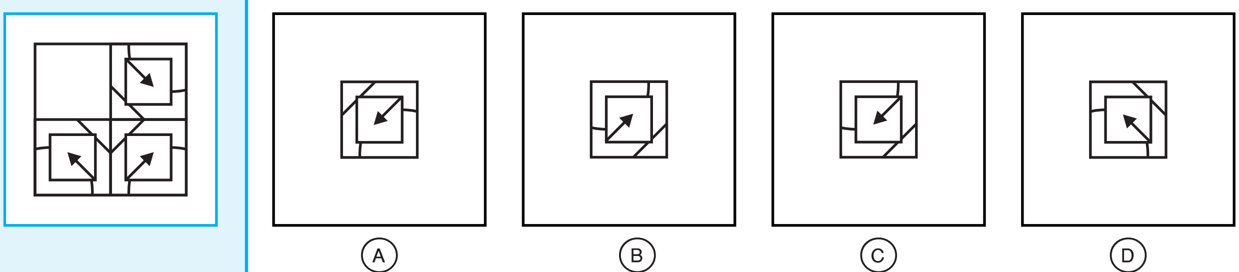

Alankar® Publication

Alankar English Grammar

નવી આવૃત્તિ

શબ્દકોશ | વ્યાકરણ | લેખન | એક જ પુસ્તકમાં...

વિશેષતાઓ

ધોરણ 3 થી 8 & 10 માટે અલગ-અલગ પુસ્તકો

સરળ અને સાદાં વાક્યો ઉદાહરણ સ્વરૂપે.

વિષયવસ્તુની સચિત્ર સમજ

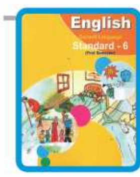

પાઠ્યપુસ્તકને સુસંગત વ્યાકરણનો અભ્યાસક્રમ.

શબ્દોનાં શુદ્ધ ઉચ્ચારણની સમજ.

વિષયવસ્તુની સરળ અને રસાળ પ્રસ્તુતિ.

લેખન મહાવરા માટે અભ્યાસક્રમ આધારિત **Exercise.**

સ્વ-અધ્યયન માટે સરળતા રહે તેવી ભાષાપ્રવૃત્તિ.

સંપૂર્ણ જવાબો સાથેની આવૃત્તિ.

દરેક એકમના અંતે **HOME WORK.**

પ્રશ્ન : 33

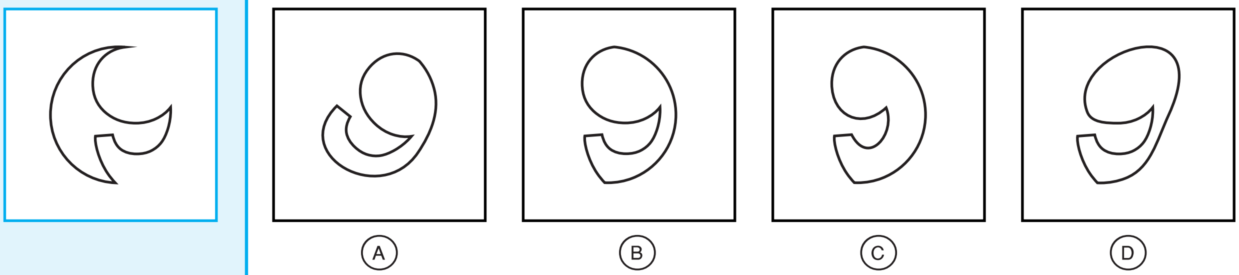

પ્રશ્ન : 34

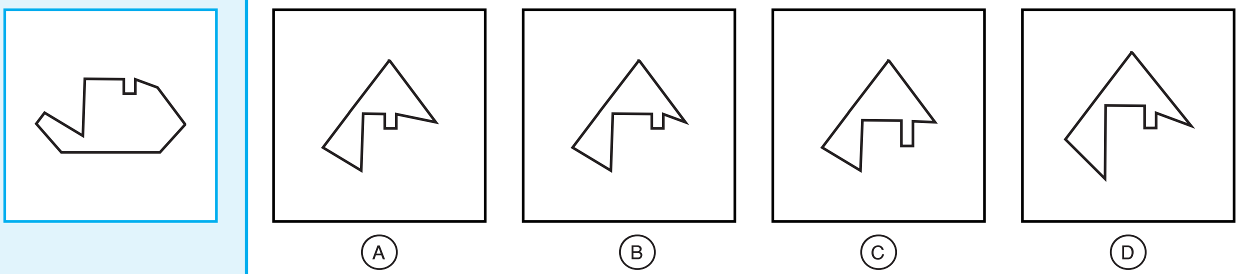

પ્રશ્ન : 35

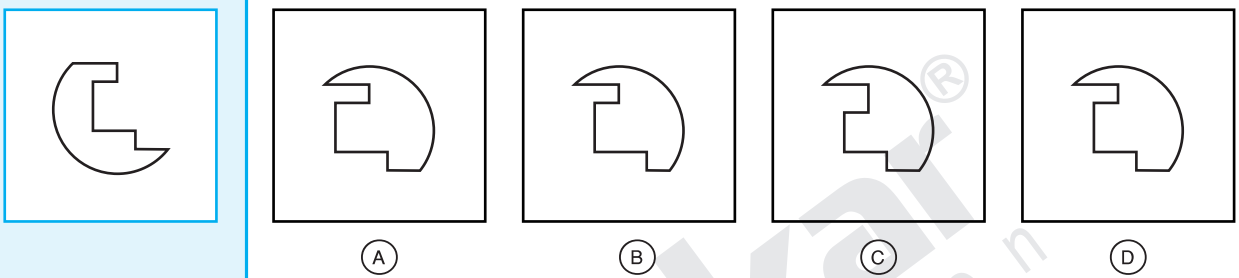

પ્રશ્ન : 36

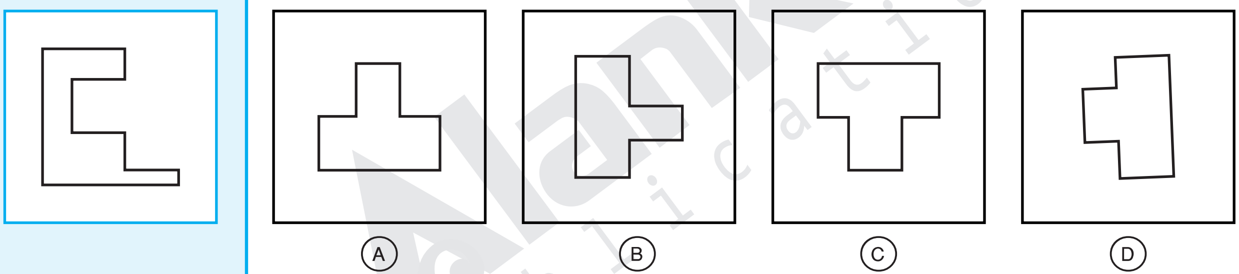

પ્રશ્ન : 37

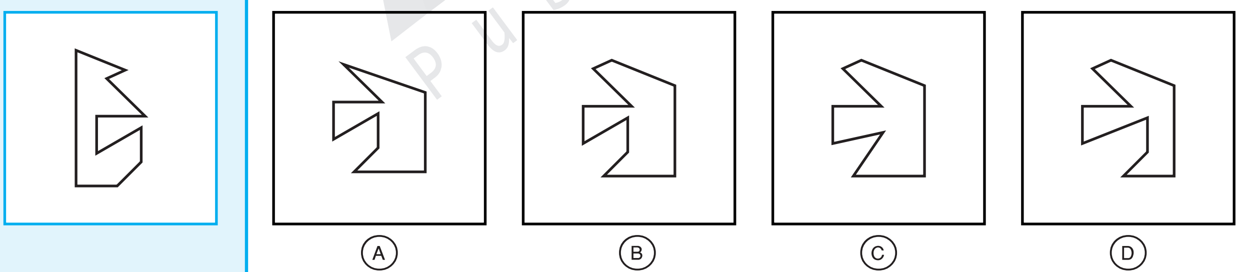

પ્રશ્ન : 38

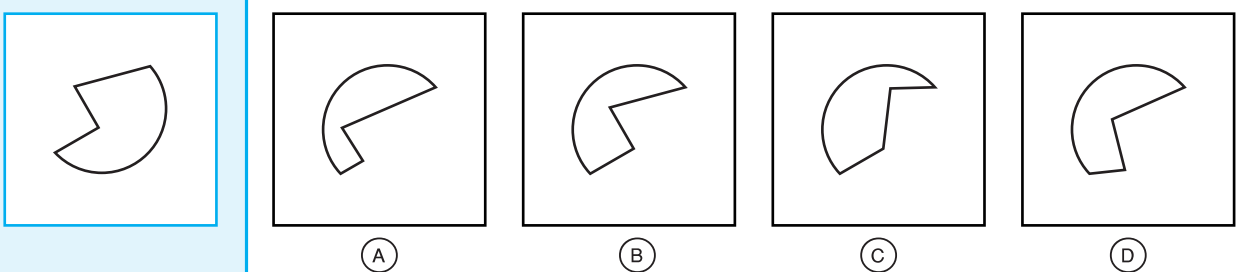

Alankar Publication

પ્રશ્ન : 39

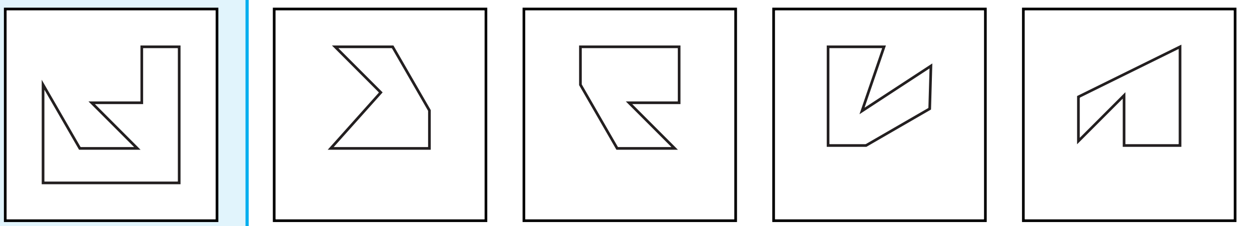

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 40

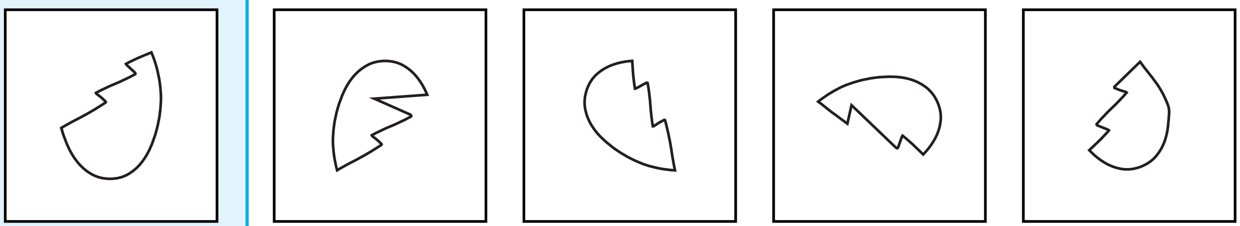

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 41

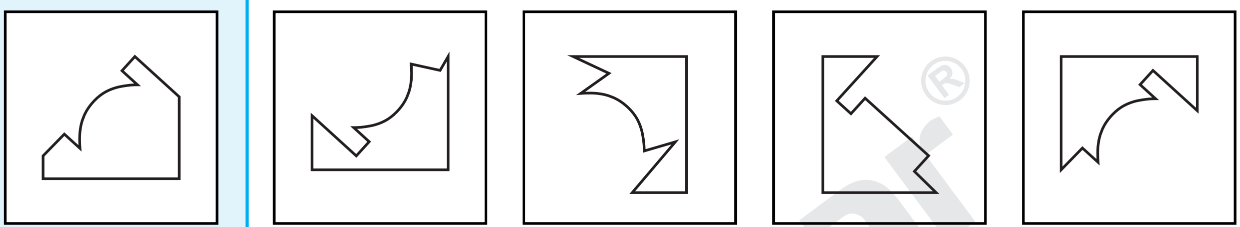

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 42

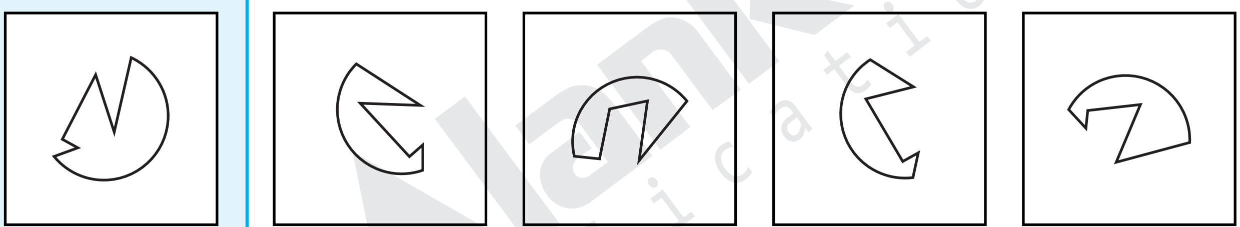

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 43

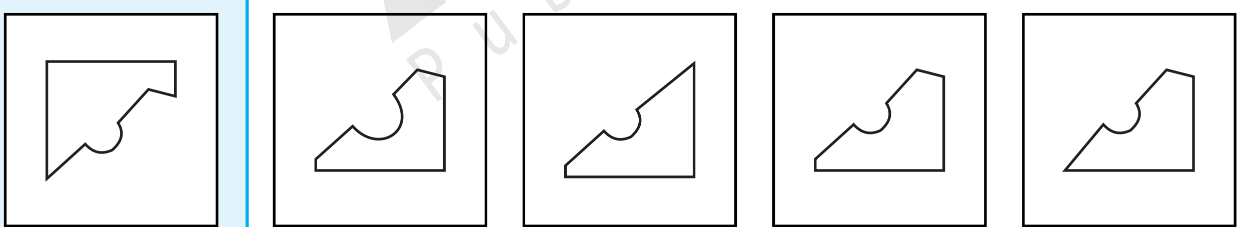

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 44

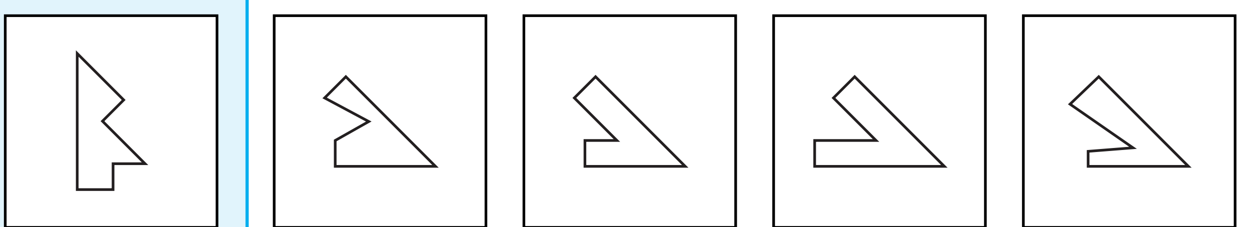

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

Alankar ® Publication

પ્રશ્ન : 39

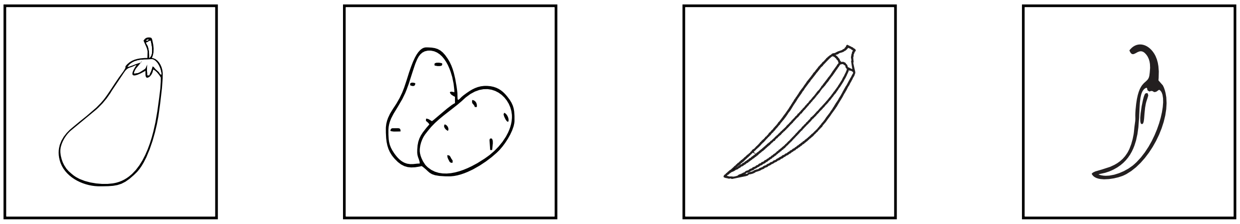

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન : 40

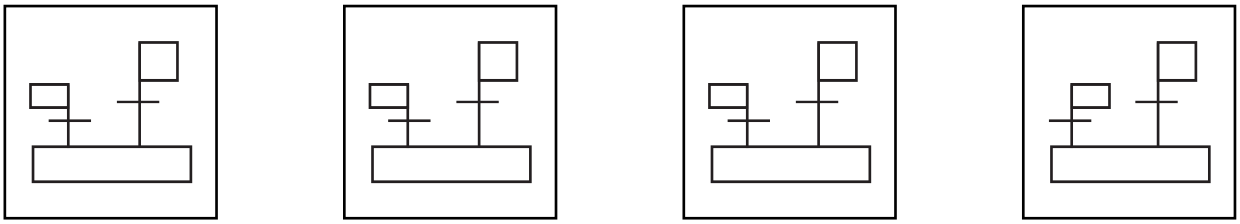

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન : 41

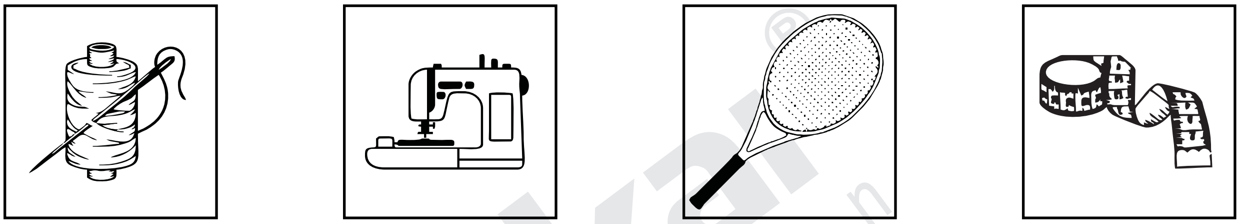

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન : 42

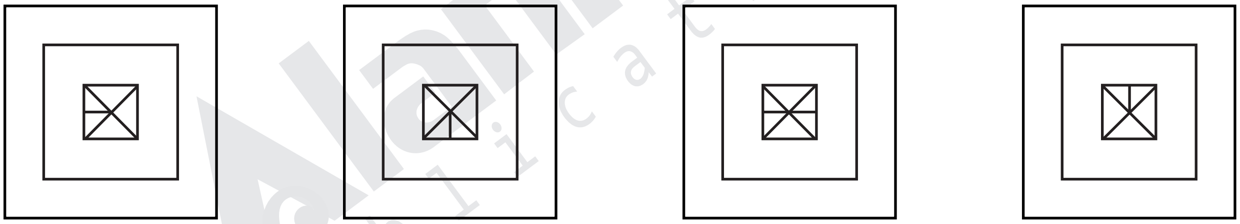

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન : 43

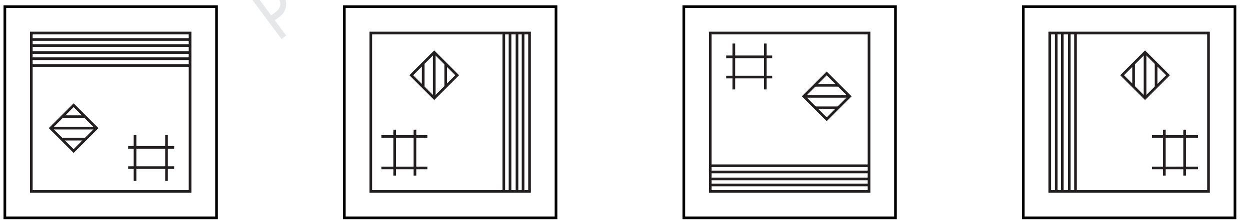

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન : 44

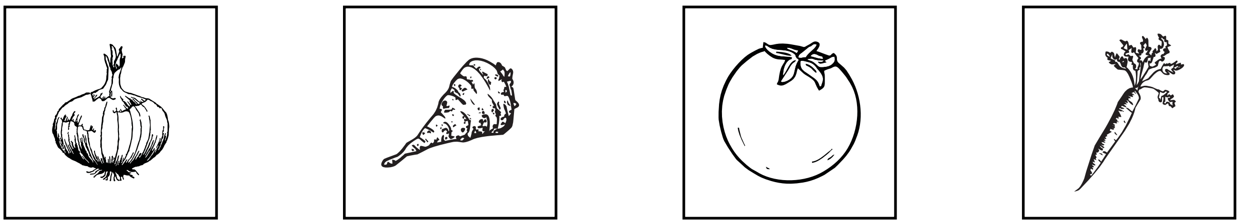

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન : 45

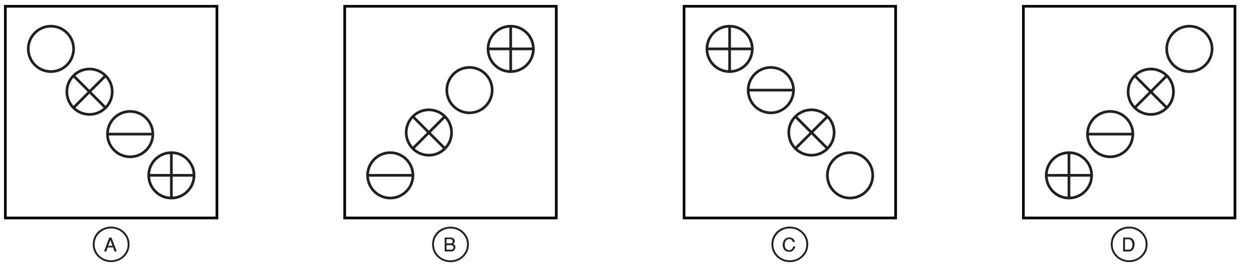

પ્રશ્ન : 46

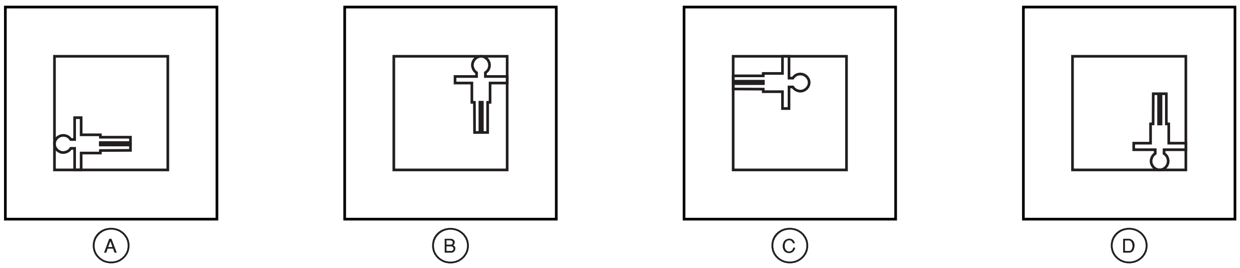

પ્રશ્ન : 47

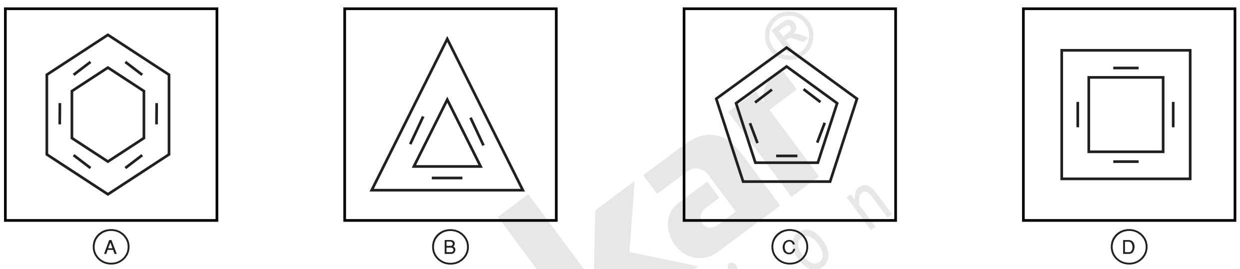

Alankar® Publication

પ્રશ્ન : 48

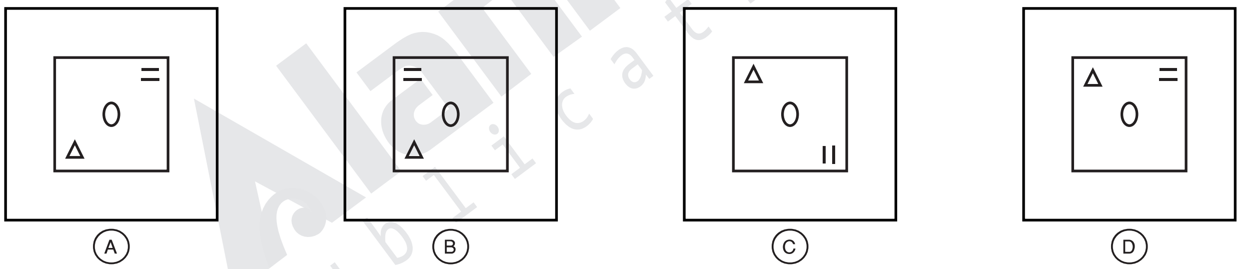

પ્રશ્ન : 49

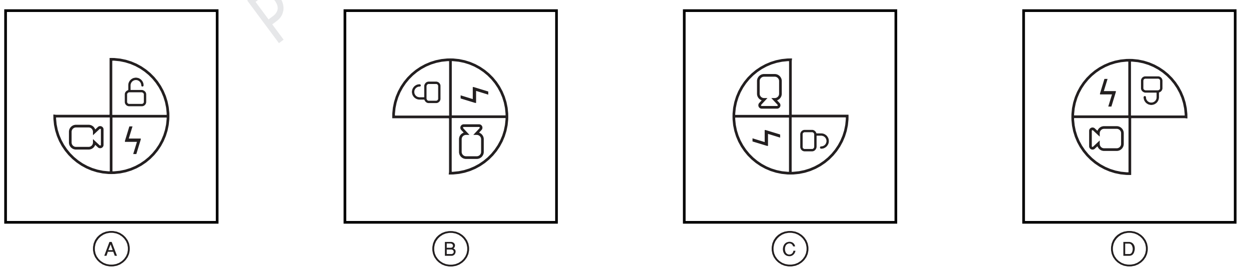

પ્રશ્ન : 50

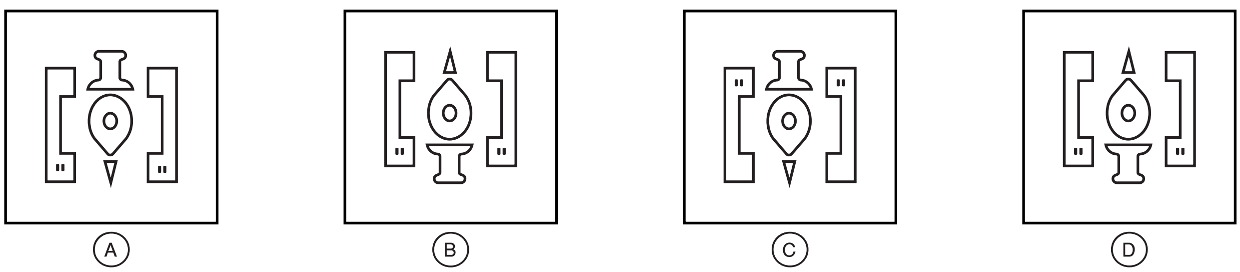

દર્પણ આકૃતિઓની સમજૂતી :

લીટીની ડાબી બાજુએ કોયડા એટલે કે પ્રશ્ન આકૃતિ હોય છે. જ્યારે જમણી બાજુએ ચાર ઉત્તર આકૃતિઓ હોય છે. લીટીની જગ્યાએ XY સ્થાને દર્પણ એટલે કે અરીસો મૂકેલો છે. ડાબી બાજુની પ્રશ્ન આકૃતિનું અરીસામાં પ્રતિબિંબ કેવું મળે તે નક્કી કરી તેમાંનો એક માત્ર વિકલ્પ શોધવાનો હોય છે.

નમૂનાનો પ્રશ્ન

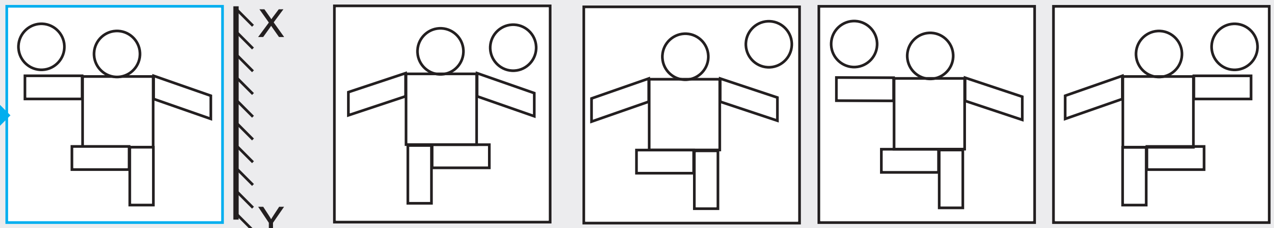

પ્રશ્ન આકૃતિમા એક ખેલાડીનું ચિત્ર છે. જેમાં જમણો પગ જમીનને સમાંતર અને જમણો હાથ પણ જમીનને સમાંતર અને હાથમાં દડો છે. જ્યારે ડાબો પગ જમીન પર અને ડાબો હાથ જમીન તરફ ઝૂકેલો છે. હવે સમતલ અરીસાના સિદ્ધાંત અનુસાર માત્ર ડાબી જમણી બાજુઓ ઉલટાય છે. એટલે કે ડાબું હોય તે જમણું અને જમણું હોય તે ડાબું બને છે. તે સમજવા નાનકડું ઉદાહરણ જોઈએ તો ↑ નિશાની અરીસામાં જોતા ↑ જ દેખાશે. કેમ કે તેની ડાબી જમણી બાજુઓ સરખી જ છે, પરંતુ → નિશાનીને અરીસામાં જોતા તેની ડાબી બાજુઓ ઉલટાઈ જવાથી ← દેખાશે.

આમ પ્રશ્ન આકૃતિમાંના ખેલાડીના હાથ-પગની દિશા ડાબી જમણી બદલાઈ જવાના કારણે ડાબો પગ અને ડાબો હાથ જમીનને સમાંતર અને હાથમાં દડો દેખાશે. જ્યારે જમણો પગ જમીન પર અને જમણો હાથ જમીન પર ઝૂકેલો દેખાશે. આવું ચિત્ર 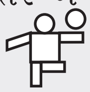 માત્ર Ⓓ વિકલ્પ જ ઉત્તર છે. (પ્રથમ નંબરના વિકલ્પમાં પગની સ્થિતિ યોગ્ય છે પણ બંને હાથ જમીન તરફ ઝૂકેલા છે. એટલે તે વિકલ્પ ખોટો છે.)

આપેલા સ્વાધ્યાયમાં પ્રશ્નક્રમાંક 1થી 50 સુધીના પ્રશ્નોમાં ચાર આકૃતિઓ : Ⓐ, Ⓑ, Ⓒ અને Ⓓ આપવામાં આવી છે. પ્રશ્ન (XY) સ્થાને દર્પણ એટલે કે અરિસો મૂકેલો છે જે કોયડા આકૃતિનું અરીસામાં દેખાતું પ્રતિબિંબ હોય તે ઉત્તર આકૃતિને પસંદ કરીને સંલગ્ન ઉત્તર પુસ્તિકામાં પ્રત્યેક પ્રશ્નની સામે આપેલ વિકલ્પ ઘૂંટો.

પ્રશ્ન : 01

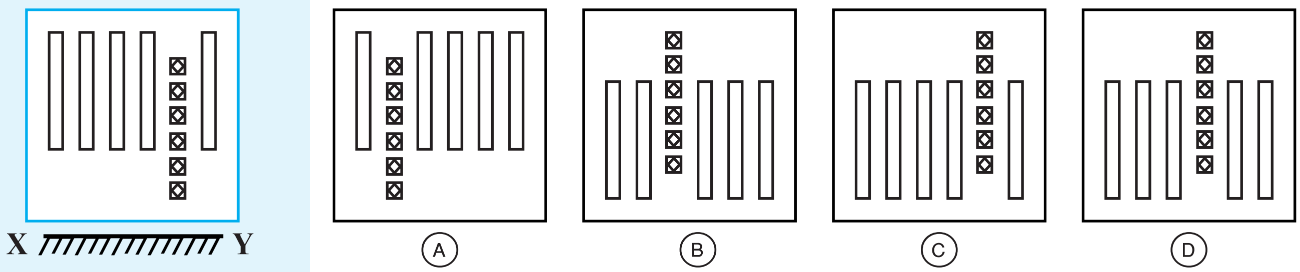

પ્રશ્ન : 02

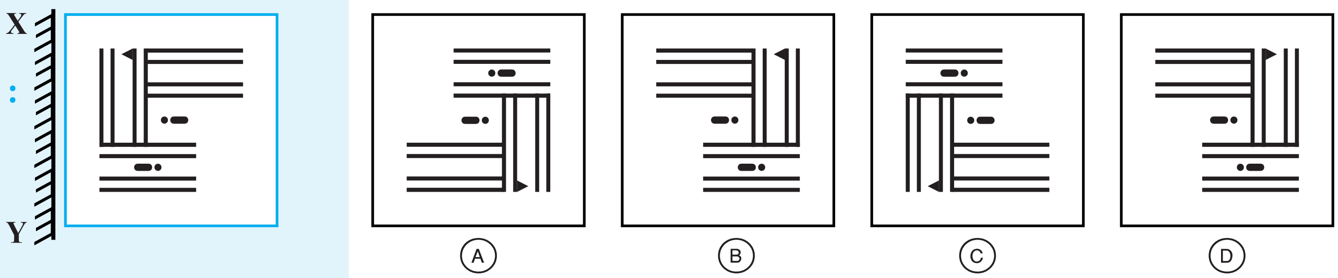

પ્રશ્ન : 03

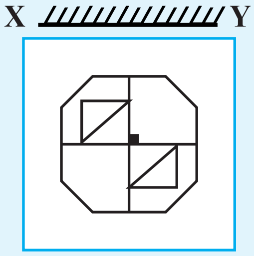

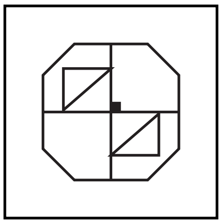
(A)

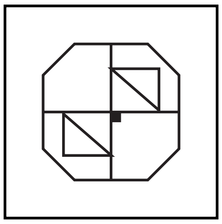
(B)

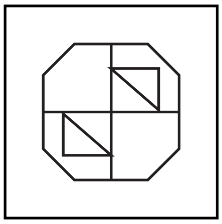
(C)

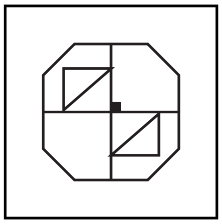
(D)

પ્રશ્ન : 04

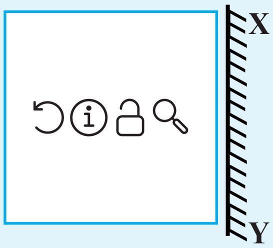

(A)

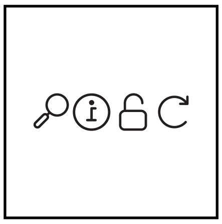
(B)

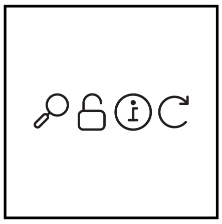
(C)

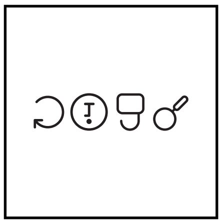
(D)

પ્રશ્ન : 05

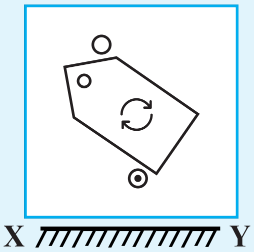

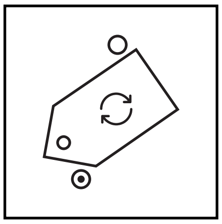
(A)

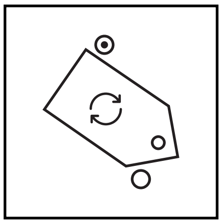
(B)

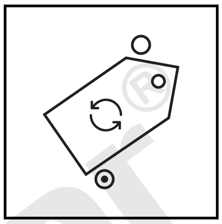
(C)

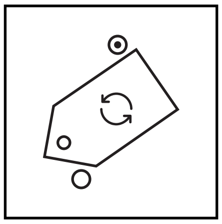
(D)

પ્રશ્ન : 06

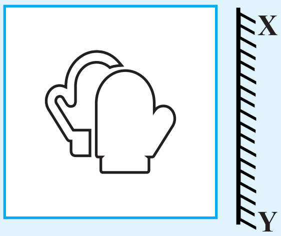

(A)

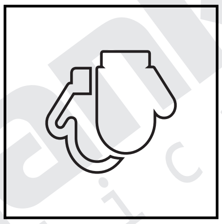
(B)

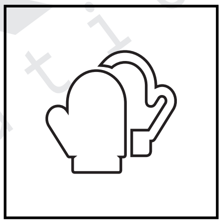
(C)

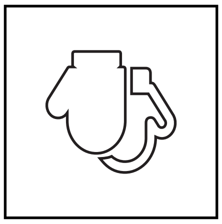
(D)

પ્રશ્ન : 07

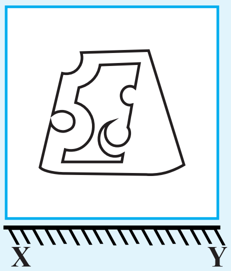

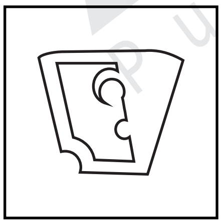
(A)

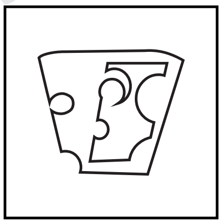
(B)

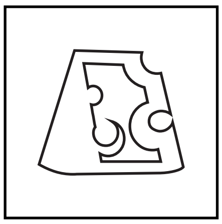
(C)

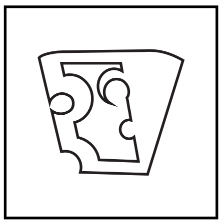
(D)

પ્રશ્ન : 08

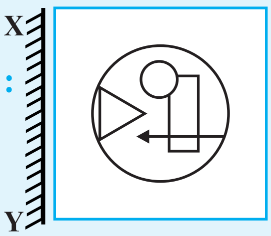

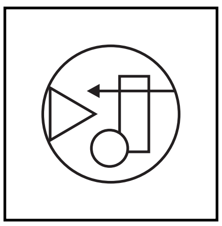
(A)

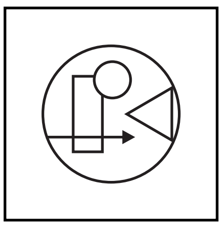
(B)

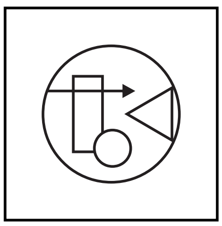
(C)

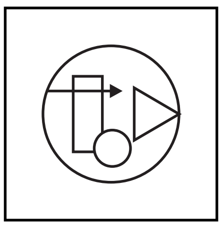
(D)

Alankar Publication

પ્રશ્ન : 33

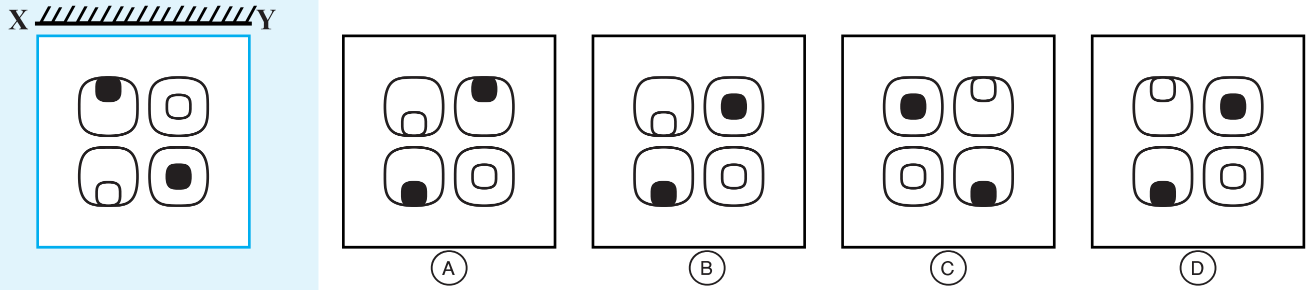

પ્રશ્ન : 34

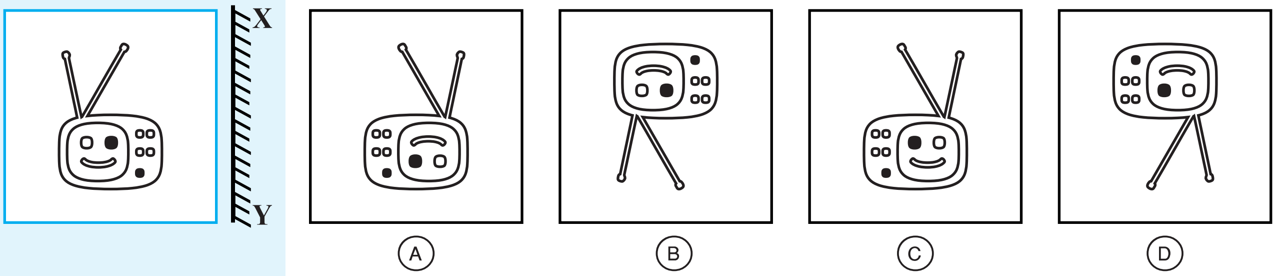

પ્રશ્ન : 35

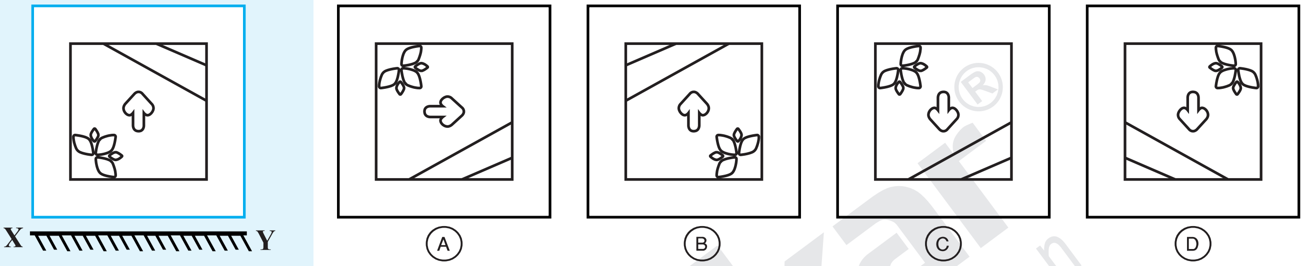

પ્રશ્ન : 36

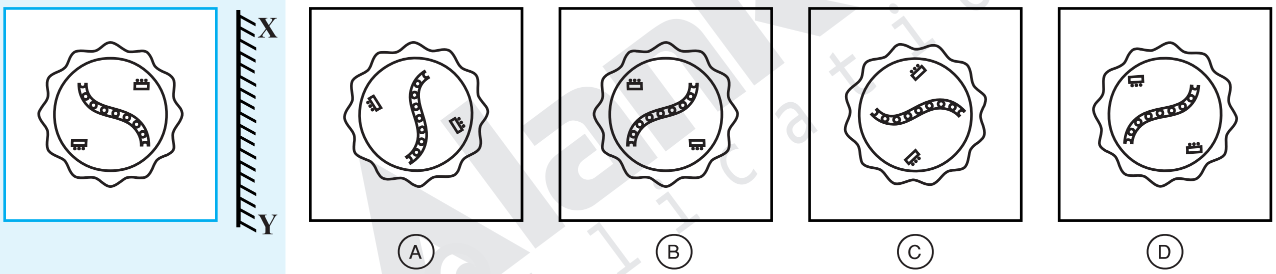

પ્રશ્ન : 37

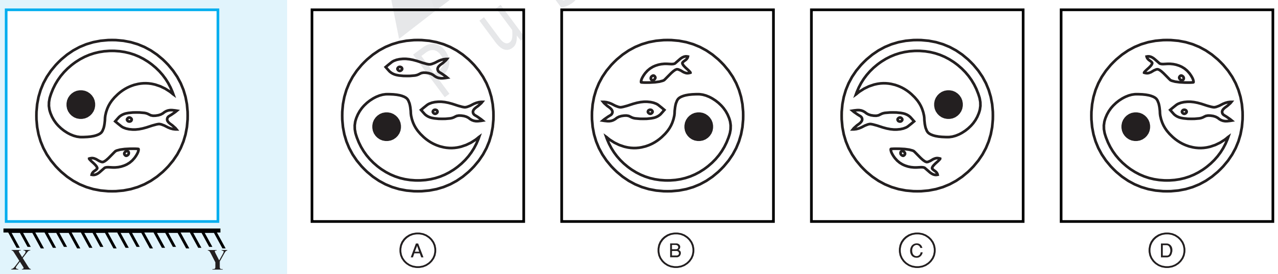

પ્રશ્ન : 38

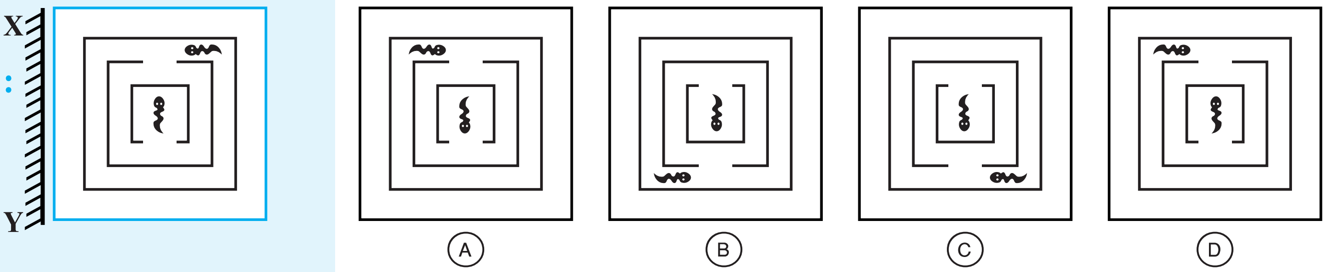

Alankar Publication

પ્રશ્ન : 39

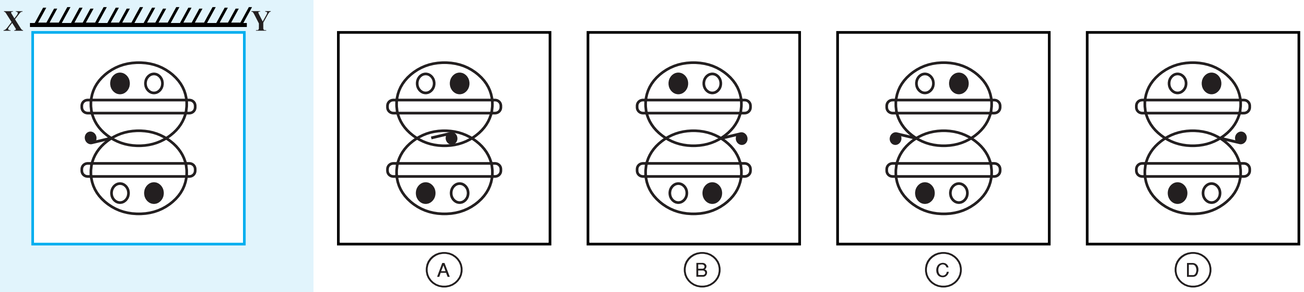

પ્રશ્ન : 40

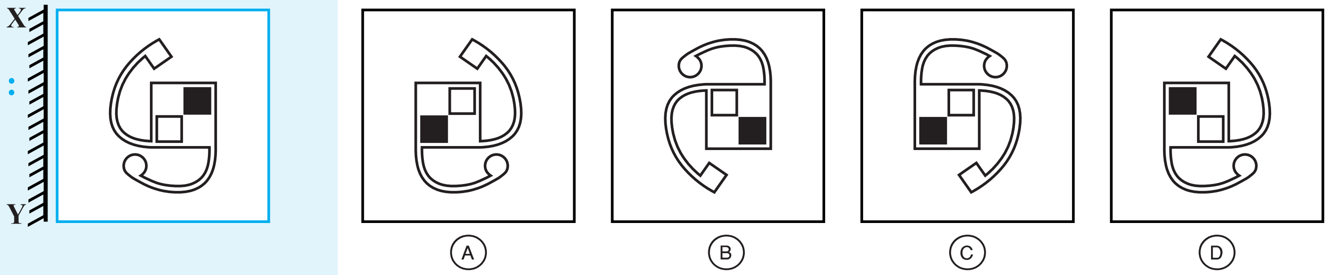

પ્રશ્ન : 41

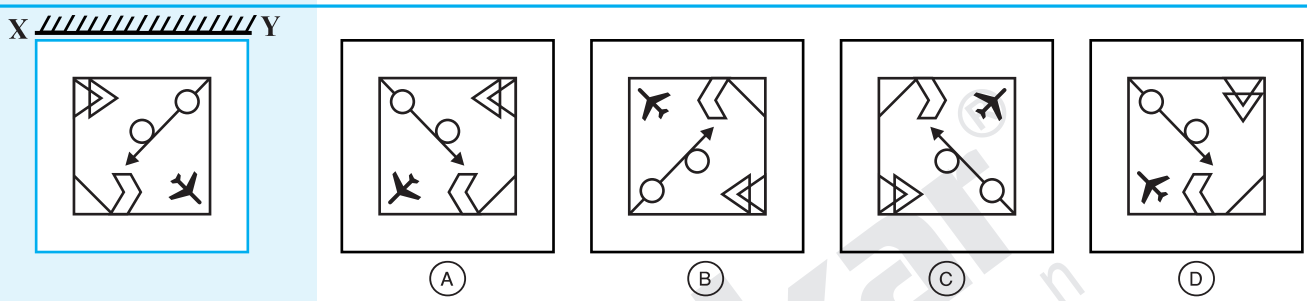

પ્રશ્ન : 42

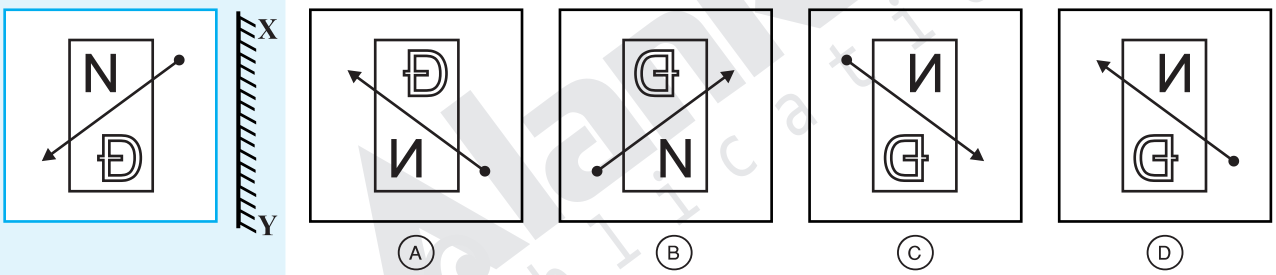

પ્રશ્ન : 43

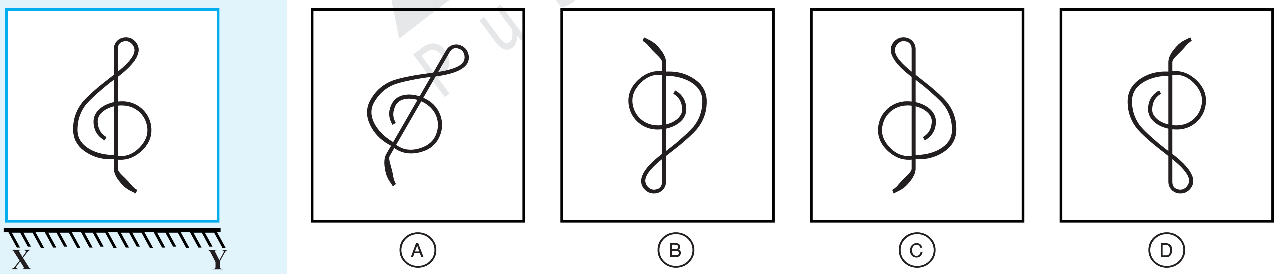

પ્રશ્ન : 44

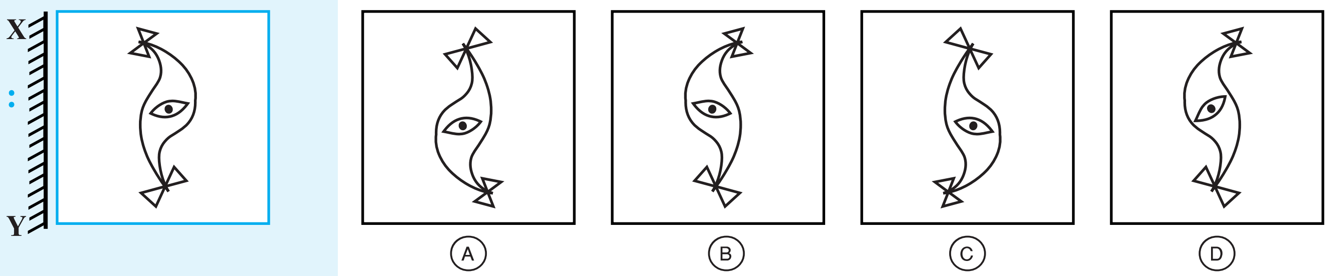

Alankar Publication

પ્રશ્ન 15

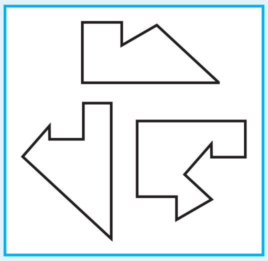

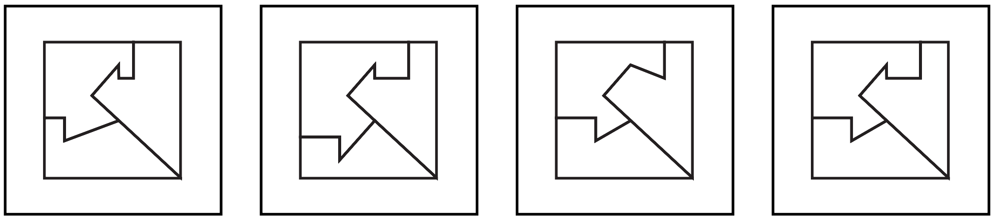

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 16

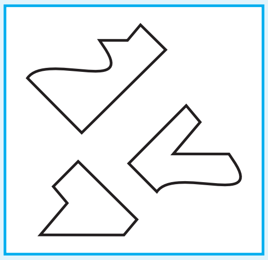

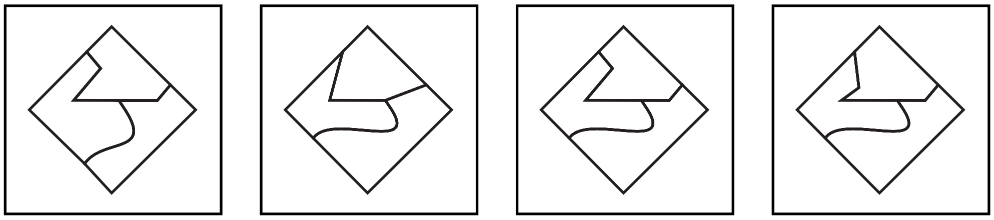

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 17

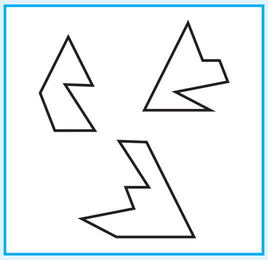

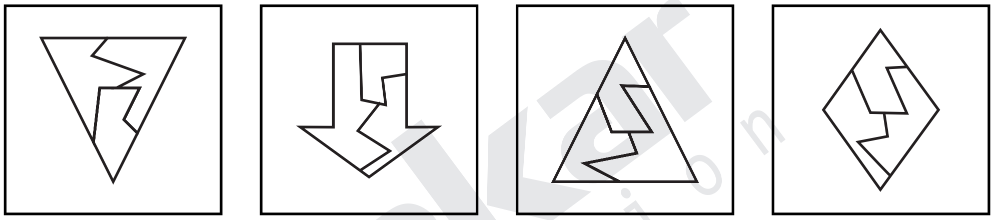

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 18

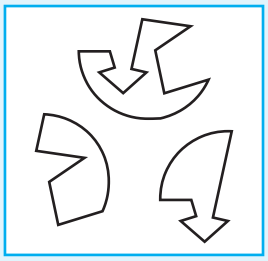

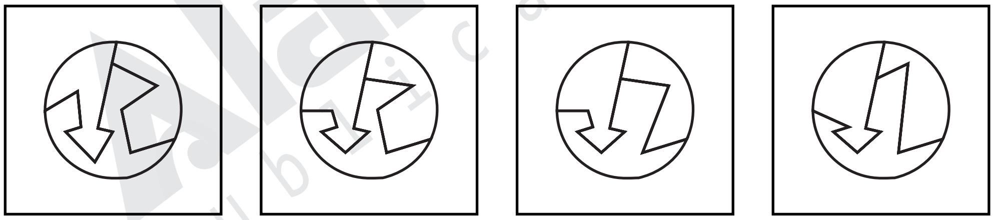

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 19

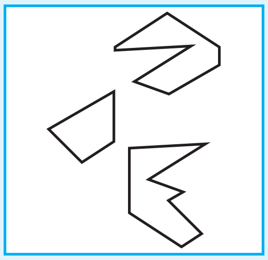

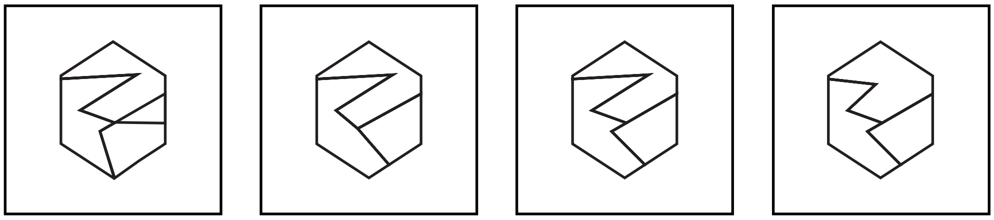

(A) (B) (C) (D)

પ્રશ્ન 20

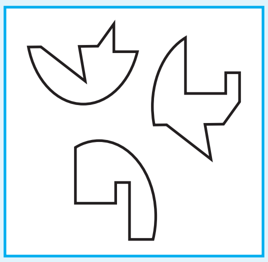

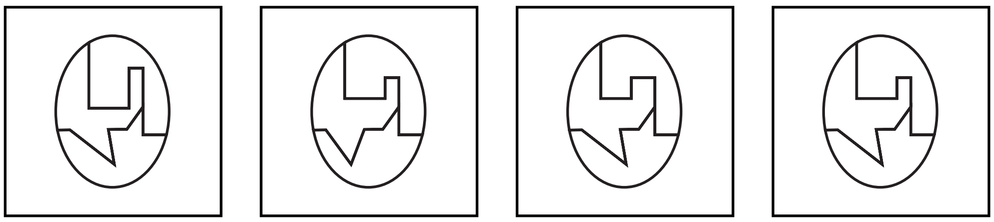

(A) (B) (C) (D)

Alankar® Publication

પ્રશ્ન 21

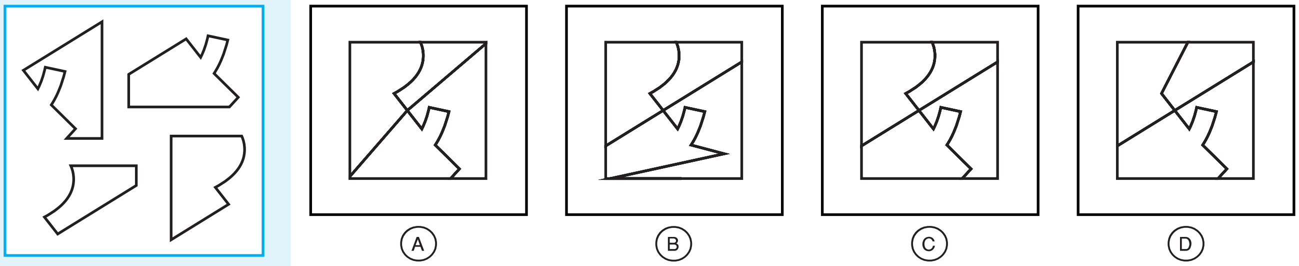

પ્રશ્ન 22

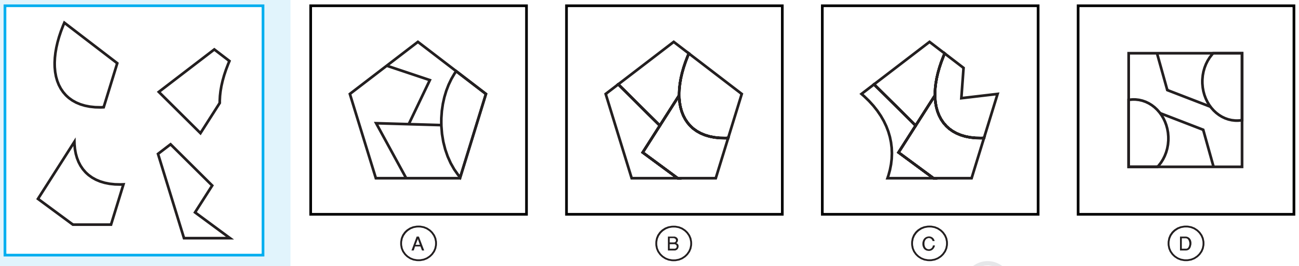

પ્રશ્ન 23

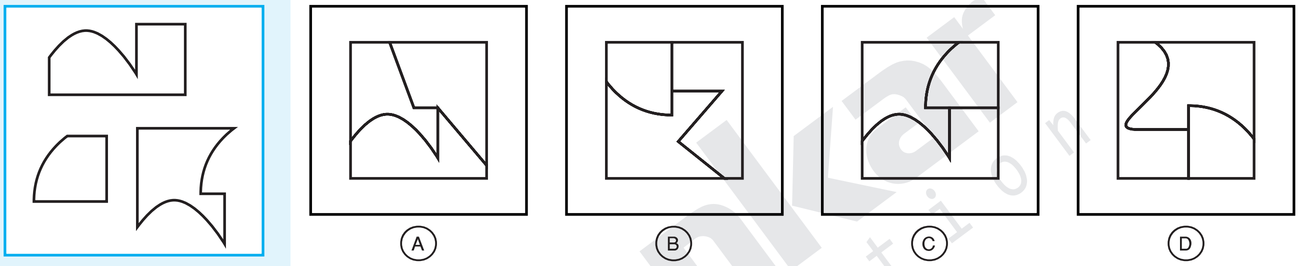

પ્રશ્ન 24

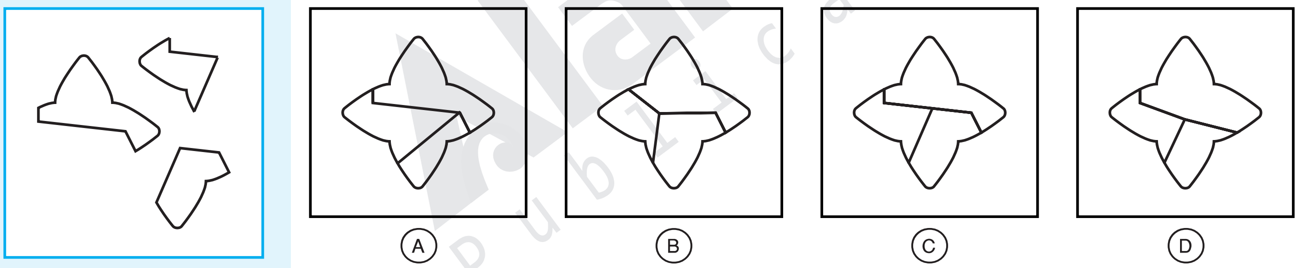

પ્રશ્ન 25

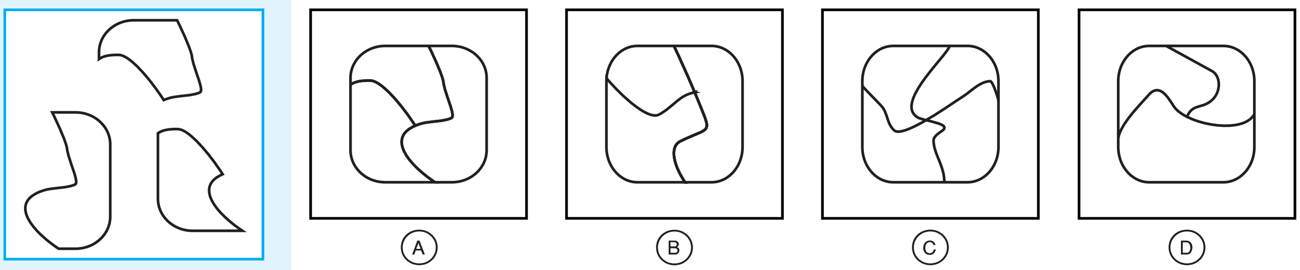

પ્રશ્ન 26

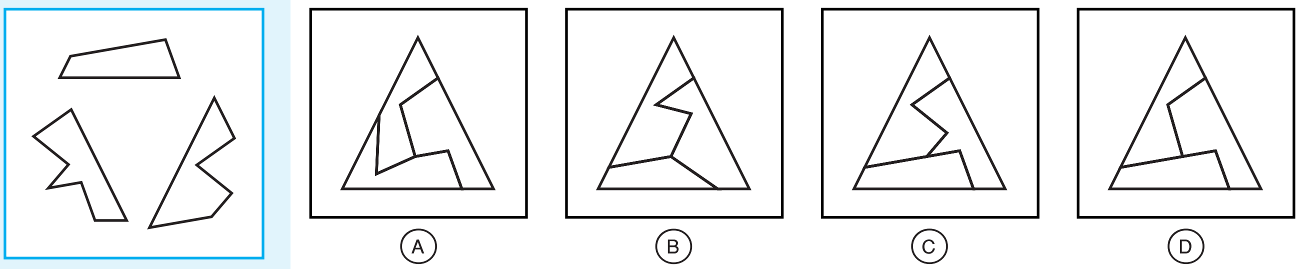

Alankar Publication ®

દરેક એકમની સમજૂતી અને મૂલ્યાંકનલક્ષી પ્રવૃત્તિઓનું સંપૂર્ણ માર્ગદર્શન

અલંકાર સ્ટડી મટીરિઅલ

પ્રથમ સત્ર
દ્વિતીય સત્ર

ધોરણ 2 થી 8 (બધા જ વિષયો)

વર્ગખંડમાં જવાબો લખવા–લખાવવા, હવે સમય બગાડવાની જરૂર નથી.

સ્ટડી મટીરિઅલ અવશ્ય વસાવો.

Best Reference Material

વિશેષતાઓ

- P.T.C., D.EL.Ed. અને B.Ed. ની પદ્ધતિથી તૈયાર કરેલું મટીરિઅલ.
- દરેક વિષયના દરેક એકમમાં સરળ શરૂઆતથી લઈ વિસ્તૃત પ્રશ્નો-જવાબો એક જ પુસ્તકમાં.
- દરેક એકમના અભ્યાસ-સ્વાધ્યાયના તમામ પ્રશ્નોના જવાબ.
- વ્યાકરણ અને નિબંધોનો સમાવેશ.
- પ્રયોગપોથી અને નકશાપૂર્તિના જવાબો.
- પુનરાવર્તનલક્ષી કસોટીઓ અને આદર્શ પ્રશ્નપત્ર.
- ગુણવત્તાયુક્ત કાગળ ક્વૉલિટી અને આકર્ષક પ્રિન્ટિંગ.

કુરિયર દ્વારા બુક્સ ઓર્ડર કરવા માટે
સંપર્ક નં. : 9558047575 / 9726437575

Alankar® Publication

પ્રશ્ન : 27

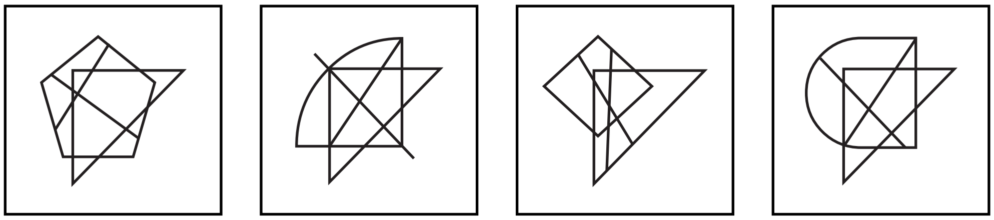

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 28

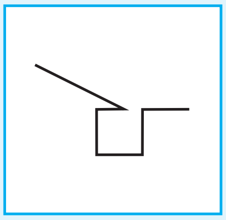

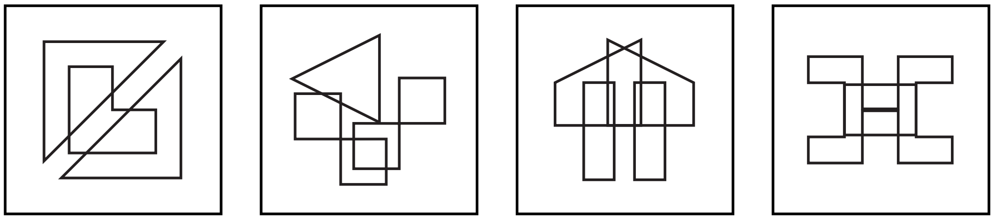

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 29

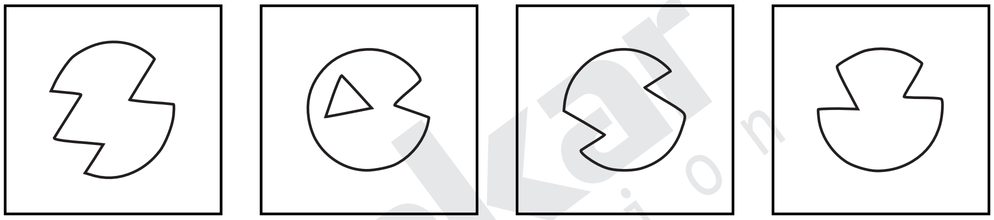

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 30

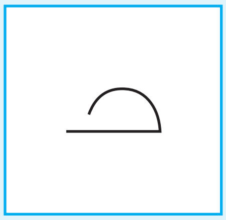

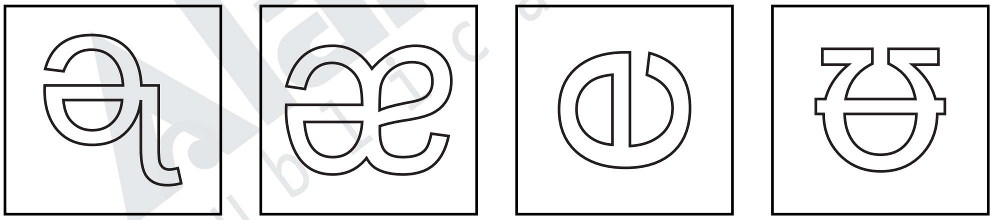

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 31

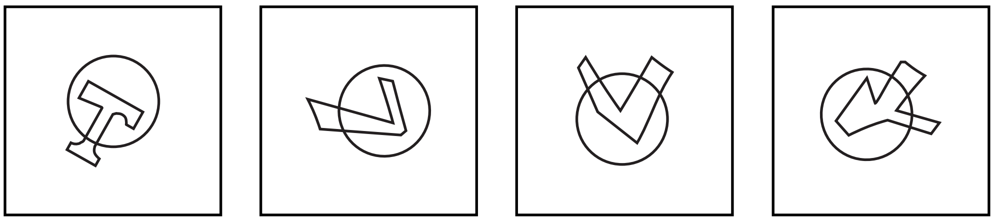

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

પ્રશ્ન : 32

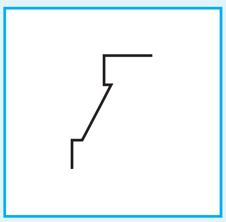

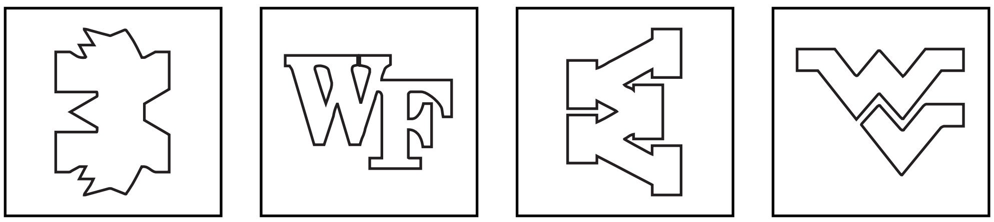

Ⓐ Ⓑ Ⓒ Ⓓ

Alankar® Publication

પ્રશ્ન : 33

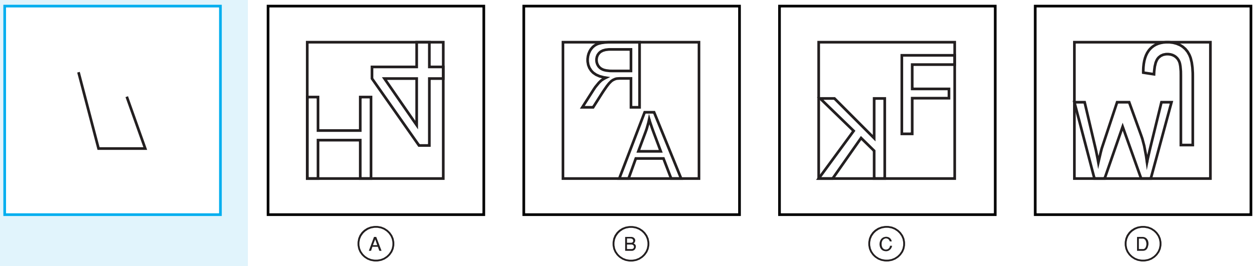

પ્રશ્ન : 34

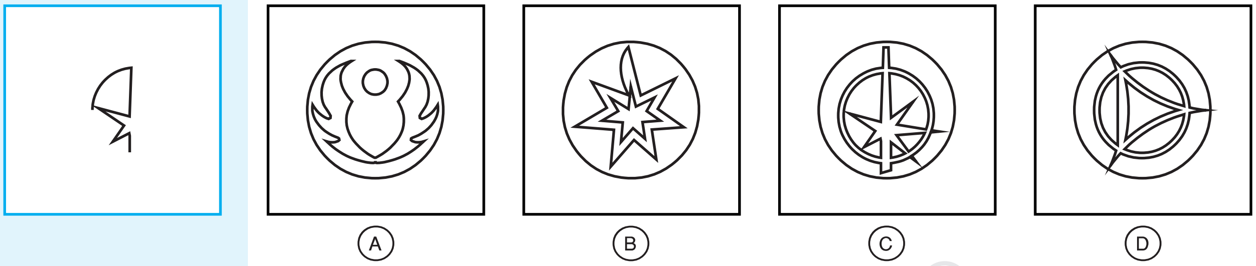

પ્રશ્ન : 35

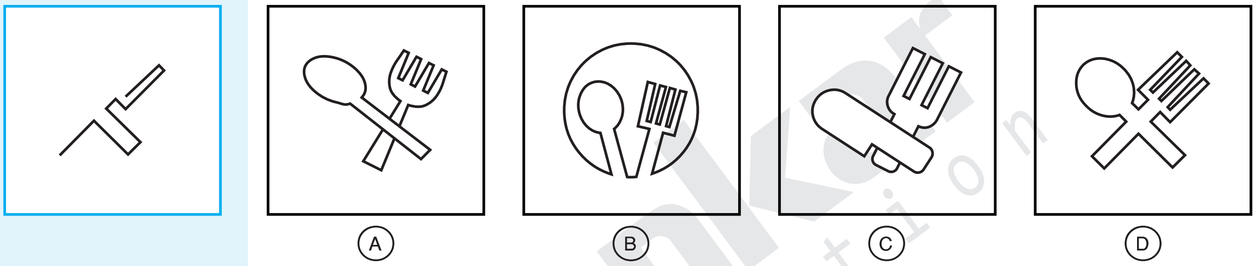

પ્રશ્ન : 36

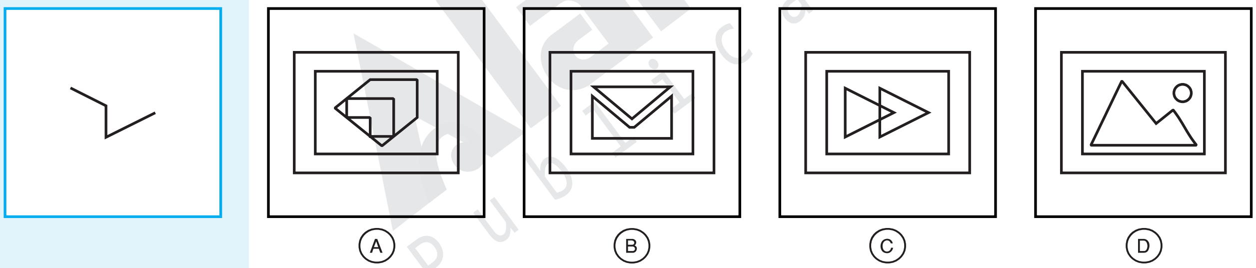

પ્રશ્ન : 37

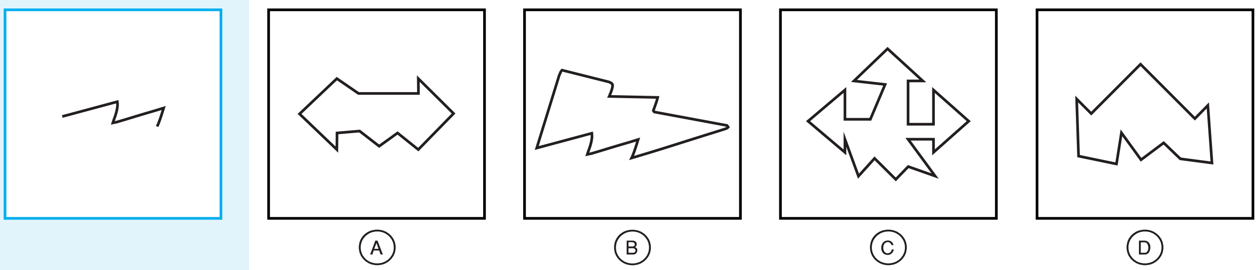

પ્રશ્ન : 38

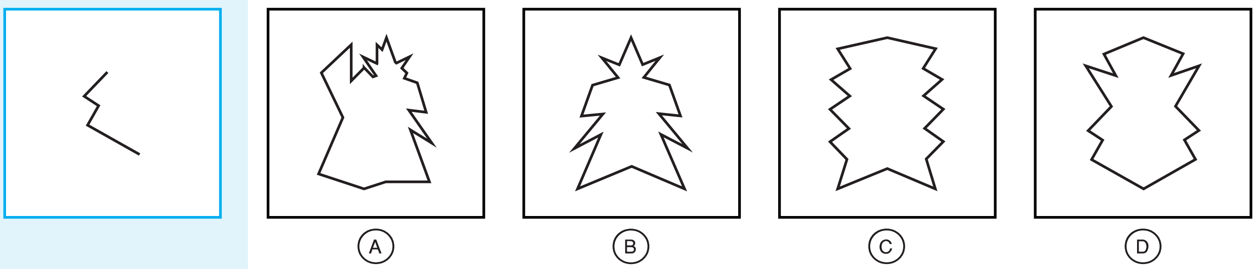

Alankar Publication ®

સ્વાધ્યાય 2.1

ઉદાહરણ : **બે અંકોવાળી પ્રાકૃતિક (કુદરતી) સંખ્યાઓની સંખ્યા કેટલી ?** (2022)

Ⓐ 89 ● 90 Ⓒ 91 Ⓓ 99

સમજૂતી : બે અંકોવાળી સૌથી નાની ગણતરીની (પ્રાકૃતિક) સંખ્યા 10 છે અને સૌથી મોટી પ્રાકૃતિક (N) સંખ્યા 99 છે. આમ 10થી 99 સુધીની સંખ્યાઓ કુલ 90 થાય છે.

1. **એક અંકવાળી પ્રાકૃતિક સંખ્યા કેટલી ?**

Ⓐ 1 Ⓑ 10 Ⓒ 9 Ⓓ 0

2. **ત્રણ અંકી સૌથી નાની પ્રાકૃતિક સંખ્યા કઈ છે ?**

Ⓐ 900 Ⓑ 901 Ⓒ 999 Ⓓ 100

3. **કઈ સંખ્યા પ્રાકૃતિક સંખ્યા નથી ?**

Ⓐ 0 Ⓑ 101 Ⓒ 1000000 Ⓓ 9

4. **ચારઅંકી પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ કુલ કેટલી ?**

Ⓐ 9000 Ⓑ 9999 Ⓒ 1000 Ⓓ 10000

5. **ચારઅંકી પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ પાંચ અંકી પ્રાકૃતિક સંખ્યાઓ કરતા કેટલી ઓછી છે ?**

Ⓐ 90000 Ⓑ 99999 Ⓒ 88000 Ⓓ 81000

Alankar publication

સ્વાધ્યાય 2.2

ઉદાહરણ : **6 અંકની નાનામાં નાની સંખ્યા તથા 4 અંકની મોટામાં મોટી સંખ્યામાં તફાવત કેટલો છે ?**

Ⓐ 1 Ⓑ 90000 ● 90001 Ⓓ 900001

સમજૂતી : 6 અંકી નાની સંખ્યા = 1,00,000; 4 અંકી મોટી સંખ્યા = 9999 તેથી તફાવત = 90001

1. **7 અંકની મોટામાં મોટી અને 4 અંકની નાનામાં નાની સંખ્યામાં અંતર કેટલું ?** (2020)

Ⓐ 9990999 Ⓑ 9993999 Ⓒ 9996999 Ⓓ 9998999

2. **6 અંકની મોટામાં મોટી તથા 5 અંકની મોટામાં મોટી સંખ્યાનું અંતર કેટલું થાય ?** (2020)

Ⓐ 100000 Ⓑ 100001 Ⓒ 99999 Ⓓ 900000

3. **મોટામાં મોટી પાંચ અંકવાળી સંખ્યા તથા ચાર અંકવાળી મોટામાં મોટી સંખ્યાનો સરવાળો છે ?**

Ⓐ 108999 Ⓑ 109998 Ⓒ 1089 Ⓓ 109999

4. **5 અંકવાળી મોટામાં મોટી અને નાનામાં નાની સંખ્યાઓનું અંતર કેટલું છે ?**

Ⓐ 1 Ⓑ 900 Ⓒ 9000 Ⓓ 89999

5. **નીચેનામાંથી કોનો તફાવત 1 નથી ?**

Ⓐ ચાર અંકી નાની અને ત્રણ અંકી મોટી સંખ્યા

Ⓑ છ અંકી નાની અને પાંચ અંકી મોટી સંખ્યા

Ⓒ પાંચ અંકી નાની અને છ અંકી મોટી સંખ્યા

Ⓓ બે અંકી નાની અને એક અંકી મોટી સંખ્યા

સ્વાધ્યાય 2.3

ઉદાહરણ : પહેલી (પ્રથમ) ચાર અવિભાજ્ય સંખ્યાઓનો સરવાળો કેટલો છે ? (2021)

Ⓐ 10 Ⓑ 11 Ⓒ 26 ● 17

સમજૂતી : પ્રથમ ચાર અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ 2, 3, 5, 7 છે.
આ ચારેય સંખ્યાઓનો સરવાળો 2+3+5+7=17 થાય.

1. **બે અંકવાળી મહત્તમ અવિભાજ્ય સંખ્યા છે......**
Ⓐ 99 Ⓑ 90 Ⓒ 97 Ⓓ 98

2. **1થી 20 વચ્ચે કેટલી અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ છે ?** (2009)
Ⓐ 8 Ⓑ 9 Ⓒ 10 Ⓓ 11

3. **નીચેનામાંથી કઈ અવિભાજ્ય સંખ્યા છે ?** (2007)
Ⓐ 123 Ⓑ 131 Ⓒ 119 Ⓓ 121

4. **1થી 100 સુધીમાં જેનો એકમ 7 છે તેવી કેટલી અવિભાજ્ય સંખ્યાઓ છે ?**
Ⓐ 6 Ⓑ 7 Ⓒ 5 Ⓓ 8

5. **બે અંકી સૌથી નાની અવિભાજ્ય અને ત્રણ અંકી નાની વિભાજ્ય સંખ્યા વચ્ચેનો તફાવત કેટલો થાય ?**
Ⓐ 90 Ⓑ 99 Ⓒ 89 Ⓓ 1

સ્વાધ્યાય 2.4

ઉદાહરણ : 0, 3, 6, 7 અને 9 અંકોનો ઉપયોગ ફક્ત એક જ વાર કરી સૌથી મોટી અને નાનામાં નાની 5 અંકોની સંખ્યાનું અંતર કેટલું થાય ? (2019)

Ⓐ 93951 Ⓑ 67061 ● 66951 Ⓓ 60840

સમજૂતી : આ અંકોથી બનતી મોટી સંખ્યા : 97630
નાનામાં નાની 5 અંકોની બનતી સંખ્યા : 30679
બંનેનો તફાવત 97630−30679 = **66951**

1. **9, 5, 0, 2, 4 અંકોનો ઉપયોગ કરી સૌથી નાની પાંચ અંકી સમ સંખ્યા કઈ છે ?** (2017)
Ⓐ 20594 Ⓑ 20459 Ⓒ 02594 Ⓓ 02459

2. **6, 4, 2, 1 અને 0 માત્ર એક જ વાર ઉપયોગમાં લઈ 5 અંકી નાની સંખ્યા કઈ બનશે ?**
Ⓐ 12460 Ⓑ 01246 Ⓒ 61024 Ⓓ 10246

3. **1, 2, 3, 5 અને 0 અંકો દ્વારા બનતી પાંચ અંકવાળી નાનામાં નાની વિષમ સંખ્યા કઈ ?**
(દરેક અંક એક જ વખત લેવો) (2012)
Ⓐ 12305 Ⓑ 10235 Ⓒ 10523 Ⓓ 32105

4. **2, 3, 7, 0, 5 અંકોથી બનતી પાંચ અંકી સૌથી નાની સમ સંખ્યા બનાવતા દશકના સ્થાને ક્યો અંક આવશે ?**
Ⓐ 3 Ⓑ 5 Ⓒ 7 Ⓓ 0

5. **6, 2, 8, 5, 4, 1 અંકોનો એક જ વાર ઉપયોગથી બનતી સૌથી મોટી 6 અંકી સમ સંખ્યા અને સૌથી નાની છ અંકી વિષમ સંખ્યાનો તફાવત કેટલો ?**
Ⓐ 865412 Ⓑ 124568 Ⓒ 124685 Ⓓ 740727

Alankar Publication

સ્વાધ્યાય 4.3

ઉદાહરણ : **નીચે આપેલામાંથી કઈ સંખ્યા 25ની બરાબર નથી ?** (2020)

Ⓐ 50−(100÷4) Ⓑ 20+(20÷4) Ⓒ 10+(5×2)+(10−5) ● 24+(2×1)

સમજૂતી : Ⓐ 50−(100÷4) = **50−25 = 25** Ⓑ 20+(20÷4)=**20+5 = 25,**

Ⓒ 10+(5×2)+(10−5) = **10+10+5 = 25** Ⓓ 24+(2×1) = **24+2 = 26≠25**

1. **નીચેનામાંથી કોનું મૂલ્ય 100 જેટલું નથી ?**

Ⓐ 200−(50×2) Ⓑ 25+(150÷2) Ⓒ 8÷2×25 Ⓓ 6+24×4

2. **નીચેનામાંથી કોનું મૂલ્ય 80 મળે ?**

Ⓐ 20+(25×2) Ⓑ 15+(13×5) Ⓒ 2(8×10) Ⓓ 16×(10÷5)

3. **નીચેનામાંથી કોનો ઉકેલ અવિભાજ્ય સંખ્યા મળે ?**

Ⓐ 16−2×5+9 Ⓑ 6÷3+15 Ⓒ 3×(5+2) Ⓓ 100−(3×8)

4. **નીચેનામાંથી કોનું પરિણામ અવિભાજ્ય સંખ્યા નથી ?**

Ⓐ 25+(11×4) Ⓑ 9×12÷3+5 Ⓒ 30+(2×32+3) Ⓓ 11×11+28

5. **નીચેનામાંથી શું સાચું છે ?**

Ⓐ (8+3−9)>3×2 Ⓑ 6÷3+11=5+8×2 Ⓒ 9×(6+5)<18÷9+37 Ⓓ 86÷2−6=5×9−8

સ્વાધ્યાય 4.4

ઉદાહરણ : **128 ડબ્બા કે જેમાં દરેકમાં 36 ચૉકલેટ ભરેલી છે. જો એક ડબ્બામાં 4 ચૉકલેટ ઓછી ભરવામાં આવે તો તે ડબ્બાની સંખ્યા મેળવો. જો ચૉકલેટો આટલી જ ભરેલી હોય ?**

Ⓐ 108 ● 144 Ⓒ 216 Ⓓ 360

સમજૂતી : (128×36) = 4608; 4608÷32 = **144**

1. **144 બૉક્ષ દરેકમાં 18 કેરી ભરેલી છે. જો બોક્ષમાં 2 કેરી ઓછી ભરવામાં આવે તો બધી કેરી ભરવા કેટલા બૉક્ષ જોઈએ ?**

Ⓐ 146 Ⓑ 162 Ⓒ 160 Ⓓ 150

2. **164 બોક્ષ દરેકમાં 15 સફરજન છે તો દરેક બોક્ષમાં 20 સફરજન ભરીએ તો કેટલા બોક્ષ જોઈએ ?**

Ⓐ 125 Ⓑ 123 Ⓒ 124 Ⓓ 130

3. **120 બોક્ષમાં દરેકમાં 8 પૅન્સિલ ભરેલી છે. જો બોક્ષમાં (દરેકમાં) 2 પૅન્સિલ વધુ મૂકી હોય તો કેટલા બોક્ષ ઓછા જોઈએ ?**

Ⓐ 96 Ⓑ 216 Ⓒ 24 Ⓓ 36

4. **12 બસમાં પ્રવાસ દરમિયાન દરેકમાં 55 મુસાફરો છે. જો 2 બસ બ્રેકડાઉન થાય તો બધી જ બસમાં કેટલા મુસાફરો લઈ જવા પડે ?**

Ⓐ 66 Ⓑ 76 Ⓒ 60 Ⓓ 58

5. **420 બોક્ષમાં જેમાં દરેકમાં 16 મીણબત્તી ભરેલી છે. જો દરેકમાં 1 મીણબત્તી ઓછી ભરીએ તો કેટલા નવા બોક્ષ વધુ જોઈએ ?**

Ⓐ 428 Ⓑ 418 Ⓒ 438 Ⓓ 28

સ્વાધ્યાય 4.5

ઉદાહરણ : **એક વિદ્યાલયમાં 704 ડેસ્ક છે. જેને 22 વર્ગોમાં મૂકવાની છે. જો દરેક વર્ગમાં બરાબર ડેસ્ક મૂકવાની હોય તો દરેક વર્ગમાં કેટલી આવશે ?** (2015)

● 32 Ⓑ 34 Ⓒ 42 Ⓓ 44

સમજૂતી : 22 બેન્ચ હોય તો દરેકમાં 1 આવે માટે 704÷22 = 32 ડેસ્ક દરેક વર્ગમાં આવે.

1. **શુક્રવારે એક સર્કસમાં 1250 લોકો જોવા આવ્યા. શનિવારે શુક્રવારની સરખામણીએ ત્રણ ગણા લોકો જોવા આવ્યા. બંને મળી કેટલી સમૂહ સર્કસ જોવા આવ્યા ?** (2015)

Ⓐ 3250 Ⓑ 5000 Ⓒ 2450 Ⓓ 6200

2. **જો 624 વિદ્યાર્થીઓને 24 હરોળમાં બેસાડીએ તો દરેક હરોળમાં કેટલા વિદ્યાર્થીઓ આવે ?**

Ⓐ 25 Ⓑ 24 Ⓒ 26 Ⓓ 28

3. **એક વેપારીને સોમવારે ₹4823નો વેપાર થયો. જો મંગળવારે તહેવારના કારણે ચાર ગણો વેપાર થાય તો બંને દિવસના વેપારમાં તફાવત કેટલો ?**

Ⓐ ₹19292 Ⓑ ₹24115 Ⓒ ₹4823 Ⓓ ₹14469

4. **અમિત પોતાના જન્મદિવસે તેના વર્ગના વિદ્યાર્થીઓ સાથે ઉજવે છે. તે મીઠાઈના 4 બોક્ષ લાવે છે. દરેક બોક્ષમાં 8 મીઠાઈ છે. તેના વર્ગમાં 28 વિદ્યાર્થીઓ છે તો નીચેનામાંથી કઈ પદાવલિ એક એક મીઠાઈ આપ્યા પછીનું નિદર્શન કરે છે ?**

Ⓐ (4×8)+28 Ⓑ 28−(4×8) Ⓒ (28−8)×4 Ⓓ (4×8)−28

5. **ચાહત વર્ગના 38 વિદ્યાર્થીઓને એક-એક પૅન આપવા 5 પૅનના એક એવા 8 પૅકેટ લાવે છે. તો પદાવલિ સ્વરૂપે દર્શાવતા મળે...**

Ⓐ (5×8)−38 Ⓑ 38−5×8 Ⓒ (38−5)×8 Ⓓ (38−8)×5

સ્વાધ્યાય 4.6

ઉદાહરણ : **87×79−6012÷12+526ના ઉત્તરને નજીકના હજારમાં પ્રાપ્ત કરતા કઈ સંખ્યા મળશે ?** (2012)

Ⓐ 6890 Ⓑ 6900 ● 7000 Ⓓ 6000

સમજૂતી : 87×79−6012÷12+526 = 6873−501+526 = 7399−501

= 6898ને નજીકના હજારમાં લખતા = **7000**

1. **18×38−512÷8−125ના ઉત્તરને નજીકના શતક લખતા મળે**

Ⓐ 490 Ⓑ 500 Ⓒ 600 Ⓓ 400

2. **88×78−512÷16+1723ના ઉત્તરને નજીકના હજારમાં પ્રાપ્ત કરતા કઈ સંખ્યા મળે ?**

Ⓐ 9000 Ⓑ 8000 Ⓒ 7500 Ⓓ 8500

3. **12×13+28÷7−19ના ઉત્તરને નજીકના દશકમાં લખતા શું પરિણામ મળે ?**

Ⓐ 150 Ⓑ 145 Ⓒ 180 Ⓓ 140

4. **140×120ના પરિણામને નજીકના હજારમાં લખો :**

Ⓐ 16800 Ⓑ 17000 Ⓒ 16500 Ⓓ 17500

5. **12×130×8ના પરિણામને નજીકના શતકમાં લખો :**

Ⓐ 12400 Ⓑ 12600 Ⓒ 12500 Ⓓ 12480

સ્વાધ્યાય 4.7

ઉદાહરણ : 37 અને 30ના ગુણનફળમાં 1200 પ્રાપ્ત કરવા માટે કેટલા ઉમેરવા પડશે ? (2012)

Ⓐ 100 ● 90 Ⓒ 80 Ⓓ 110

સમજૂતી : 37 અને 30નું ગુણનફળ = 37×30 = 1110

1200 સાથે સરખામણી કરતા : 1200−1110 = 90

1. 48 અને 40ના ગુણનફળમાં 2000 પ્રાપ્ત કરવા કેટલા ઉમેરવા પડશે ?

Ⓐ 90 Ⓑ 80 Ⓒ 120 Ⓓ 110

2. 59 અને 30ના ગુણનફળમાં 1500 પ્રાપ્ત કરવા કેટલા બાદ કરવા પડશે ?

Ⓐ 270 Ⓑ 1770 Ⓒ 3270 Ⓓ 170

3. 36×45ના ગુણનફળને આશરે હજાર સુધી લઈ જવા કેટલા ઉમેરવા પડે ?

Ⓐ 620 Ⓑ 480 Ⓒ 380 Ⓓ 510

4. 1800 પરિણામ લાવવા 13×138ના ઉકેલમાં શું ઉમેરવું પડે ?

Ⓐ 4 Ⓑ 6 Ⓒ 8 Ⓓ 12

5. 250×600 અને 350×500 બંને પરિણાનો તફાવત કેટલો ?

Ⓐ 25000 Ⓑ 24000 Ⓒ 20000 Ⓓ 2500

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 4.8

ઉદાહરણ : એક મોપેડની કિંમત ₹7250 છે. એક સ્કૂટરની કિંમત ₹3750 વધુ છે, તો મોપેડ અને સ્કૂટરની કુલ કિંમત કેટલી? (2005)

● ₹18250 Ⓑ ₹11000 Ⓒ ₹14750 Ⓓ ₹3500

સમજૂતી : મોપેડની કિંમત = ₹7250; સ્કૂટરના ₹3750 વધુ છે. માટે ₹7250+₹3750 = ₹11000

બંનેની કુલ કિંમત = ₹7250+₹11000 = **₹18250**

1. સાયકલની કિંમત ₹5500 છે. જૂના મોપેડની કિંમત ₹3000 વધુ છે. તો બંનેની કુલ કિંમત કેટલી ?

Ⓐ ₹8500 Ⓑ ₹14000 Ⓒ ₹2500 Ⓓ ₹9500

2. ટીવીની કિંમત ₹12500 છે. ફ્રિઝ તેનાથી 2700 રૂપિયા સસ્તુ છે. બંને ખરીદવા કેટલી કિંમત ચૂકવવી પડે ?

Ⓐ ₹27700 Ⓑ ₹9800 Ⓒ ₹5400 Ⓓ ₹15200

3. વિશાલની ઉંમર 27 વર્ષ છે. દેવાંગની ઉંમર તેનાથી 12 વર્ષ નાની છે. તો બંનેની ઉંમરનો સરવાળો કેટલો ?

Ⓐ 15 Ⓑ 39 Ⓒ 66 Ⓓ 42

4. કંપાસબોક્ષ એ ડિક્ષનરી કરતા સસ્તો છે. બંનેની કિંમતમાં ₹75નો તફાવત છે. જો ડિક્ષનરી ₹180ની હોય તો બંને ખરીદવા શું ચૂકવવું પડે ?

Ⓐ ₹285 Ⓑ ₹255 Ⓒ ₹435 Ⓓ ₹105

5. ટ્રેક્ટર કરતા કાર મોંઘી છે. જો કાર ₹5,50,000માં મળતી હોય અને તે ₹1,50,000 વધુ કિંમતની હોય તો બંને વસ્તુ ખરીદવા કેટલી રકમ જોઈએ ?

Ⓐ ₹4,00,000 Ⓑ ₹13,00,000 Ⓒ ₹9,50,000 Ⓓ ₹7,00,000

સ્વાધ્યાય 4.9

ઉદાહરણ : **ભાગાકારના પ્રશ્નમાં જો ભાજક 51, ભાગાકાર 16 અને શેષ 27 છે તો ભાજ્ય શો હશે ?** (2004)

● 843 Ⓑ 483 Ⓒ 94 Ⓓ 1393

સમજૂતી : ભાજ્ય = ભાજક×ભાગફળ+શેષ = 51×16+27 = 816 + 27 = **843**

1. **ભાગાકારના દાખલામાં ભાજક 13, ભાગફળ 21, શેષ 11 હોય તો તે સંખ્યા કઈ હશે ?**
   Ⓐ 273 Ⓑ 284 Ⓒ 416 Ⓓ 294
2. **ભાગાકારના દાખલામાં ભાગફળ 35, ભાજક 21, શેષ 19 હોય તો તે સંખ્યા કઈ હશે ?**
   Ⓐ 754 Ⓑ 654 Ⓒ 854 Ⓓ 954
3. **347ને કઈ સંખ્યા વડે ભાગતા ભાગફળ 21 અને શેષ 19 વધે ?**
   Ⓐ 14 Ⓑ 15 Ⓒ 16 Ⓓ 17
4. **1257ને કઈ સંખ્યા વડે ભાગતા ભાગફળ 66 અને શેષ 3 વધે ?**
   Ⓐ 16 Ⓑ 17 Ⓒ 18 Ⓓ 19
5. **કઈ સંખ્યાને 19 વડે ભાગતા ભાગફળ 19 અને શેષ 17 વધે ?**
   Ⓐ 378 Ⓑ 381 Ⓒ 364 Ⓓ 478

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 4.10

ઉદાહરણ : **52792 સંખ્યામાં નાનામાં નાની એવી કઈ સંખ્યા ઉમેરીએ તો એ 15થી પૂરેપૂરી ભાગી શકાય ?** (2006)

Ⓐ 6 Ⓑ 7 ● 8 Ⓓ 15

સમજૂતી : 52792 ને 15થી ભાગતા ભાગફળ 3519 અને શેષ 7 વધે છે. શેષ 7માં 8 ઉમેરતા 15 થાય છે. માટે સંખ્યામાં 8 ઉમેરવા પડે.

1. **45841માં કઈ નાનામાં નાની સંખ્યા ઉમેરતા 8 વડે વિભાજ્ય બને ?**
   Ⓐ 6 Ⓑ 7 Ⓒ 8 Ⓓ 9
2. **47977માંથી કઈ નાનામાં નાની સંખ્યા બાદ કરતા 13થી વિભાજ્ય બને ?**
   Ⓐ 7 Ⓑ 8 Ⓒ 9 Ⓓ 10
3. **9453માંથી કઈ સંખ્યા બાદ કરતા 19નો અવયવી બને ?**
   Ⓐ 50 Ⓑ 40 Ⓒ 30 Ⓓ 10
4. **ચાર અંકી મોટી સંખ્યા જે 17થી વિભાજ્ય છે....**
   Ⓐ 9999 Ⓑ 9996 Ⓒ 9998 Ⓓ 9997
5. **6 અંકી સૌથી નાની સંખ્યા જે 11થી વિભાજ્ય હોય...**
   Ⓐ 1,00,000 Ⓑ 1,00,003 Ⓒ 1,00,001 Ⓓ 1,00,002

1. **300 મીટર લાંબી ટ્રેન એક વ્યક્તિને પસાર કરવા માટે કેટલો સમય લે ? (ટ્રેનની ઝડપ 72 કિમી/કલાક)**
Ⓐ 10 સેકન્ડ Ⓑ 20 સેકન્ડ Ⓒ 30 સેકન્ડ Ⓓ 15 સેકન્ડ

2. **એક ટ્રેન 3 મિનિટમાં 1 કિમીની ઝડપે જાય છે. 3 કિમીનું ટનલ (સુરંગ) પસાર કરતા કેટલો સમય લાગશે. જો ટ્રેનની લંબાઈ 1 કિમી હોય ?**
Ⓐ 12 મિનિટ Ⓑ 10 મિનિટ Ⓒ 6 મિનિટ Ⓓ 9 મિનિટ

3. **300 મીટર લાંબા પુલને પસાર કરતા કેટલો સમય લાગે. જો ટ્રેનની લંબાઈ 300 મીટર હોય અને ટ્રેનની ઝડપ 80 કિમી/ક. હોય ?**
Ⓐ 16 મિનિટ Ⓑ 60 સેકન્ડ Ⓒ 27 સેકન્ડ Ⓓ 20 સેકન્ડ

4. **સ્ટેશનમાં ઉભેલી એક સ્થિર ટ્રેનની લંબાઈ 150 મીટર છે. તે ટ્રેનને એક 60 કિમી/ક.ની ઝડપે જતી ટ્રેન જેની લંબાઈ 250 મીટર છે. તે કેટલા સમયમાં પસાર કરશે ?**
Ⓐ 24 સેકન્ડ Ⓑ 18 સેકન્ડ Ⓒ 12 સેકન્ડ Ⓓ 40 સેકન્ડ

5. **500 મીટર લાંબી માલગાડી ટ્રેક પરના પોલને કેટલા સમય પસાર કરશે. જો ટ્રેનની ઝડપ 50 કિમી/ક હોય.**
Ⓐ 3.6 સેકન્ડ Ⓑ 36 સેકન્ડ Ⓒ 65 સેકન્ડ Ⓓ 42 સેકન્ડ

સ્વાધ્યાય 9.6

ઉદાહરણ : **એક બસ A શહેરથી B શહેર તરફ 60 કિમી/કલાકના વેગે જાય છે. 3 કલાકમાં બંને શહેરો વચ્ચેનું અડધું અંતર કાપે છે. તો બંને શહેરો વચ્ચેનું અંતર કેટલું ?** (1999)
Ⓐ 90 કિમી Ⓑ 120 કિમી Ⓒ 180 કિમી ● 360 કિમી

સમજૂતી : **3 કલાકમાં અડધું એટલે 6 કલાકમાં પૂરું અંતર કપાશે.**
અંતર = ઝડપ × સમય = 60 કિમી/કલાક × 6 કલાક = 360 કિમી

1. **એક બસ A શહેરથી નીકળી B શહેર તરફ જવા 50 કિમી/કલાકની ઝડપથી ચાલવાનું શરૂ કર્યું. 6 કલાક બાદ તેણે કુલ અંતરના એક તૃતિયાંશ અંતર કાપ્યું તો A અને B શહેર વચ્ચેનું અંતર છે....**
Ⓐ 150 કિમી Ⓑ 300 કિમી Ⓒ 600 કિમી Ⓓ 900 કિમી

2. **એક મોટરગાડી Aથી B શહેર તરફ જાય છે. કલાકના 40 કિમીના વેગે જતા બે કલાકમાં અડધું અંતર કાપ્યું તો કુલ અંતર કેટલું ?**
Ⓐ 40 કિમી Ⓑ 80 કિમી Ⓒ 120 કિમી Ⓓ 160 કિમી

3. **રાજકોટથી અમદાવાદ જતી એક એમ્બ્યુલન્સ એકધારી ઝડપે જતા 1 કલાકમાં ત્રીજા ભાગનું અંતર કાપે છે. જો ગાડી ઝડપ 75 કિમી/કલાક હોય તો બંને શહેર વચ્ચે અંતર કેટલું ?**
Ⓐ 225 કિમી Ⓑ 202 કિમી Ⓒ 200 કિમી Ⓓ 215 કિમી

4. **એક દોડવીર એકધારી ઝડપે દોડી રહ્યો છે. ટ્રેક પર ચાર રાઉન્ડ લગાવવાના છે. અડધી દોડ 4 મિનિટમાં પૂર્ણ કરી. જેની ઝડપ 150 મીટર / મિનિટ હોય તો કુલ દોડ કેટલા મીટરની હશે ?**
Ⓐ 12 કિમી Ⓑ 1200 મીટર Ⓒ 120 મીટર Ⓓ 1.5 કિમી

5. **800 મીટર/મિનિટની ઝડપે દોડતો સાયકલ રેસર 4 મિનિટમાં $\frac{2}{5}$ ભાગનું અંતર કાપે છે. તો કુલ રેસ કેટલા કિલોમીટરની હશે ?**
Ⓐ 8000 Ⓑ 80 Ⓒ 8 Ⓓ 0.8

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 9.7

ઉદાહરણ : **એક મેચ કુલ અડધો કલાક ચાલે છે. મેચના $\frac{1}{10}$ સમયનો ભાગ ટાઈમ આઉટની માટે લેવામાં આવ્યો છે તે ટાઈમ-આઉટ કેટલી મિનિટનો હશે ?** (2021)

Ⓐ 5 મિનિટ ● 3 મિનિટ Ⓒ 6 મિનિટ Ⓓ 4 મિનિટ

સમજૂતી : **અડધો કલાક = 30 મિનિટ, 30 મિનિટના $\frac{1}{10}$ ભાગ = $30\times\frac{1}{10}$ = 3 મિનિટ**

1. **એક બસ 72 કિમી/કલાકની ઝડપે જાય છે. તો તેની ઝડપ મીટર/સેકન્ડ કેટલી ?** (2008)
   Ⓐ 10 મીટર/સેકન્ડ Ⓑ 30 મીટર/સેકન્ડ Ⓒ 20 મીટર/સેકન્ડ Ⓓ 60 મીટર/સેકન્ડ
2. **એક મોટર કલાક દિઠ 45 કિમી ઝડપે કોઈ એક વિશેષ અંતર 4 કલાકમાં કાપે છે. બીજી મોટર તેટલું જ અંતર 3 કલાકમાં કાપે છે તો આ મોટરની કલાક દીઠ ઝડપ કેટલી ?**
   Ⓐ 11.25 કિમી Ⓑ 15.00 કિમી Ⓒ 35.15 કિમી Ⓓ 60.00 કિમી
3. **એક કિલોમીટર પ્રતિ કલાકની ઝડપ બરાબર**
   Ⓐ $\frac{1000}{60}$ મીટર/મિનિટ Ⓑ $\frac{60}{1000}$ મીટર/મિનિટ Ⓒ $\frac{3600}{1000}$ મીટર/મિનિટ Ⓓ 36 મીટર/મિનિટ
4. **300 મીટર / 12 સેકન્ડ એટલે શું ?**
   Ⓐ 60 કિમી/કલાક Ⓑ 36 કિમી/કલાક
   Ⓒ 90 કિમી/કલાક Ⓓ 30 કિમી/કલાક
5. **$\frac{5}{9}$ મીટર/સેકન્ડ માટે નીચેનામાંથી શું સાચું છે ?**
   Ⓐ દર 5 મિનિટમાં 9 મીટર અંતર કપાય છે. Ⓑ દર 9 સેકન્ડમાં 5 મીટર અંતર કપાય છે.
   Ⓒ દર 9 મીટર અંતર 5 મિનિટમાં કપાય છે. Ⓓ 5 કિમી અંતર કાપતા 9 કલાક લાગે છે.

સ્વાધ્યાય 9.8

ઉદાહરણ : **પહેલી જાન્યુઆરીએ ગુરુવાર હોય તો 4 ફેબ્રુઆરીના રોજ કયો દિવસ હશે ?** (2009)

Ⓐ સોમવાર Ⓑ મંગળવાર ● બુધવાર Ⓓ ગુરૂવાર

સમજૂતી : **જાન્યુઆરી કુલ દિવસો 31 માટે 1+28 (7નો ગુણક) = 29 તારીખે ગુરુવાર, 30 શુક્રવાર, 31 શનિવાર, 1 રવિવાર, 2 સોમવાર, 3 મંગળવાર, 4 ફેબ્રુઆરીએ બુધવાર**

1. **કોઈ વર્ષમાં 1 એપ્રિલે સોમવાર હતો તે જ વર્ષમાં 18 એપ્રિલે કયો દિવસ હશે ?**
   Ⓐ ગુરુવાર Ⓑ શુક્રવાર Ⓒ શનિવાર Ⓓ બુધવાર
2. **1 જાન્યુઆરી 2003 બુધવાર હોય તો 1 જાન્યુઆરી 2004 કયો વાર આવશે ?**
   Ⓐ મંગળવાર Ⓑ બુધવાર Ⓒ ગુરૂવાર Ⓓ શુક્રવાર
3. **જો 5 સપ્ટેમ્બર ગુરુવાર હોય તો આ માસમાં સોમવાર કેટલા આવશે ?**
   Ⓐ 4 Ⓑ 5 Ⓒ 5થી વધુ Ⓓ કહી શકાય નહીં.
4. **15 જાન્યુઆરીએ બેન્કમાં ડિપોઝીટ કરો છો અને 17 માર્ચે રકમ ઉપાડો છો તો કેટલા દિવસનું વ્યાજ મળશે ? (જમા અને ઉપાડ બેમાંથી એક દિવસનું વ્યાજ ગણતરીમાં લેવું).**
   Ⓐ 60 દિવસ Ⓑ 61 દિવસ Ⓒ 62 દિવસ Ⓓ 63 દિવસ
5. **1992, 1999, 2000, 2010, 1700, 1728, 1625 માંથી કેટલા વર્ષ લીપ વર્ષ છે ?**
   Ⓐ 4 Ⓑ 3 Ⓒ 2 Ⓓ 5

Alankar Publication

સ્વાધ્યાય 9.9

ઉદાહરણ : **એક યાત્રી રેલગાડી, જે 80 કિમી/કલાકની ગતિથી ચાલે છે. તે સ્ટેશનથી એક માલગાડી ગયા પછી 6 કલાક પછી રવાના થાય છે તથા 4 કલાકમાં માલગાડીથી આગળ થઈ જાય છે. તો માલગાડીની ગતિ કેટલી હશે ?** **(2019)**

● 32 કિમી/કલાક Ⓑ 48 કિમી/કલાક Ⓒ 60 કિમી/કલાક Ⓓ 50 કિમી/કલાક

સમજૂતી : **યાત્રી રેલગાડીએ કાપેલું અંતર = ઝડપ × સમય = 80 કિમી/ક × 4 કલાક = 320 કિમી.**
320 કિમી અંતર કાપવા માલગાડીને લાગેલો સમય = 6 કલાક + 4 કલાક = 10 કલાક
માલગાડીની ઝડપ = અંતર ÷ સમય = 320 કિમી ÷ 10 કલાક = 32 કિમી/કલાક

1. **એક યાત્રી રેલગાડી, જે 90 કિમી/કલાકની ગતિથી ચાલે છે. તે સ્ટેશનથી એક માલગાડીના ગયા પછી 6 કલાક પછી રવાના થાય છે તથા 4 કલાકમાં માલગાડીથી આગળ થઈ જાય છે. તો માલગાડીની ગતિ કેટલી હશે ?**
Ⓐ 30 કિમી/કલાક Ⓑ 36 કિમી/કલાક Ⓒ 40 કિમી/કલાક Ⓓ 60 કિમી/કલાક
2. **એક એમ્બ્યુલન્સની ઝડપ 100 કિમી/કલાક છે. સ્ટેશનથી રવાના થયેલ બસના ગયા પછી 6 કલાક બાદ એમ્બ્યુલન્સ 4 કલાકમાં બસથી આગળ થાય છે. તો બસની ઝડપ કેટલી ?**
Ⓐ 40 કિમી/કલાક Ⓑ 30 કિમી/કલાક Ⓒ 80 કિમી/કલાક Ⓓ 100 કિમી/કલાક
3. **એક ટ્રેનની ઝડપ 60 કિમી/કલાકની છે. એક શહેરથી માલગાડીના ગયા પછી 3 કલાક પછી રવાના થાય છે અને આ મુસાફરટ્રેન 3 કલાકમાં માલગાડીથી આગળ થઈ જાય છે. તો માલગાડીની ઝડપ કેટલી ?**
Ⓐ 45 કિમી/કલાક Ⓑ 40 કિમી/કલાક Ⓒ 60 કિમી/કલાક Ⓓ 30 કિમી/કલાક
4. **એક કારનું શરૂઆતમાં મીટર 842.3 કિમી દર્શાવે છે. મુસાફરીના અંતે આ સ્પીડોમીટર 1005.2 કિમી દર્શાવે તો કુલ મુસાફરી કેટલી ?**
Ⓐ 152.9 કિમી Ⓑ 164 કિમી Ⓒ 162.9 કિમી Ⓓ 172.9 કિમી
5. **એક બસ દિલ્હીથી દહેરાદૂન મુસાફરી કરે છે. તેણે કુલ 546.3 કિમી અંતર કાપ્યું. જો અંતે મીટર 25946.7 બતાવતું હોય તો શરૂઆતનું રીડીંગ કેટલું ?**
Ⓐ 25400.4 કિમી Ⓑ 26000 કિમી Ⓒ 26493 કિમી Ⓓ 25404.4 કિમી

સ્વાધ્યાય 9.10

ઉદાહરણ : **જો એક વ્યક્તિ 30 કિમી/કલાકની ગતિથી જાય છે તો તે પોતાના મુકામ પર 10 મિનિટ મોડો પહોંચે છે. જ્યારે 42 કિમી/કલાકની ગતિથી ચાલતા પોતાના મુકામે 10 મિનિટ વહેલો પહોંચી જાય છે. તો તેના દ્વારા કપાયેલું અંતર કેટલું થશે ?** (2019)

Ⓐ 36 કિમી ● 35 કિમી Ⓒ 40 કિમી Ⓓ 42 કિમી

સમજૂતી : અંતર $= \dfrac{\text{બંને ઝડપનો ગુણાકાર}}{\text{બંને ઝડપનો તફાવત}} \times$ બંને સમયનો સરવાળો (કલાકમાં)

$$= \frac{30 \times 42}{42 - 30} \times \frac{10+10}{60} = \frac{30 \times 42}{12} \times \frac{1}{3} = 35 \text{ કિમી}$$

1. **રમેશ કલાકના 4 કિમીની ઝડપે સાયકલ ચલાવી સવારે 7:00 વાગે તેને પહોંચવાના સ્થળે પહોંચે છે. જો 5 કિમીની ઝડપે સાયકલ ચલાવે તો તે અડધો કલાક વહેલો પહોંચે છે. તો ઘરથી સ્થળનું અંતર કેટલું ?**
Ⓐ 20 કિમી Ⓑ 9 કિમી Ⓒ 10 કિમી Ⓓ 1 કિમી

NCERT પેટર્નથી નવો અભ્યાસક્રમ

ગમ્મત સાથે વિશેષ જ્ઞાન...

અલંકાર સામાન્ય જ્ઞાન

મલ્ટીકલર પુસ્તકો ભાગ 1 થી 8

વિશેષતાઓ

જ્ઞાન વડે બાળકના **આત્મવિશ્વાસમાં વધારો કરતાં પુસ્તકો**.

સામાન્ય જ્ઞાન વડે પીરસવાની **તદન નવીન પ્રયુક્તિઓ**.

ખૂબ જ ટૂંક જવાબી પ્રશ્નો વડે એકમ કસોટીઓ.

બાળકની વય-કક્ષા પ્રમાણે ધોરણ મુજબ **GK, IQના પ્રશ્નો.**

ઉજ્જવળ ભવિષ્યના આધારસ્તંભ અને **સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષાઓ** માટે પાયાથી જ મજબૂત પગદંડો જમાવતી પુસ્તકશ્રેણી.

સેમેસ્ટર પદ્ધતિ મુજબ અભ્યાસક્રમનું વિભાજન.

સંપૂર્ણ જવાબો સાથેની સામાન્ય જ્ઞાન શ્રેણી.

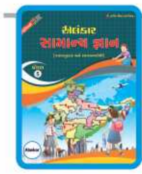

પાઠ્યપુસ્તકના વિષયાંગોની આસપાસ અને વર્તમાન પરીક્ષા પદ્ધતિને ધ્યાને રાખી તૈયાર કરાયેલી ધોરણ 1, 2, 3, 4 અને ધોરણ 5, 6, 7, 8 ની સામાન્ય જ્ઞાનની પુસ્તક શ્રેણી.

સામાન્ય જ્ઞાનનો અગત્યનો વિભાગ **કરન્ટ અફેર્સ** જે વર્તમાનપત્ર સ્વરૂપે આપેલ છે.

Alankar® Publication

4. ₹1400માં ખરીદેલી જૂની સાઈકલ રીપેર કરવામાં ₹200 ખર્ચ થયો. હવે કેટલામાં વેચતા 12% નફો થાય ?

Ⓐ ₹1650 Ⓑ ₹1680 Ⓒ ₹1750 Ⓓ ₹1800

5. ₹999ની સાઉન્ડ સિસ્ટમ $33\frac{1}{3}$% ખોટ ખાઈને વેચતા કેટલી વેચાણ કિંમત ઉપજે ?

Ⓐ ₹666 Ⓑ ₹966 Ⓒ ₹600 Ⓓ ₹366

સ્વાધ્યાય 12.4

ઉદાહરણ : તે શર્ટનું ક્રયમૂલ્ય શું હશે જે 25% નફામાં વેચવાથી ₹2500 મળે ? (2013)

Ⓐ ₹1250 Ⓑ ₹1750 ● ₹2000 Ⓓ ₹2425

સમજૂતી : 25% નફો એટલે વેચાણ કિંમત 125% થાય.

125% કિંમત એટલે ₹2500

∴ 100% કિંમત → ?

$\frac{2500 \times 100}{125}$ = ₹2000

1. વિદ્યાર્થીએ પોતાનું જૂનું પાઠ્યપુસ્તક 20% નુકશાનીએ ₹64માં વેચ્યું તો પાઠ્યપુસ્તકની મૂળકિંમત કેટલી હશે ?

Ⓐ ₹78.80 Ⓑ ₹80 Ⓒ ₹100 Ⓓ ₹120

2. એક કંપાસ બોક્ષ ₹60માં વેચતા 20% નફો થયો તો તે કંપાસબોક્ષની ખરીદકિંમત શું હશે ?

Ⓐ ₹72 Ⓑ ₹50 Ⓒ ₹48 Ⓓ ₹40

3. એક વેપારીએ એક પૅન ₹6માં વેચી જો તેને તેમાં 20% નફો થયો હોય તો 10 પૅનની ખરીદકિંમત કેટલી ?

Ⓐ ₹4.80 Ⓑ ₹5.00 Ⓒ ₹3.00 Ⓓ ₹50.0

4. વેપારીએ એક વસ્તુ ₹23માં વેચી 15% નફો મેળવે છે તો વસ્તુની પડતરકિંમત કેટલી થાય ?

Ⓐ ₹8 Ⓑ ₹15 Ⓒ ₹20 Ⓓ ₹22

5. એક વેપારી 12.5% ખોટે ઈલેક્ટ્રીક સ્ટવ ₹2625માં વેચે છે, તો સ્ટવની ખરીદકિંમત શું હશે ?

Ⓐ ₹3000 Ⓑ ₹2500 Ⓒ ₹2626 Ⓓ ₹2750

સ્વાધ્યાય 12.5

ઉદાહરણ : એક દુકાનદારે ₹680માં એક રેડિયો વેચતા ₹120 ખોટ ગઈ . જો હવે ₹120 નફો મેળવવો હોય તો આ રેડિયો કેટલા રૂપિયામાં વેચવો જોઈએ ? (2010)

Ⓐ ₹720 Ⓑ ₹800 Ⓒ ₹820 ● ₹920

સમજૂતી : મૂ.કિં. = વે.કિં.+ખોટ માટે મુ.કિં. = ₹680 + ₹120 = ₹800

હવે નવી વે.કિં = મૂ.કિં. + નફો તેથી ₹800+₹120 = ₹920

1. વેપારી ₹1000માં વસ્તુ વેચે તો ₹120 ખોટ જાય છે. તો ₹150 નફો લેવા વસ્તુ કેટલામાં વેચશે ?

Ⓐ ₹1150 Ⓑ ₹1270 Ⓒ ₹970 Ⓓ 1200

2. નમન એક વસ્તુ ₹6840માં વેચે તો ₹240 નફો થાય છે. જો 10% નફો લેવો હોય તો કેટલામાં વેચવી જોઈએ ?

Ⓐ ₹7260 Ⓑ ₹7000 Ⓒ ₹7080 Ⓓ ₹7786

3. નિરાલી એક વસ્તુ 2480માં વેચે તો 175 ખોટ જાય છે, તો કેટલામાં વેચે તો માત્ર ₹75 જ ખોટ જાય ?

Ⓐ ₹2730 Ⓑ ₹2380 Ⓒ ₹2580 Ⓓ ₹2230

4. વૃતિકા એક વસ્તુ ₹1078માં વેચે તો 10% નફો મળે છે. જો ₹200 નફો લેવો હોય તો આ વસ્તુ કેટલામાં વેચવી જોઈએ ?

Ⓐ ₹1180 Ⓑ ₹1278 Ⓒ ₹1178 Ⓓ ₹978

5. લીવા એક વસ્તુ ₹1100માં વેચે તો ₹180 ખોટ જાય છે. માત્ર 5% ખોટે વેચી હોય તો વેચાણ કિંમત કેટલી ?

Ⓐ ₹1275 Ⓑ ₹1280 Ⓒ ₹1188 Ⓓ ₹1216

સ્વાધ્યાય 12.6

ઉદાહરણ : એક માણસ 5 ડઝનના ₹24ના ભાવે બે ડઝન નારંગી ખરીદે છે અને ₹3ની એક લેખે વેચે છે. તો તેને કેટલો નફો કે ખોટ થશે ? (1993)

Ⓐ ₹12 નફો Ⓑ ₹12 ખોટ ● ₹24 નફો Ⓓ ₹24 ખોટ

સમજૂતી : ખરીદકિંમત = 24×2=48; બે ડઝન = 2×12 = 24 નંગ, વે.કિં. = 24 નંગ × ₹3 = ₹72

ખરીદકિંમત કરતા વે.કિં. વધુ છે, માટે નફો = 72−48 = ₹24 નફો

1. એક વિક્રેતા ₹16ના ડઝનના દરે ઈંડા ખરીદે છે અને ₹2નું એકના દરે વેચે છે. તો નફાની ટકાવારી કેટલી ?

Ⓐ 50% Ⓑ 8% Ⓒ $33\frac{1}{3}$% Ⓓ 25%

2. એક ફળ વેચનારો ₹10ના ભાવે 12 નારંગી લેખે 60 નારંગી ખરીદે છે અને ₹12ની 10 ના દરે વેચે છે. તો તેને કેટલો નફો કે નુકશાન થાય ?

Ⓐ ₹22 નફો Ⓑ ₹22 નુકશાન Ⓒ નફો-નુકશાન નહીં Ⓓ ₹2 નફો

3. એક પુસ્તક વિક્રેતા ₹8550માં પુસ્તકની 1000 નકલ વેચે છે અને ₹550 નફો મેળવે છે. તો એક નકલની કિંમત કેટલી થાય ?

Ⓐ ₹8 Ⓑ ₹8.25 Ⓒ ₹8.50 Ⓓ ₹9.10

4. એક વિક્રેતા ₹150ના ડઝનના દરે ખરીદેલા કેળા છૂટક ₹15નું એક લેખે વેચે તો 12 ડઝન કેળાના વેપારમાં નફો કેટલા રૂપિયા મળે ?

Ⓐ ₹3.60 Ⓑ ₹36 Ⓒ ₹360 Ⓓ ₹180

5. ₹10ના 12 લીંબુ પ્રમાણે 100 રૂપિયાના લીંબુ ખરીદ્યા, જો ડઝનના ₹12 પ્રમાણે બધા જ લીંબુ વેચે તો નફો થાય કે ખોટ, કેટલા રૂપિયા ?

Ⓐ ₹44 નફો Ⓑ ₹20 નફો Ⓒ ₹20 ખોટ Ⓓ ₹44 ખોટ

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 12.7

ઉદાહરણ : એક માણસ 40 ખુરશીઓ ₹72ના દરે ખરીદી તેમાંથી તેને 5 ખુરશીનું નુકશાન થયું. બાકીની ખુરશીઓ ₹84ના દરે વેચી તો તેને કેટલા ટકા નફો કે ખોટ ગઈ હશે ? (2012)

● $2\frac{1}{12}$% નફો Ⓑ $2\frac{1}{12}$% ખોટ Ⓒ 60% નફો Ⓓ $2\frac{2}{49}$% ખોટ

સમજૂતી : ખરીદકિંમત = 40 × ₹72 = ₹2880; 5 ખુરશી વેચવા યોગ્ય ન રહી તેથી

વે.કિં. = ₹84×(40−5) = ₹2940−₹2880 = ₹60; નફાની ટકાવારી = $\frac{60}{2880}\times100\% = 2\frac{1}{12}\%$ નફો

1. એક વેપારી 50 કપ ₹6ના દરે ખરીદે છે, હેરાફેરીમાં 2 કપ તૂટી ગયા. જો બધા જ કપ ₹7ના દરે વેચે તો કેટલા રૂપિયા નફો થાય ?

Ⓐ ₹40 Ⓑ ₹42 Ⓒ ₹36 Ⓓ ₹32

2. એક વેપારી ઈંડાનો વેપાર કરે છે, 100 ઈંડાના ₹3ના દરે ખરીદે છે. તેમાના 5 ઈંડા તૂટી ગયા, બાકીના ઈંડા ₹4ના દરે વેચ્યા તો કેટલા ટકા નફો થાય ?

Ⓐ $26\frac{2}{3}$% Ⓑ 27% Ⓒ $18\frac{1}{3}$% Ⓓ $28\frac{1}{3}$%

3. ફેરિયો જૂના સામયિકના ₹2.50 લેખે 52 જેટલા સામયિકો ખરીદે છે, જો વરસાદમાં 8 સામયિક પલળી જાય અને બાકીના બધા જ ₹4 લેખે વેચી નાખે તો નફો કેટલો ?

Ⓐ ₹52 Ⓑ ₹55 Ⓒ ₹62 Ⓓ ₹72

4. કેન્ડીનો વેપારી ₹4.50 લેખે 10 કેન્ડી ખરીદે છે, તેમાની 10% ઓગળી જઈ ખરાબ થાય છે. જો આ વેપારમાં 20% નફો કરે છે તો બાકીની બધી કેન્ડી કેટલામાં વેચી હશે ?

Ⓐ ₹5.50 / કેન્ડી Ⓑ ₹6 / કેન્ડી Ⓒ ₹6.5 / કેન્ડી Ⓓ ₹4.80 / કેન્ડી

5. એક વેપારી 12 ટેબલો ₹600ના દરે અને 18 ખુરશીઓ ₹300ના દરે ખરીદે છે. સેલમાં દરેક વસ્તુ ₹500ના દરે વેચે તો નફો કે ખોટ કેટલા રૂપિયા ?

Ⓐ ₹240 ખોટ Ⓑ ₹3000 ખોટ Ⓒ ₹3200 નફો Ⓓ ₹2400 નફો

સ્વાધ્યાય 12.8

ઉદાહરણ : એક ફળ વેચનાર ₹1માં 2 પ્રમાણે લીંબુ ખરીદે છે અને ₹3ના 5 પ્રમાણે વેચે છે. તો તેને કેટલા ટકા નફો થયો ? (2019)

Ⓐ 8% Ⓑ 10% Ⓒ 15% ● 20%

સમજૂતી : ખરીદકિંમત = 1 રૂપિયાના 2 લીંબુ; વેચાણ કિંમત 3 રૂપિયાના 5 લીંબુ, તો લીંબુની સંખ્યાનો લ.સા.અ. 10

∴ ખરીદી (1 રૂપિયાના 2 લીંબ) × 5 માટે 5 રૂપિયા 10 લીંબુ

∴ વેચાણ (3 રૂપિયાના 5 લીંબુ)×2 માટે 6 રૂપિયા 10 લીંબુ

નફો = ₹1, ટકાવારી = $\frac{1}{5}\times100\% = 20\%$

1. ₹10ની 2 નંગ કેરી ખરીદે છે અને ₹18માં 3 નંગ વેચતા કેટલા ટકા નફો થાય ?

Ⓐ 20% Ⓑ 25% Ⓒ 22.5% Ⓓ 26%

2. એક વ્યક્તિ ₹4માં 10 ઈંડાના ભાવથી કેટલાક ઈંડા ખરીદે છે અને ₹12માં 24 ઈંડા ભાવથી વેચ્યાં તો વ્યાપારમાં નફો કે ખોટ થશે ?

Ⓐ 25% નફો Ⓑ 25% ખોટ Ⓒ 20% નફો Ⓓ 10% નફો

3. એક ફળ વેચનાર ₹1ના 2 પ્રમાણે લીંબુ ખરીદે છે તથા ₹3ના 4 પ્રમાણે વેચે છે. તેને કેટલા ટકા નફો થયો ?

Ⓐ 40% Ⓑ 25% Ⓒ 20% Ⓓ 50%

4. એક ફળ વેચનાર ₹2ના 4 પ્રમાણે લીંબુ ખરીદે છે તથા ₹3ના 5 પ્રમાણે વેચે છે. તેને કેટલા ટકા નફો થયો ?

Ⓐ 25% Ⓑ 16% Ⓒ 20% Ⓓ 28%

5. એક ફળ વેચનાર ₹2ના 5 પ્રમાણે બોર ખરીદે છે તથા ₹3ના 4 પ્રમાણે વેચે છે. તેને કેટલા ટકા નફો થયો ?

Ⓐ 87.5% Ⓑ 17.5% Ⓒ 37.5% Ⓓ 12.5%

સ્વાધ્યાય 12.9

ઉદાહરણ : ગોપાલે 10 કેરીઓ 12 કેરીઓની વેચાણકિંમત પર ખરીદી તો કેટલા ટકા નફો કે ખોટ થઈ હશે ? (2012)

Ⓐ $16\frac{2}{3}$% નફો Ⓑ 20% નફો Ⓒ 20% ખોટ ● $16\frac{2}{3}$% ખોટ

સમજૂતી : ધારો કે 1 વસ્તુની વે.કિં. = 1 છે.

∴ ખોટ = 12 − 10 = 2

∴ % = $\frac{2}{12}\times100 = 16\frac{2}{3}$% ખોટ

કેરી	મૂ.કિં.	વે.કિં.
10 નંગ	₹12	₹10
12 નંગ	×	₹12

Alankar Publication

2. ચૂંટણીના પાંચ ઉમેદવારો પૈકી E ઉમેદવારને 12000 મત મળ્યા હોય તો C ઉમેદવારને કેટલા મત મળે ?

Ⓐ 2000 Ⓑ 600

Ⓒ 6000 Ⓓ 18000

3. વર્તુળ આલેખ આધારે જણાવો કે જો કુલ મતો 36000 હોય તો જીત મેળવનાર ઉમેદવારને કેટલા મતો મળ્યા હશે ?

Ⓐ 13500 Ⓑ 1350

Ⓒ 27000 Ⓓ 16000

4. આપેલા બારગ્રાફ આધારે કુટુંબનો કુલ ખર્ચ કેટલો તે જણાવો. (2009)

Ⓐ ₹8000 Ⓑ ₹7500

Ⓒ ₹7000 Ⓓ ₹6500

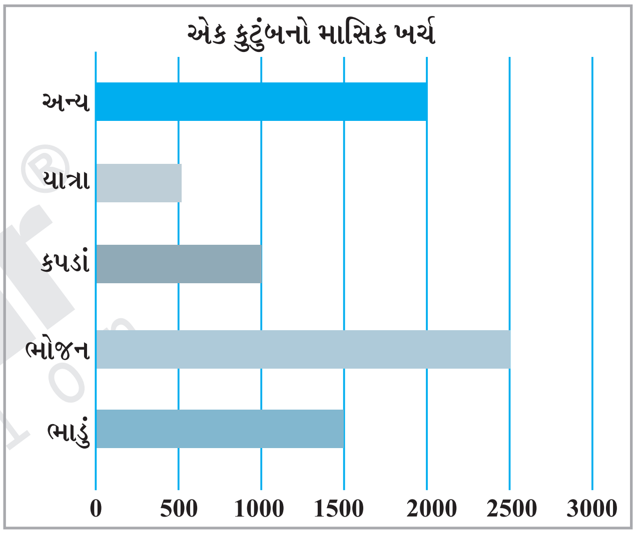

5. આલેખ આધારે દર્શાવો કે ભાડા ખર્ચ એ યાત્રા ખર્ચ કરતા કેટલો વધારે છે ?

Ⓐ 50% Ⓑ 100%

Ⓒ 150% Ⓓ 200%

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 14.10

ઉદાહરણ : રેખા આલેખમાં પાંચ મહિનાની બચત દર્શાવે છે, પાંચ માસની કુલ બચત 950 હોય અને ફેબ્રુઆરી-માર્ચ માસની બચત સરખી હોય તો ફેબ્રુઆરીની બચત કેટલી ? (2018)

● ₹245 Ⓑ ₹275 Ⓒ ₹250 Ⓓ ₹225

સમજૂતી : બે માસની કુલ બચત

= ₹950 – ₹(180+100+180)

= ₹950 – ₹460 = ₹490

બે માસની સરખી બચત = ₹490÷2 = ₹245

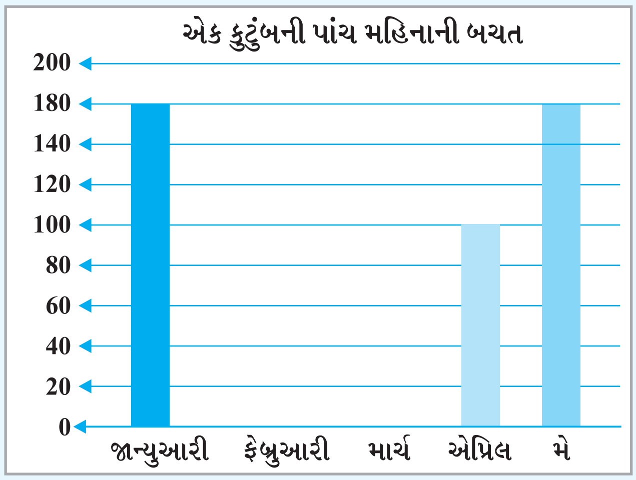

1. કુલ બચત ₹950 અને ફેબ્રુ-માર્ચની બચત સરખી હોય તો એપ્રિલ કરતા માર્ચની બચત કેટલા રૂપિયા વધુ છે ?

Ⓐ ₹245 Ⓑ ₹145

Ⓒ ₹165 Ⓓ ₹265

2. નીચે આપેલા અધૂરા આલેખ આધારે જણાવો કે જો કુલ ઉત્પાદન 160 ટન હોય અને બાજરી તથા જુવારનું ઉત્પાદન સમાન હોય તો ઘઉં કરતા બાજરીનું ઉત્પાદન કેટલું ઓછું થયું ?

Ⓐ 30 ટન Ⓑ 40 ટન

Ⓒ 50 ટન Ⓓ 20 ટન

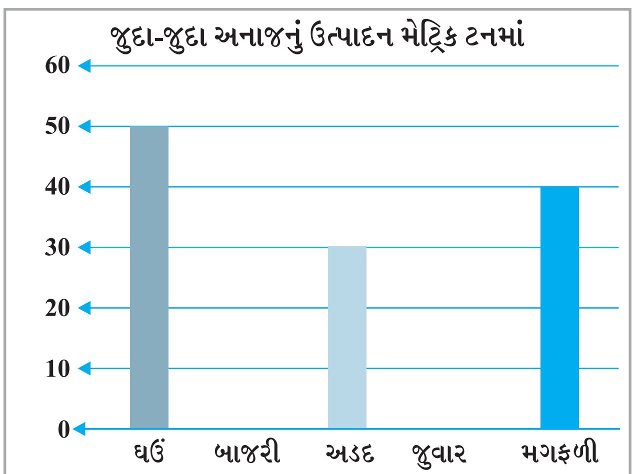

3. **ઉપર આપેલા અધૂરા આલેખ આધારે દર્શાવો કે કયું ઉત્પાદન બધા જ પાકોનું 25% ગણાય ?**

Ⓐ ઘઉં Ⓑ અડદ

Ⓒ મગફળી Ⓓ બાજરી

4. **નીચે આપેલા અધૂરા ચિત્ર વર્ણન આલેખ આધારે જણાવો કે કુલ પુસ્તકો લાઈબ્રેરીમાં 1200 હોય, અંગ્રેજી અને હિન્દીના પુસ્તકો સરખા હોય તો અંગ્રેજીના પુસ્તકો કેટલા હશે ?**

Ⓐ 400 Ⓑ 250

Ⓒ 150 Ⓓ 200

ગુજરાતી	📖📖📖📖📖📖📖
હિન્દી	
ગણિત	📖📖📖
વિજ્ઞાન	📖📖📖📖📖📖
અંગ્રેજી	
📖 = 50 પુસ્તકો	

5. **ઉપર આપેલા અધૂરા ચિત્ર વર્ણન આલેખ આધારે જણાવો કે વિજ્ઞાનના પુસ્તકો લાઈબ્રેરીમાં કેટલા ટકા છે ?**

Ⓐ 60% Ⓑ 25% Ⓒ 18% Ⓓ 28%

પ્રકરણ : 15 પરિમિતિ, ક્ષેત્રફળ અને ઘનફળ

મુખ્ય મુદ્દાઓ :

- પરિમિતિ, ક્ષેત્રફળ, ઘનફળ

યાદ રાખો :

- પરિમિતિ એટલે ફરતું માપ.
- બંધ આકૃતિએ રોકેલી જગ્યાને તેનું ક્ષેત્રફળ કહે છે.
- પદાર્થ અવકાશમાં રોકેલી જગ્યા કે કદને ઘનફળ કહે છે.
  - ચોરસની પરિમિતિ = $4 \times l$
  - ચોરસનું ક્ષેત્રફળ = $l \times l = l^2$
  - લંબચોરસની પરિમિતિ = $2(l+b)$
  - લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ = $l \times b$
  - ઓરડાની ચાર દીવાલનું ક્ષેત્રફળ = $2h(l+b)$
  - સમઘનનું ઘનફળ = l^3
  - લંબઘનનું ઘનફળ = $l \times b \times h$

સ્વાધ્યાય 15.1

ઉદાહરણ : **એક લંબચોરસની લંબાઈ અને પહોળાઈ અનુક્રમે 16 સેમી અને 9 સેમી છે, એ લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ કેટલું ?** (1998)

Ⓐ 25 ચો.સેમી Ⓑ 50 ચો.સેમી Ⓒ 81 ચો. સેમી ● 144 ચો. સેમી

સમજૂતી : **લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ = લંબાઈ × પહોળાઈ = 16 સેમી × 9 સેમી = 144 ચો. સેમી**

1. **એક ચોરસની લંબાઈ 22 મીટર છે તો તેની પરિમિતિ કેટલી થાય ?**

Ⓐ 44 ચો. સેમી Ⓑ 484 ચો. સેમી Ⓒ 88 મીટર Ⓓ 484 મીટર

2. **એક લંબચોરસની લંબાઈ 18 મીટર અને પહોળાઈ 13 મીટર છે, તો તેની પરિમિતિ કેટલી ?**

Ⓐ 62 મીટર Ⓑ 31 મીટર Ⓒ 234 મીટર Ⓓ 234મી^{2}

3. **એક ચોરસની બાજુની લંબાઈ 12.5 સેમી છે, તો તેમાં પૂરેલા કલરનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થાય ?**

Ⓐ 25 સેમી^{2} Ⓑ 625 સેમી^{2} Ⓒ 250 સેમી^{2} Ⓓ 156.25 સેમી^{2}

4. **એક લંબચોરસની લંબાઈ 12.25 મીટર અને પહોળાઈ 8 મીટર છે, તો તેનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થાય ?**

Ⓐ 20.25 ચો.મી Ⓑ 98 ચો.મી Ⓒ 40.5 ચો.મી Ⓓ 96 ચો.મી

2. પરીક્ષા ખંડમાં પેપર વિતરણ કરતા જવાબવહીના સિરીઅલ નંબર 47953થી 48186 વિદ્યાર્થીઓને અપાયા તો કુલ કેટલા વિદ્યાર્થીઓ પરીક્ષા આપતા હશે ?

Ⓐ 223 Ⓑ 234 Ⓒ 235 Ⓓ 232

3. ઈલેક્ટ્રીક કેબલ (વાયર)નો એક છેડે 932મી અંકિત છે અને બીજા છેડે 1012મી અંકિત છે. તો આ કેબલ કેટલા મીટર લાંબો હશે ?

Ⓐ 80 મીટર Ⓑ 81 મીટર Ⓒ 82 મીટર Ⓓ 92 મીટર

4. નિષ્ઠા એક હારમાં ડાબેથી 16માં ક્રમે અને જમણેથી 9માં ક્રમે છે. તો હારમાં વધુમાં વધુ કેટલા વિદ્યાર્થી હશે ?

Ⓐ 23 Ⓑ 22 Ⓒ 25 Ⓓ 24

5. ક્રિશિવ એક લાઈનમાં બરાબર વચ્ચે 19માં ક્રમે છે, તો ક્રિશિવના કેટલા મિત્રો આ લાઈનમાં ઊભા છે ?

Ⓐ 36 Ⓑ 39 Ⓒ 37 Ⓓ 40

સ્વાધ્યાય 16.7

ઉદાહરણ : કઈ સંખ્યા આપેલા ચિત્રમાં ચોરસ, વર્તુળ તથા ત્રિકોણમાં છે ?

Ⓐ 1 Ⓑ 5

● 7 Ⓓ 6

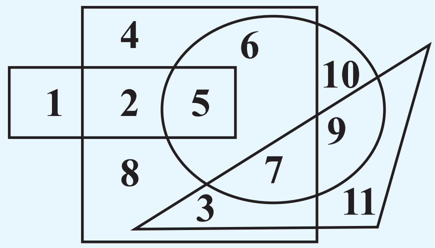

સમજૂતી : ચોરસમાં - 4, 6, 5, 7, 3, 2

વર્તુળમાં 6, 10, 5, 7, 9

ત્રિકોણમાં 3, 7, 9, 11 ત્રણેયમાં આવેલા અંક 7 છે.

1. આપેલા ચિત્રમાં આવેલ વર્તુળ અને ત્રિકોણ ન હોય તેવા અંકોનો સરવાળો કેટલો ?

Ⓐ 5 Ⓑ 6 Ⓒ 7 Ⓓ 8

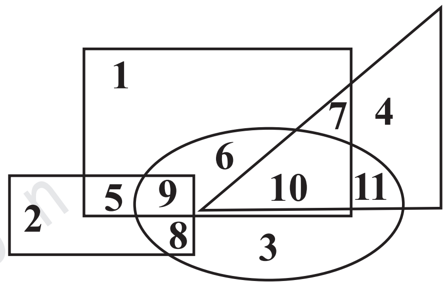

2. બાજુના ચિત્ર આધારે એક જ અંક માત્ર બે આકારમાં આવેલા હોય તે બધા જ અંકોનો સરવાળો કેટલો થાય ?

Ⓐ 34 Ⓑ 37 Ⓒ 30 Ⓓ 28

Alankar Publication ®

3. 1, 2, 4, 9, 3, 8, 2, 9, 4, 9, 3 6, 7, 8, 9, 2, 9, 1,9, 4, 9, 5 શ્રેણીમાં 9 કેટલા જેની તરત પહેલા 4 ન હોય ?

Ⓐ છ Ⓑ ચાર Ⓒ દસ Ⓓ સાત

4. APQRNOPQRSLTVSPNQSTLJKPNTU VPQRXYLT શ્રેણીમાં કેટલા P છે જેના તરત પછી Q અક્ષર આવતો હોય ?

Ⓐ ચાર Ⓑ પાંચ Ⓒ ત્રણ Ⓓ છ

5. આપેલા કોષ્ટકમાં આડો, ઊભો, ત્રાંસો સરવાળો સમાન છે. તો X, Y, Zની ક્રમશઃ કિંમત કેટલી હોય ?

Ⓐ 6, 8, 12

Ⓑ 6, 9, 12

Ⓒ 9, 6, 12

Ⓓ 8, 9, 12

Y	14	7
8	10	Z
13	X	11

સ્વાધ્યાય 16.8

ઉદાહરણ : આપેલી પેટર્ન જોઈ અદ્રશ્ય અંક શોધો. (2015)

Ⓐ 2 ● 4

Ⓒ 6 Ⓓ 8

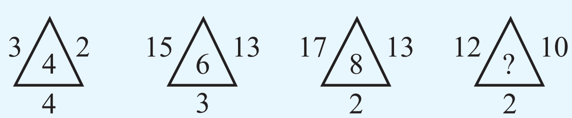

સમજૂતી : મધ્યસ્થ અંક બાજુના અંકોના આધારે બન્યો છે.
$(3-2)\times4 = 4$; $(15-13)\times3 = 6$; $(17-13)\times2 = 8$; તેથી $(12-10)\times2 = 4$

1. પૅટર્ન આધારે લુપ્ત અંક શોધો.

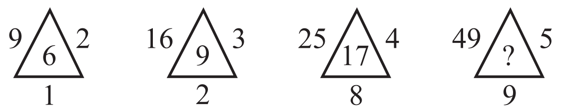

Ⓐ 15 Ⓑ 12 Ⓒ 21 Ⓓ 51

2. દિવાસળીથી બનેલા ત્રિકોણનું અવલોકન કરી 8 ત્રિકોણ બનાવવા કેટલી દિવાસળી જોઈએ તે કહો. (2018)

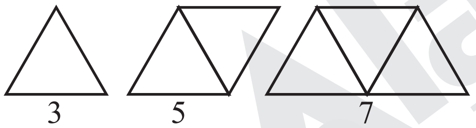

Ⓐ 17 Ⓑ 18 Ⓒ 24 Ⓓ 19

3. બાદબાકીના દાખલાનો અદ્રશ્ય અંક કયો ?

```
  3 4 8
- 1 * 9
  1 6 9
```

Ⓐ 10 Ⓑ 9 Ⓒ 7 Ⓓ 8

4. આપેલા ત્રિકોણમાં રહેલ P, Q, R, Sના સ્થાને 1થી 4 અંકો મૂકતા ત્રણેય બાજુનો સરવાળો 11 થાય છે તો R=?

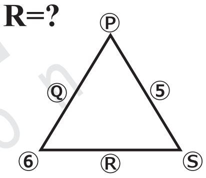

Ⓐ 1 Ⓑ 2 Ⓒ 3 Ⓓ A અને C બંને

5. આપેલ સંખ્યાઓમાં દરેક અંક એક જ વખત લીધો છે. 4 અંક સૌથી નાનો છે, તો કઈ સંખ્યા સૌથી નાની હશે ?

S → * 4 * *
T → 4 * * *
U → * * 4 *
V → * * * 4

Ⓐ S Ⓑ T Ⓒ U Ⓓ V

સ્વાધ્યાય 16.9

ઉદાહરણ : બે વયસ્કોની ઉંમરનો ગુણાકાર 770 છે, તેઓની ઉંમરનો સરવાળો કેટલો ? (2015)

2	770
5	385
7	77
11	11
	1

Ⓐ 87 Ⓑ 81
● 57 Ⓓ 75

સમજૂતી : $770 = 2\times5\times7\times11$ અવયવોમાંથી બે જૂથ બનાવતા જેનો ગુણાકાર 18+ વધુ મળે.
$(2\times11) \times (5\times7)$ 22 વર્ષ તથા 35 વર્ષ. તેથી $22+35 = 57$

1. બે વયસ્કોની ઉંમરનો ગુણાકાર 462 છે. તેઓની ઉંમરનો સરવાળો કેટલો ?

Ⓐ 43 Ⓑ 44 Ⓒ 42 Ⓓ 46

2. બે વયસ્કોની ઉંમરનો ગુણાકાર 1155 છે અને બંનેની ઉંમરનો તફાવત 2 વર્ષ હોય તો તેઓની ઉંમરનો સરવાળો કેટલો ?

Ⓐ 65 વર્ષ Ⓑ 60 વર્ષ Ⓒ 68 વર્ષ Ⓓ 63 વર્ષ

3. બે વયસ્કોની ઉંમરનો ગુણાકાર 3465 છે. જો બંનેની ઉંમર 100 કરતા નાની; પરંતુ એક 50થી વધુ અને એક 50થી ઓછી ઉંમર ધરાવતા હોય તો બંનેની ઉંમરનો તફાવત કેટલો ?

Ⓐ 8 વર્ષ Ⓑ 64 વર્ષ Ⓒ 62 વર્ષ Ⓓ 32 વર્ષ

4. જો a, b ની પૂર્વગામી સંખ્યા છે, તો $(a-b)$ અને $(b-a)$ની કિંમત કેટલી થશે ? (2018)

Ⓐ -1 અને 1 Ⓑ 1 અને -1 Ⓒ 0 અને -1 Ⓓ 1 અને 0

5. એ સંખ્યાઓનો સરવાળો 23 અને તફાવત 1 છે, તો તે બંનેનો ગુણાકાર કેટલો ?

Ⓐ 147 Ⓑ 132 Ⓒ 183 Ⓓ 146

Alankar Publication

4. "ઈરાનથી આવનાર આજે પૂરા હિંદી બની ગયા છે" આ કથન કહે છે કે....
Ⓐ પારસીઓ દેશને ક્યારેય નડતર રૂપ બન્યા નથી. વિકાસમાં ફાળો આપ્યો છે.
Ⓑ પોતાના દેશ પાછા ગયા જ નહીં.
Ⓒ દૂધના કટોરા થઈ ગયા.
Ⓓ ભારત પર શાસન કરવા લાગ્યા.

5. "પરદેશી" વિરોધી અર્થવાળો શબ્દ કયો છે ?
Ⓐ વિદેશી Ⓑ સ્વદેશી
Ⓒ સર્વત્ર Ⓓ વિધર્મી

ફકરો : 5

ગાંધીજીની પ્રભાવશાળી વ્યક્તિઓ પૈકીની એક વ્યક્તિ તે મહાદેવભાઈ દેસાઈ. સુરત જિલ્લાના ઓલપાડ તાલુકાના સરસ ગામે તેમનો જન્મ થયો હતો. તેમના પિતા હરિભાઈ દેસાઈ શિક્ષક હતા. માતા જમુનાબેન અને પિતાના સંસ્કાર ગળથુથીમાંથી તેમણે મેળવ્યા હતા. તેમના પત્ની દુર્ગાબહેન તેમના દરેક કાર્યમાં તેમને સહકાર આપતાં હતાં.

મહાદેવભાઈ 1915માં ગાંધીજીને સૌપ્રથમ મળ્યા. ગાંધીજીના અંતરંગ સદસ્ય બનવું એ જ્વાળામુખી પર બેસવા બરાબર છે. તેઓ 25 વર્ષ ગાંધીજીના અંગત સચિવ તરીકે રહ્યા. તેમની કર્તવ્ય પરાયણતા, કાર્યકુશળતા, સમયપાલનની ચીવટ, અદ્‌ભુત આત્મબળ અને વ્યક્તિત્વનું સંયોજન જોઈને જ ગાંધીજીએ તેમને તેમના રહસ્યમંત્રી તરીકેનું પદ સોંપ્યું હતું. તેઓ ગાંધીજીના ફક્ત રહસ્યમંત્રી જ ન હતા; પણ તેઓ એક સ્વાતંત્ર્ય યોદ્ધા, કેળવણીકાર, સાહિત્યકાર અને જીવનમાં રહસ્યોની શોધ કરનાર ચિંતક પણ હતા. મહાદેવભાઈની ડાયરી દ્વારા જ આપણે ગાંધીયુગના સાચા આદર્શોને સમજી શકીએ છીએ. આ ડાયરીના 19 ભાગ આજે પણ ગુજરાતી સાહિત્યમાં રોજનીશી પ્રકારનું ઉત્તમ સાહિત્ય ગણાય છે. આ ડાયરીઓમાં મહાદેવભાઈએ ગાંધીજીની રોજેરોજની દિનચર્યાની ઝીણવટપૂર્વક નોંધ કરી છે. જવાહરલાલ નહેરુની આત્મકથાનું અંગ્રેજીમાંથી ગુજરાતીમાં ભાષાંતર કર્યું હતું. ગાંધીજીની આત્મકથા "સત્યના પ્રયોગો"નું ગુજરાતીમાંથી અંગ્રેજીમાં ભાષાંતર કર્યું હતું. તેમનું મૃત્યુ ગાંધીજી અને કસ્તુરબાની હાજરીમાં પૂનાના આગાખાન પેલેસમાં હાર્ટએટેકથી થયું હતું.

1. મહાદેવભાઈ દેસાઈ કોણ હતા ?
Ⓐ ગાંધીજીના પટ્ટાવાળા Ⓑ ગાંધીજીના સગા
Ⓒ ગાંધીજીના અંતરંગદસદસ્ય (મંત્રી)
Ⓓ ગાંધીજીના અંગરક્ષક

2. ગાંધીજીના અંગત સચિવ બનવું જ્વાળામુખી પર બેસવા જેવું કેમ હતું ?
Ⓐ ગાંધીજી દયાળું ન હતા.
Ⓑ ગાંધીજીના પોતાના નિયમો પર અડગ રહેતા.
Ⓒ ગાંધીજી અંગત સલાહકારને પટ્ટાવાળા સમજતા
Ⓓ ગાંધીજી અભિમાની હતા.

3. મહાદેવભાઈ ગાંધીજીને સૌપ્રથમ ક્યારે મળ્યા ?
Ⓐ 1947 Ⓑ 1932
Ⓒ 1915 Ⓓ 1926

4. મહાદેવભાઈ દેસાઈ વિશે શું સાચું નથી ?
Ⓐ તેમની માતાનું નામ જમુનાબેન હતું.
Ⓑ તેઓ ગાંધીજીના અંગત સચિવ 25 વર્ષ રહ્યા.
Ⓒ તેમની ડાયરીના 21 ભાગ છે. જે ગાંધીજીના જીવનને સમજવા ખૂબ ઉપયોગી છે.
Ⓓ તેમણે ગાંધીજીની આત્મકથા "સત્યના પ્રયોગો"નું અંગ્રેજી અનુવાદ કર્યો.

5. ફકરામાં આવેલ શબ્દ સ્વતંત્રનો વિરોધી શબ્દ કયો?
Ⓐ સ્વાતંત્ર્ય Ⓑ પરતંત્ર
Ⓒ પરોપકાર Ⓓ સ્વસ્થ

ફકરો : 6

કપડાં અને પુસ્તકોને કોતરી ખાનારા ઉંદર ઉપદ્રવી પ્રાણી છે, તે ઘરમાં હોય તે કોઈને ન ગમે. તમે નહીં માનો પણ 400થી વધુ ફિલ્મો અને ટીવી શ્રેણીમાં કાર્ટૂન તરીકે ચમકીને તે લોકપ્રિય થયેલું પ્રાણી છે. ઉંદરની દ્રષ્ટિ નબળી હોય છે એટલે તે ઘડીએ ઘડીએ માથું હલાવ્યા કરે છે. ઉંદરના પગમાં ચાર આંગળી હોય છે તેને અંગુઠો હોતો નથી. ચાલતી વખતે તેના પગમાંથી ખાસ પ્રકારનું પ્રવાહી જમીન પર પડે છે તેની ગંધથી તે પાછા ફરવાનો રસ્તો શોધી શકે છે. તે પાણીમાં સારી રીતે તરી શકે છે. ઉંદરની આંખોમાં પોર્ફીટીન નામનું લાલ દ્રવ્ય હોય છે તે અંધારામાં ચમકે છે. ઉંદરની પૂંછડી તેનું વિશિષ્ટ અને ઉપયોગી અંગ છે. પૂંછડી તેના શરીરનું તાપમાન જાળવે છે અને સાંકડી ધાર ઉપર દોડતી વખતે સમતોલન જાળવે

છે. ઉંદરના દાંત મજબૂત હોય છે. તે મજબૂત લાકડા કે ધાતુના પતરાંને પણ કાતરી શકે છે.

ઉંદર બુદ્ધિશાળી પ્રાણી છે. તેને ઘણી બધી જાતની તાલીમ આપી શકાય છે. વિજ્ઞાનીઓ અને માનસશાસ્ત્રીઓ માટે ઉંદર સૌથી વધુ અભ્યાસ માટેનું માધ્યમ છે.

1. ઉપદ્રવી પ્રાણી કોને કહી શકાય ?

Ⓐ વસતી ઝડપી વધે અને ઉપયોગ કરતા નુકસાન વધુ કરે તેને

Ⓑ જાતિ અનોખી હોય તેને

Ⓒ ખૂબ જ ઉપયોગી હોય તેને.

Ⓓ બિલકુલ નકામું

2. ઉંદર માથું વારંવાર શા માટે હલાવે છે ?

Ⓐ ચાર આંગળી પગમાં છે માટે..

Ⓑ પાણીમાં તરે છે માટે..

Ⓒ અંધારામાં આંખો ચમકે છે માટે..

Ⓓ દ્રષ્ટિ નબળી છે માટે..

3. ઉંદરની આંખો શા માટે અંધારામાં ચમકે છે ?

Ⓐ દ્રષ્ટિ નબળી છે માટે..

Ⓑ દાંત મજબૂત છે માટે..

Ⓒ આંખોમાં પ્રોર્ફીટીન દ્રવ્ય છે માટે..

Ⓓ તે બુદ્ધિશાળી છે માટે..

4. ઉંદર રસ્તો કેમ ભૂલતો નથી ?

Ⓐ પગમાં ચાર આંગળી છે એટલે..

Ⓑ પગમાંથી પ્રવાહી છોડે છે માટે..

Ⓒ માથુ હલાવે છે માટે..

Ⓓ તરતા આવડે છે માટે..

5. ઉંદરની પૂંછડી વિશે શું ખોટું છે ?

Ⓐ તેનું વિશિષ્ટ અને ઉપયોગી અંગ છે.

Ⓑ પાછા ફરવાનો રસ્તો શોધવામાં મદદરૂપ છે.

Ⓒ પોતાના શરીરનું તાપમાન જાળવે છે.

Ⓓ સાંકડી જગ્યાએ ચાલવામાં સમતોલન જાળવે છે.

ફકરો : 7

રાષ્ટ્રધ્વજોનો ઈતિહાસ ખૂબ જ રસપ્રદ અને રોમાંચક જોવા મળે છે. દુનિયાનો સૌપ્રથમ રાષ્ટ્રધ્વજ ડેન્માર્કે ઇ.સ.1219માં બનાવ્યો હતો. ડેન્માર્કના રાજા વાલ્ડોમરે ઇ.સ.1219ની સાલમાં ઈસ્ટોનિયા દેશ પર સમુદ્રી આક્રમણ કરી વિજય મેળવ્યા બાદ અપનાવ્યો હતો.

સ્વસ્તિક નક્ષત્રનો ત્રિશંકુ તારો એટલે નોર્થસ્ટાર અચળતા અને અડગતાનો સિમ્બોલ તેને ઑસ્ટ્રેલિયા, ન્યૂઝિલેન્ડ, પાપઅન્યૂગીની, બ્રાઝિલ અને સામોઆ એમ પાંચ દેશોના રાષ્ટ્રધ્વજમાં સ્થાન મળેલ.

ફિલિપાઈન્સનો રાષ્ટ્રધ્વજ વાદળી અને લાલ સ્ટ્રીપ્સનો બનેલ જોવા મળે છે. આ રાષ્ટ્રધ્વજની વિશિષ્ટતા એ છે કે સામાન્ય સંજોગોમાં આ રાષ્ટ્રધ્વજન વાદળી રંગના ઉપરના ભાગે રહે તે રીતે ફરકાવવામાં આવે છે; પરંતુ યુદ્ધ કે અશાંતિના સમયે તે રાષ્ટ્રધ્વજને ઊંધો કરીને લાલ રંગ ઉપરના ભાગે આવે તે રીતે ફરકાવવામાં આવે છે.

સ્વિત્ઝર્લેન્ડમાં તો દરેક રાજ્યને તથા દરેક મોટા શહેરને પણ પોતાના અલગ ધ્વજ છે. કુલ 26 જેટલા ધ્વજ સ્વિત્ઝર્લેન્ડને છે ! અનેકતામાં એકતા અમેરિકાનો સ્ટાર એન્ડ સ્ટ્રિમ જેવો રાષ્ટ્રધ્વજ 1777થી આજદિન સુધીમાં આઠ વખત બદલાયો છે. નેપાળનો રાષ્ટ્રધ્વજ મંદિરની ધજા જેવા આકારનો છે અને સૂર્ય ઉપરાંત ચંદ્રને પણ ચમકાવતો - એ એકમાત્ર રાષ્ટ્રધ્વજ છે. સૂર્ય ત્યાંના રાજકુટુંબનું ચિહ્ન છે. આમ, વિવિધ રંગો અને આકારના રાષ્ટ્રધ્વજોનો એક સુંદર ઈતિહાસ છે.

1. સૌપ્રથમ રાષ્ટ્રધ્વજ કયા દેશે બનાવ્યો ? ક્યારે ?

Ⓐ ભારતે 1947માં Ⓑ અમેરિકાએ 1913માં

Ⓒ ચીને 1319માં Ⓓ ડેન્માર્ક 1219માં

2. ત્રિશંકુ તારો નીચેનામાંથી કયા દેશના રાષ્ટ્રધ્વજમાં નથી ?

Ⓐ ઓસ્ટ્રેલિયા Ⓑ બ્રાઝિલ

Ⓒ જાપાન Ⓓ સાઓમા

3. જો ફિલિપાઈન્સમાં યુદ્ધની પરિસ્થિતિ હોય તો તેમાં ફરકતા રાષ્ટ્રધ્વજમાં કયો રંગ નીચે હશે ?

Ⓐ લાલ Ⓑ કેસરી

Ⓒ લીલો Ⓓ વાદળી

4. અમેરિકાનો રાષ્ટ્રધ્વજ આજ સુધી કેટલી વાર બદલાયો છે ?

Ⓐ 26 Ⓑ 77

Ⓒ 8 Ⓓ 19

5. 'ધ્વજ'નો સમાનાર્થી આ ફકરામાં કયો વપરાયો છે?

Ⓐ સ્ટાર Ⓑ ધજા Ⓒ ચિહ્ન Ⓓ રાષ્ટ્ર

Alankar Publication

ફકરો : 23

બ્રહ્માંડમાં ગ્રહો અને અવકાશી પદાર્થો ઉપરાંત પૂંછડિયા તારા કે ધૂમકેતુ પણ જોવા મળે છે. ધૂમકેતુ અન્ય ગ્રહોની જેમ નિયમિત પ્રદક્ષિણા કરતા હોય છે. ધૂમકેતુ હજારો વર્ષથી આકાશદર્શન કરનારાઓમાં અજાયબી ગણાય છે. પ્રાચીન કાળમાં ધૂમકેતુઓ સાથે દંતકથાઓ વણાયેલી હતી. ઘણા ખગોળશાસ્ત્રીઓએ પથ્વી પરથી દેખાતા ધૂમકેતુઓ શોધી કાઢ્યા છે. અંગ્રેજ વિજ્ઞાની એડમન્ડ હેલીએ શોધેલો ધૂમકેતુ વિશિષ્ટ છે. તેના નામ ઉપરથી તેને હેલીનો ધૂમકેતુ કહે છે.

હેલીનો ધૂમકેતુ આકાશમાં તેજલિસોટાની જેમ પસાર થાય છે. દર 75 વર્ષે તે પૃથ્વી પરથી જોવા મળે છે. હેલીનો ધૂમકેતુ પ્રદક્ષિણા 74થી 79 વર્ષે પૂરી કરે છે. હેલીનું માથું માત્ર આઠ કિલોમીટર વ્યાસનું છે પણ તેની પૂંછડી દસલાખ કિલોમીટર લાંબી છે.

હેલીનો ધૂમકેતુ એક માત્ર ટૂંકી પ્રદક્ષિણા ધરાવતો છે અને પૃથ્વી પરથી નરી આંખે દેખાય છે. છેલ્લે તે 1986ના ફેબ્રુઆરીમાં જોવા મળ્યો હતો. હવે 2061ના જૂલાઈની 28 તારીખે જોવા મળશે.

1. ધૂમકેતુ અન્ય ગ્રહોની જેમ શું કરે છે ?

Ⓐ ગોળ ફરે છે. Ⓑ પ્રદક્ષિણા કરે છે.
Ⓒ દંત કથા કરે છે. Ⓓ ઉપર-નીચે કૂદે છે.

2. હેલી પ્રદક્ષિણા ક્યારે પૂરી કરે છે ?

Ⓐ 75 વર્ષ Ⓑ 86 વર્ષ
Ⓒ 61 વર્ષ Ⓓ 74થી 79 વર્ષ

3. હવે ક્યારે ધૂમકેતુ (હેલી) જોવા મળશે ?

Ⓐ 28 જુલાઈ 2061 Ⓑ ફેબ્રુઆરી 1986
Ⓒ હજારો વર્ષ Ⓓ 74 વર્ષ

4. અજાયબી એટલે શું ?

Ⓐ નવીનત્તમ Ⓑ પ્રાચીન
Ⓒ વિશેષ Ⓓ અગમ્ય

5. હેલી વિશે નવીનત્તમ શું છે ?

Ⓐ પૂંછડી દસ લાખ કિમી લાંબી છે.
Ⓑ હજારો વર્ષ ફરતા લાગે છે.
Ⓒ ટૂંકી પ્રદક્ષિણા નરી આંખે દેખાય.
Ⓓ ફરી જોવા મળશે.

ફકરો : 24

ઘણી વૈજ્ઞાનિક શોધોમાં આકસ્મિક ઘટનાઓએ જગાવેલ વૈચારિક ઘટમાળનું મહત્ત્વનું યોગદાન છે. આ ઘટના જો કોઈ સામાન્ય વ્યક્તિના જીવનમાં બને તો ઘડીવાર પછી વિસરાઈ જાય, પણ વૈજ્ઞાનિકના જીવનમાં બને તો કોઈ શોધમાં પરિણમે. ઘટના છે 1921ની, આપણા સી.વી.રામન કલકત્તાથી ઓક્સફોર્ડ ખાતે વિજ્ઞાનની પરિષદમાં ભાગ લેવા ગયા હતા. સહજ રીતે તે સમયે આ માટે દરિયાઈ મુસાફરી જ ઉપલબ્ધ હતી. આ મુસાફરી દરમિયાન સમુદ્રની અફાટ જળરાશિ પ્રત્યે તેઓની નજર પડી. એટલું તો સામાન્ય માણસ પણ જાણતો હોય છે કે પાણીને કોઈ રંગ હોતો નથી. સાગરનું જળ જો અન્ય પાત્રમાં લઈને જોવામાં આવે તો રંગવિહીન જ જણાય છે. તો આ ભૂરા દેખાતા જળરાશિનું કારણ કયું ?

કલકત્તાથી પરત આવ્યા બાદ તેઓએ અનેક રીતે આ પ્રયોગ કર્યો. સૂર્યના કિરણોના વક્રીભવનથી દેખાતા રંગ પરિવર્તનને પણ નોંધ્યો અને આ રંગોમાં દેખાતા ફેરફાર ઉપરના પ્રભાવ (effect)ને શોધી કાઢ્યો. તેઓના સંશોધને ભૌતિક વિજ્ઞાનના ક્ષેત્રમાં હલચલ મચાવી. વર્ષ 1930નું નોબલ પારિતોષિક તેઓને આ શોધ માટે અર્પણ થયું અને આ પ્રભાવને "રામન પ્રભાવ" (Raman effect) નામ આપી, તેઓનું બહુમાન કરવામાં આવ્યું.

અનેકવિધ સંશોધનોથી ભારતને ગૌરવાન્વિત કરનાર આ મહાન વૈજ્ઞાનિકને 1954માં "ભારતરત્ન"થી સન્માનિત કરવામાં આવ્યા. Raman Effectની શોધને કારણે 28 ફેબ્રુઆરીને આપણે રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ તરીકે ઉજવીએ છીએ.

1. કયો દિવસ રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ તરીકે ઉજવાય છે ?

Ⓐ 1921 Ⓑ 1930
Ⓒ 1954 Ⓓ 28 ફેબ્રુઆરી

2. કઈ મુસાફરીએ નવી શોધને જન્મ આપ્યો ?

Ⓐ કલકતાથી ઓક્સફોર્ડ
Ⓑ વિદેશથી કલકતા
Ⓒ રામન પ્રભાવ
Ⓓ રાષ્ટ્રીય વિજ્ઞાન દિવસ

Alankar® Publication

3. **નોબેલ પારિતોષિક સી.વી.રામને ક્યારે પ્રાપ્ત કર્યું?**

Ⓐ 1921 Ⓑ 1930

Ⓒ 1954 Ⓓ 28 ફેબ્રુઆરી

4. **શા માટે સી.વી.રામને વિજ્ઞાન પરિષદમાં જળમાર્ગે ગયા ?**

Ⓐ રોડ માર્ગ (સડક) લાંબી હતી.

Ⓑ દરિયાઈ માર્ગ સિવાય કોઈ રસ્તો જ ન હતો.

Ⓒ માત્ર એક જ બોટ હતી.

Ⓓ નોબલ પારિતોષિક મળવાનું હતું.

5. **પરિષદ અને પારિતોષિક માટે શું સાચું છે ?**

Ⓐ પરિષદ= સભા અને પારિતોષિક= ઈનામ

Ⓑ પરિષદ = ઈનામ અને પારિતોષિક = સભા

Ⓒ પરિષદ = સભા અને પારિતોષિક = ઝાડ

Ⓓ પરિષદ = નોબેલ અને પારિતોષિક = સન્માન

ફકરો : 25

એલિયાસ હોવનું નામ સાંભળ્યું છે ? આ નામ તમને અપરિચિત લાગે છે ? ભલે કશો વાંધો નહીં. તમે તમારા શર્ટ, ફ્રોક, ટી-શર્ટ કે કોઈપણ વસ્ત્રને અડીને કહો, થેંક્યૂ 'એલિયાસ હોવ' સાહેબ ! કેમ ? કારણ કે આ એ વ્યક્તિ છે જેણે સીવવાનો સંચો શોધ્યો. એ મશીન કે જે તમારા પરિધાનોને લાંબા સમય સુધી ટકાવી રાખે છે. તમને ખબર છે કે આ એક સ્વપ્ન દ્વારા શક્ય બન્યું ? જ્યારે તે આ મશીન શોધવાની મથામણ કરતો હતો ત્યારે એક મુશ્કેલીમાં આવી પડ્યો. તેને એક ખાસ પ્રકારની સોયની જરૂર હતી કે તેના મશીનની શોધને સંપૂર્ણ બનાવે. પણ તે એટલો નિરાશ થઈ ગયો કે તેને થયું મારાથી મશીન નહીં શોધી શકાય.

રાત્રે તેને ભયંકર સપનું આવ્યું ! સપનામાં કેટલાક રાક્ષસો તેને મોટા તપેલામાં ઉકાળી રહ્યા હતા અને ભાલા વડે મારી રહ્યા હતા. એલિયાસે એ જોયું કે તે ભાલાની અણી પર કાણું હતું. તે ગભરાયો ખરો પણ બીજી જ ક્ષણે એ પથારીમાંથી કૂદ્યો ! સપનાએ તેના પ્રશ્નનો જવાબ આપી દીધો હતો અને જણાયું કે તેના મશીનની સોયની અણી પર કાણું પાડવાની જરૂર હતી. બીજા દિવસે તેણે એવી સોય બનાવી. આ રીતે આપણને સીવવાનો સંચો મળ્યો.

1. **લેખક એલિયાસ હોવને શા માટે થેંક્યું કહેવાનું કહે છે ?**

Ⓐ તેણે ઘણા મશીન બનાવ્યા છે માટે.

Ⓑ તેણે સીવવાનો સંચો શોધ્યો.

Ⓒ તે એક રાક્ષસને મારીને આવ્યો છે માટે..

Ⓓ તે પરિચિત છે માટે.

2. **કઈ બાબતથી સંચો (મશીન) અધૂરું હતું ?**

Ⓐ તે મશીનની જેમ ચાલતો ન હોતો.

Ⓑ તે ઊંધો ફરતો હતો.

Ⓒ તેમાં ખાસ સોયની જરૂર હતી.

Ⓓ તે માત્ર ઈલેક્ટ્રીક પાવરથી જ ચાલતો હતો.

3. **એલિયાસનું સપનું કેવુ હતું ?**

Ⓐ ભયંકર Ⓑ મજાનું

Ⓒ ડરાવે નહીં તેવું.

Ⓓ શરીર પર કાણા પાડે તેવું.

4. **ગભરાયેલો એલિયાસ શા માટે પથારીમાંથી કૂદ્યો ?**

Ⓐ સપનાએ તેની મૂંઝવણનો જવાબ આપી દીધો હતો એટલે...

Ⓑ ભાલા અણી ખૂબ જ ધારદાર હતી એટલે.

Ⓒ તે ખૂબ જ ડરી ગયો હતો એટલે..

Ⓓ તેની પાછળ રાક્ષસ દોડ્યો હતો એટલે..

5. **'નિરાશ થવું' એટલે શું ?**

Ⓐ નાસી જવું Ⓑ નાચવું

Ⓒ નાસીપાસ થવું.

Ⓓ ઉત્સાહમાં આવી જવું.

ફકરો : 26

લોકમાન્ય ટિલકનો જન્મ 23 જુલાઈ 1856માં થયો હતો. બાળપણથી જ બાળગંગાધર તિલક નીડર અને સત્યવાદી હતા. એક દિવસ તેમના વર્ગના વિદ્યાર્થીઓએ મગફળી ખાઈને ફોતરાં જમીન પર જ ફેંકી દીધા. જ્યારે શિક્ષક વર્ગમાં પ્રવેશતા હતા ત્યારે જમીન પર વેરવિખેર ફોતરાં જોઈ વિદ્યાર્થીઓને પૂછ્યું, "આ ફોતરાં કોણે ફેંક્યાં છે ?"

બધા વિદ્યાર્થીઓ શાંત રહ્યા. કોઈએ કશું જ કહ્યું નહીં. પછી શિક્ષકે દરેકને ઊભા કર્યા અને ગુસ્સે થઈને દરેકના હાથમાં બે-બે સોટી મારી. જ્યારે તિલકો વારો આવ્યો ત્યારે તેમણે બે શબ્દોમાં કહ્યું, મેં મગફળી ખાધી

અલંકાર મારું કેલેન્ડર

KG થી ધોરણ-8

વિશેષતાઓ

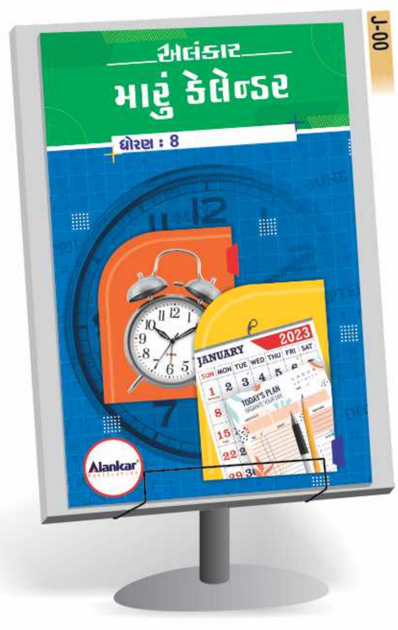

- **ધોરણવાઈઝ અલગ-અલગ બુકલેટ.**
- **એક જ પુસ્તકમાં બધા જ વિષયોનો અભ્યાસક્રમ.**
- માસવાર અભ્યાસક્રમનું આયોજન.
- પ્રયોગો, નકશા, પ્રોજેક્ટસ, નિબંધોની પાઠ્યક્રમને સુસંગત ગોઠવણ.
- દરેક વિષયની અધ્યયન નિષ્પત્તિઓ (હેતુઓ)ની સત્ર મુજબ યાદી.
- વર્ષ દરમિયાનની પ્રવૃત્તિઓની યાદી અને તારીખ પ્રમાણે ગોઠવણ.
- વાર્ષિક પરીક્ષાઓનું માળખું, ગુણાંકન સાથે.
- શાળા - શિસ્ત - સંસ્કાર અને શિક્ષણ.

4. **દરિયાઈ અભયારણ્ય માટે શું સાચું નથી ?**

Ⓐ લગભગ 270 ચો. કિમી મોટું છે.

Ⓑ ઓખાથી જોડિયા સુધી વિસ્તરેલું છે.

Ⓒ દરિયાનું પાણી ખારું નથી.

Ⓓ 1980માં આ અભયારણ્ય જાહેર થયું.

5. **"પ્રાકૃતિક" શબ્દનો વિરોધી શબ્દ શો છે ?**

Ⓐ પ્રકૃતિ Ⓑ કૃત્રિમ

Ⓒ કુદરતી Ⓓ નૈસર્ગિક

ફકરો : 33

મધમાખી ખાસ જંતુ છે કારણ કે તેઓ ઉડી શકે છે ! તેઓ વિમાનની જેમ હવામાં ફરી શકે છે ! તેઓને ફૂલો મેળવવા માટે ઉડવાની જરૂર છે. મધમાખીના ત્રણ રંગ હોઈ શકે છે. તેઓ પીળા, લાલ અને નારંગી હોઈ શકે છે. બધી મધમાખીઓ અમુક ભાગે તો કાળી હોય છે. મધમાખીઓમાં ત્રણ મુખ્ય ભાગ હોય છે. તેમની પાસે માથું છે. તેમની પાસે ધડ છે અને તેમની પાસે ડંખ છે. ડંખનો ઉપયોગ દુશ્મનો સામે રક્ષણ કરવા માટે થાય છે.

તેમને છ પગ પણ છે. તેઓ ઊભા રહેવા અને ચઢવા માટે તેમના પગનો ઉપયોગ કરે છે. તેઓ તેમના પગનો ઉપયોગ ખાવા અને પરાગ એકત્રિત કરવા માટે પણ કરે છે. મધમાખીઓ ઘણા વિસ્તારોમાં જોવા મળે છે.તેઓ આફ્રિકા, ઓસ્ટ્રેલિયા, એશિયા અને યુરોપ, ઉત્તર અમેરિકા, દક્ષિણ અમેરિકામાં જોવા મળે છે. એક માત્ર ખંડ કે જેમાં મધમાખીઓ જોવા મળતી નથી તે એન્ટાર્કટિકા છે !

1. **મધમાખી શું છે ?**

Ⓐ સસ્તન પ્રાણી Ⓑ પક્ષી

Ⓒ સરીસૃપ Ⓓ જંતુ

2. **મધમાખીઓ કેવી રીતે ઉડે છે ?**

Ⓐ તેઓ તેમના પગનો ઉપયોગ કરે છે.

Ⓑ તેઓ તેમના માથાનો ઉપયોગ કરે છે.

Ⓒ તેઓ તેમની પાંખોનો ઉપયોગ કરે છે.

Ⓓ ઉપરોક્તમાંથી એકપણ નહીં.

3. **મધમાખીઓને તેમની સાથે દુશ્મનો સામે રક્ષણ આપે છે ?**

Ⓐ પગ Ⓑ પાંખો

Ⓒ માથું Ⓓ ડંખ

4. **મધમાખીઓ રહેતી નથી...**

Ⓐ એન્ટાર્કટિકા Ⓑ ઓસ્ટ્રેલિયા

Ⓒ યુરોપ Ⓓ આફ્રિકા

5. **મધમાખી પાસે છે...**

Ⓐ પાંચ પગ, બે પાંખો Ⓑ છ પગ, બે પાંખો

Ⓒ છ પગ એક આંખ Ⓓ પાંચ પગ એક પાંખ

ફકરો : 34

પદ્મશ્રી પુરસ્કાર વિતરણ સમારોહમાં પુરસ્કાર ગ્રહણ કરવા માટે એક દાદીમાને રાષ્ટ્રપતિ ભવન ખાતે પધારવા આમંત્રણ અપાયું. બધાંએ કૌતૂક જોયું. પદ્મ પુરસ્કાર લેવા માટે ચંપલ પહેર્યા વગર ખુલ્લા પગે દાદીમા તો રાષ્ટ્રપતિ ભવન પહોંચ્યા હતાં !

સમાચારમાં આવ્યું કે કર્ણાટકમાં હુલિકલ અને કુદુર વચ્ચેના ચાર કિલોમીટરના રસ્તા પર 385 વટવૃક્ષ વાવેતર કરનારા અને સંભાળ લેનારાં તેમજ લગભગ 8000 અન્ય વૃક્ષો વાવનારાં 107 વર્ષનાં શ્રી સાલુમરદા થીમક્કાને રાષ્ટ્રપતિએ પદ્મશ્રી એવોર્ડથી નવાજ્યાં.

1. **દાદીમાને શું આમંત્રણ મળ્યું ?**

Ⓐ પ્રધાનમંત્રીના ઘરે જવાનું.

Ⓑ મુખ્યમંત્રીના કાર્યાલયે જવાનું.

Ⓒ રાષ્ટ્રપતિ ભવન ખાતે પધારવાનું.

Ⓓ વૃક્ષો દિલ્હીમાં રોપવાનું.

2. **"કૌતુક" એટલે શું ?**

Ⓐ કાર્યાલય

Ⓑ નવાઈ પમાડે તેવું વર્તન

Ⓒ આમંત્રણ Ⓓ પદ્મશ્રી

3. **ચાર કિલોમીટરના રસ્તા પર દાદીમાએ શું કર્યું ?**

Ⓐ વૃક્ષારોપણ Ⓑ રંગરોગાન

Ⓒ સુશોભન Ⓓ ચિત્રાંકન

4. **પદ્મશ્રી એવોર્ડ દાદીમાનું નામ શું છે ?**

Ⓐ રાષ્ટ્રપતિ Ⓑ પુરસ્કાર

Ⓒ સાલુમરદા થીમક્કા Ⓓ હુલિકલ

5. **વૃક્ષ વાવેતર કરી સંભાળ લેવી એટલે શું ? યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરો.**

Ⓐ ઉછેરવું Ⓑ ઉગાડવું

Ⓒ વાવવું Ⓓ પાણી સીંચવું.

ફકરો : 35

બ્લુ વહેલ એ પૃથ્વી ગ્રહ પર અત્યાર સુધીનું સૌથી મોટું જીવંત પ્રાણી છે. બ્લુ વહેલ અત્યાર સુધી જીવતા સૌથી મોટા ડાયનાસોર કરતા ઘણી મોટી છે. સૌથી મોટી વાદળી વહેલ 100 ફૂટ જેટલી લાંબી થઈ શકે છે, જે એક સાથે મૂકવામાં આવેલી ત્રણસ્કૂલ બસ કરતાં લાંબી છે ! વાદળી વહેલ વિશાળ હોવા છતાં, તેઓ ક્રિલ તરીકે ઓળખાતા નાના જીવોને ખાય છે. બ્લુ વહેલ એક દિવસમાં 8000 પાઉન્ડ ક્રિલ ખાઈ શકે છે !

1. પૃથ્વી પર સૌથી મોટું જીવંત પ્રાણી કયું છે ?

Ⓐ હાથી Ⓑ માનવ

Ⓒ શાહમૃગ Ⓓ બ્લુ વહેલ

2. વાદળી વહેલ શું ખાય છે ?

Ⓐ શાર્ક Ⓑ મોટી માછલી

Ⓒ મનુષ્યો

Ⓓ ક્રિલ નામના નાના જીવો.

3. બ્લુ વહેલ વધી શકે છે...

Ⓐ 1100 ફૂટ Ⓑ 100 ફૂટ

Ⓒ 1000 ફૂટ Ⓓ 10 ફૂટ

4. 8000 પાઉન્ડ ક્રિલ કોણ ખાઈ શકે છે ?

Ⓐ હાથી Ⓑ મગર

Ⓒ વાદળી વહેલ Ⓓ ડાયનાસોર

5. અહીં "લાંબા" નો વિરોધી અર્થ શો થાય ?

Ⓐ મોટું Ⓑ ઉચ્ચ

Ⓒ ટૂંકા Ⓓ વધારે

ફકરો : 36

દુનિયામાં એવા ઘણાં અજાયબ સ્થળો છે જેના વિશે સાંભળતાં વિશ્વાસ ન બેસે. અમેરિકામાં સેનેગલમાં આવું જ એક અદ્ભુત તળાવ છે, જેનું નામ 'રેતબા' છે. ખૂબ જ સુંદર દેખાતું આ તળાવ પાણીના રંગને કારણે પ્રસિદ્ધ છે. તેના પાણીમાં 40 ટકા મીઠું રહેલું છે. મીઠું પકવવું ત્યાના રહેવાસી માટે કમાણીનું મુખ્ય સાધન છે. રેતબા તળાવના પાણીનો રંગ એકદમ ગુલાબી છે. આ રંગ સૂર્યના પ્રકાશ સાથે ઘાટ્ટો અને આછો એમ બદલાતો રહે છે. આ ગુલાબી તળાવના રમણીય દ્રશ્યને માણવા દૂર-દૂરથી પ્રવાસીઓ આવે છે. આ તળાવના પાણીનો રંગ ગુલાબી કેમ છે એ વિચાર્યું તમે ? ચોક્કસ પ્રકારની શેવાળને કારણે. ઑસ્ટ્રેલિયામાં પણ "હિલિયર" નામનું આ જ પ્રકારનું ગુલાબી તળાવ આવેલું છે.

1. "રેતબા" તળાવની શું વિશેષતા છે ?

Ⓐ બહુ ખારું છે. Ⓑ રંગ ગુલાબી છે.

Ⓒ પ્રવાસી સ્નાન કરે છે. Ⓓ ખૂબ ઊંડું છે.

2. "અદ્ભૂત" શબ્દનો અર્થ શો થાય છે ?

Ⓐ ખરાબ Ⓑ વિશિષ્ટ

Ⓒ નવાઈ પમાડે તેવું Ⓓ પીન્ક

3. હિલીયર તળાવ ક્યાં આવેલું છે ?

Ⓐ સેનેગલ Ⓑ અમેરિકા

Ⓒ ઑસ્ટ્રેલિયા Ⓓ ન્યુઝીલેન્ડ

4. "રેતબા" તળાવનો રંગ કેમ બદલાય છે ?

Ⓐ પ્રવાસીના નાહવાથી Ⓑ મીઠું વધવાથી

Ⓒ સૂર્ય પ્રકાશ સાથે ઘાટો આછો થવાથી

Ⓓ શેવાળ ઉગવાથી

5. "રેતબા" નો રંગ ગુલાબી કેમ છે ?

Ⓐ રેતીના કારણે Ⓑ મીઠાનાં કારણે

Ⓒ ખાસ શેવાળના કારણે Ⓓ ઊંડાઈના કારણે

ફકરો : 37

એક સમયે એક છોકરો, જે ક્યારેય તેના અભ્યાસમાં ધ્યાન આપતો ન હતો. તેના માતા-પિતાએ તેને શાળાએ મોકલ્યો. પણ તે રસ્તા પર રમવા લાગ્યો અને મુશ્કેલીમાં તેને મદદ કરનારા મિત્રોના અભિપ્રાયની પણ તેણે પરવા કરી નહીં. એક દિવસ એક સજ્જન જે નોકરની શોધમાં હતો, તે શેરીમાં એકલો ભટકતો તેની સામે આવ્યો. તે તેને એક અલગ શહેરમાં લઈ ગયો અને તેને નોકર તરીકે દિવસ-રાત કામ કરાવ્યું. હવે છોકરાને તેની મૂર્ખાઈનો પસ્તાવો થયો અને એક દિવસ જ્યારે તેનો માસ્ટર ઊંઘી રહ્યો હતો ત્યારે તે ત્યાંથી સરકી ગયો અને ઘણી મુશ્કેલી પછી ઘરે પહોંચ્યો. તેણે હવે તેના પુસ્તકો પર પોતાની જાતને સખત રીતે લાગુ કરી અને ત્યાર પછીના જીવનમાં એક મહાન માણસ બનવા માટે ઊભો થયો.

1. રસ્તા પર રમવાનું કોણ લઈ ગયું ?

Ⓐ નોકર Ⓑ એક છોકરો

Ⓒ માતા-પિતા Ⓓ એક સજ્જન

2. **તેને જોખમમાં કોણ મદદ કરતાં ?**

Ⓐ મિત્રો Ⓑ માતા-પિતા

Ⓒ એક સજ્જન Ⓓ છોકરો નોકર

3. **સજ્જનને દિવસ-રાત શું કરવા માટે છોકરાને બોલાવ્યો ?**

Ⓐ રમવા Ⓑ અભ્યાસ કરવા

Ⓒ કામ કરવા Ⓓ ઊંઘવા

4. **"માસ્ટર............ હતા. ત્યારે છોકરો સરકી ગયો."**

Ⓐ કામમાં Ⓑ ઊંઘમાં

Ⓒ પત્તા રમવામાં

Ⓓ બપોરનું ભોજન લેવામાં

5. **"શ્રીમાન" શબ્દનો વિરોધી લિંગ શી થાય ?**

Ⓐ શ્રીમતી Ⓑ સજ્જનો

Ⓒ સ્ત્રી Ⓓ મેડમ

ફકરો :38

મહાત્મા ગાંધીને આજે વિશ્વના મહાન વ્યક્તિ તરીકે સર્વસંમતિથી જોવામાં આવે છે. આ કોઈ દુનિયાનું ઉપનામ નથી. આત્મ ત્યાગ અને સત્ય પ્રેમના જે આદર્શો તેમણે વિશ્વની નજર સમક્ષ લાવ્યાં છે તે માત્ર આરાધ્ય છે. તેમના સત્યના સંદેશે ભારતની સૂતેલી જનતાને જગાડી છે; પરંતુ ગાંધીજી અન્ય તમામ વ્યક્તિઓની જેમ માત્ર કોઈ ચોક્કસ દેશના જ નહીં, પરંતુ સમગ્ર વિશ્વના છે. તેમનું પરોપકારી મિશન માનવજાતના ઇતિહાસમાં અનુકરણીય છે. ભાવિ વંશજો તેમને ભગવાનના અવતાર તરીકે જોશે તો આશ્ચર્ય નથી.

1. **ભારતની સૂતેલી વસ્તીને શેનાથી જાગૃત કરવામાં આવી છે ?**

Ⓐ ગાંધીજીનો સત્ય સંદેશ

Ⓑ ગાંધીજીની અહિંસામાં શ્રદ્ધા

Ⓒ ગાંધીજીનો આત્મ બલિદાનનો આદર્શ

Ⓓ ગાંધીજીની મુક્ત ભારતની કલ્પના

2. **અન્ય તમામ વ્યક્તિઓ કરતાં જુદા ગાંધીજીને કોના ગણ્યા છે ?**

Ⓐ સમગ્ર વિશ્વના Ⓑ સત્યના છે.

Ⓒ અહિંસાના છે. Ⓓ માત્ર ભારતના છે.

3. **'સર્વસંમતિથી જોવામાં આવ્યું' અભિવ્યક્તિનો અર્થ શું થાય છે ?**

Ⓐ બધાને પ્રિય

Ⓑ બધા દ્વારા આદરણીય

Ⓒ બધા દ્વારા નક્કી

Ⓓ બધા દ્વારા નિયુક્ત

4. **ભવિષ્યની પેઢી મહાત્મા ગાંધીને જેમ જોશે તો આશ્ચર્ય નથી...**

Ⓐ ભારતના એક મહાન માણસ

Ⓑ માનવ જાતનો પ્રેમી

Ⓒ ખુદ ભગવાનનો અવતાર

Ⓓ દૈવી વ્યક્તિ

5. **ગાંધીજી વિશ્વ સમક્ષ જે બે આદર્શો લાવ્યા હતા તે છે........**

Ⓐ આત્મ બલિદાન અને સત્યનો પ્રેમ

Ⓑ સત્ય અને અહિંસા

Ⓒ આત્મ બલિદાન અને અહિંસા

Ⓓ સત્ય અને સહનશીલતા

ફકરો : 39

દોસ્તો, તમે ઘણી વાર ગાય, ભેંસ, ઘોડા કે બળદ જેવા પ્રાણીઓ ઉપર કેટલાક પક્ષીઓને બેઠેલા જોયા હશે. ત્યારે કદાચ તમને એમ થતું હશે કે પક્ષીઓને થાક લાગે છે ને એટલે તેઓ પ્રાણીઓ ઉપર બેસીને આરામ કરતા હશે. પણ હકીકત કંઈક જુદી જ છે. ખરેખર તો આ બધા પક્ષીઓએ પ્રાણીઓના એવા સાથી છે કે તેમને મુશ્કેલીના સમયમાં મદદરૂપ બને છે. કેવી રીતે જાણો છો ? તો ચાલો એ માટે મળીએ કેટલાક પક્ષીઓને... પ્લોવર નામનું પક્ષી આખલાના શરીર ઉપરના વાળમાં ચોંટેલા અસંખ્ય જીવડાં સફાચટ કરી દે છે. આમ, આખલાની તકલીફને પ્લોવર પળવારમાં દૂર કરે છે. પ્લોવર સિવાય બીજા પણ એવા પક્ષીઓ જે પ્રાણીઓને મદદરૂપ થાય છે. જેમ કે ખેતરોમાં જોવા મળતા બગલા, સારસ, મેના જેવા પક્ષીઓ બળદ, ભેંસ પર ચોંટેલા જીવડાં ખાઈને તેમનું શરીર સ્વચ્છ રાખે છે.

આવી જ રીતે આફ્રિકાના કેટલાક વિસ્તારોમાં ઓક્સપેકર જોવા મળે છે. તે પણ અમારી જેમ પ્રાણીઓનો ઇલાજ કરે છે અને તેમનું શરીર સ્વચ્છ રાખે

Alankar Publication ®

- **ભયંકર** : દારુણ, ભીષણ, ભયાનક, ભીષ્મ, ઘોર
- **મરણ** : મૃત્યુ, મોત, અંતકાળ, નિધન, દેહાંત
- **મસ્તક** : માથું, શિર, શીર્ષ, શીશ, ઉત્તમાગ
- **માણસ** : મનુષ્ય, માનવ, માનવી, જન
- **મુખ** : મો, મોઢું, ચહેરો, વદન, આનન, દીદાર
- **મોજું** : તરંગ, ઊર્મિ, વીચિ, લહેરી
- **મોક્ષ** : નિર્વાણ, સદ્‌ગતિ, મુક્તિ
- **અમાનુષી** : ક્રૂર, ઘાતકી, નિર્દય, નિષ્ઠુર
- **અસીમ** : અમાપ, પુષ્કળ, અઢળક
- **રસ્તો** : માર્ગ, વાટ, રાહ, પથ, પંથ, વીથિ
- **રુઆબ** : પ્રભાવ, પ્રતાપ, ક્રાંતિ
- **ભાંડુ** : ભાઈ, ભ્રાતા, બંધુ, સહોદર
- **બહુ** : ભુજા, હાથ, હસ્ત, કર
- **લક્ષ્મી** : કમલા, રમા, પદ્મા, શ્રી, ઇન્દિરા
- **લોહી** : રક્ત, રુધિર, શોણિત, ખૂન
- **ખાનદાની** : સજ્જનતા, કુલીનતા
- **સ્વાસ્થ્ય** : તંદુરસ્તી, નિરામય, આરોગ્ય
- **વસ્ત્ર** : કાપડ, લૂગડું, વસન, અંબર, અંશુક
- **વાણી** : વાચા, વાક, ભાષા, ગિરા, વૈખરી, બોલી
- **વાંદરું** : વાનર, મર્કટ, શાખામૃગ
- **અંધાધૂંધી** : અરાજકતા, અવ્યવસ્થા
- **ધજા** : ધ્વજ, પતાકા, વાવટો, કેતન
- **વિષ** : ઝેર, હલાહલ, ગર, ગરલ, વખ
- **વાત્સલ્ય** : સ્નેહ, પ્રીતિ, પ્રેમ, વહાલ
- **પરસ્પર** : આરસપરસ, અન્યોન્ય
- **શિકારી** : વ્યાધ, પારધી, ગારુડી, નિષાધ, મૃગયુ
- **શિક્ષક** : ગુરુ, અધ્યાપક, અતાલિક
- **તોછડ** : ઓછપ, ખામી, ઊણપ, ઓછાપણું, કમી
- **શ્રેષ્ઠ** : ઉત્તમ, ઉમદા, પરમ, અનુપમ, વર
- **ઉજ્જવળ** : દેદીપ્યમાન, ઊજળું
- **સરસ્વતી** : શારદા, મયૂરવાહિની
- **કોયલ** : વનપ્રિય, કોકિલ, પિક, કોકિલા
- **ખાતરબરદાસ્ત** : આગતા-સ્વાગતા, સરભરા
- **ખુશનુમા** : આનંદદાયક, આહ્લાદક
- **એશઆરામ** : મોજમજા, સુખચેન
- **સફેદ** : ધોળું, ધવલ, શ્વેત, ઊજળું, શુચિ, શુભ
- **સિંહ** : મૃગેન્દ્ર, વનરાજ, હરિ, કેસરી, સાવજ
- **સુગંધ** : સુવાસ, ફોરમ, સુરભિ, પરિમલ, મહેક
- **સીતા** : મૈથિલી, જાનકી, વૈદેહી, અજન્મા
- **સ્વચ્છ** : ચોખ્ખું, સાફ, નિર્મળા, વિમળ, વિશુદ્ધ
- **હરણ** : હિરણ, મૃગ, સારંગ, કુરંગ
- **આડખીલી** : અંતરાય, બાધા, વિઘ્ન
- **હાથી** : ગજ, દ્વિપ, માતંગ, કુંજર દ્વિરદ
- **પાય** : પગ, યાદ, ચરણ, પાવ

- **ભક્તિ** : પુજા, અર્ચના
- **અવતાર** : જન્મ
- **સ્વાદ** : રસ, આનંદ
- **નિત્ય** : દરરોજ, કાયમી
- **આવરદા** : આયુષ્ય
- **કરમ** : કર્મ, કામ, કાર્ય
- **વૈભવ** : જાહોજલાલી
- **સદાવ્રત** : અન્નક્ષેત્ર
- **ફૂલ** : પુષ્પ
- **સોંઘુ** : સસ્તું
- **મુલક** : પ્રદેશ
- **અમૂલ્ય** : કીંમતી
- **મોતી** : રત્ન
- **કષ્ટ** : મુશ્કેલી, દુઃખ
- **પ્રીત** : પ્રેમ, પ્રીતિ
- **પાંગળું** : અપંગ
- **ચેન** : સુખ, આરામ
- **પ્રાણ** : જીવ
- **રીત** : પદ્ધતિ, રીતિ
- **ઉર** : હૈયું, હૃદય
- **વિપદ** : વિપત્તિ, સંકટ, આપત્તિ
- **પરમાણ** : સાબિતી
- **આનંદ** : સુખ, મજા
- **ઘાટ** : દેખાવ, આકાર
- **પતીજ** : શ્રદ્ધા, વિશ્વાસ
- **કિંમત** : મૂલ્ય
- **તરણ** : તરણું, તૃણ
- **છાણ** : ગોબર, ખાતર
- **કરાલ** : ભયાનક, ભયંકર
- **દ્યુત** : જુગાર
- **પુર** : નગર
- **ઘોર** : ગાઢ, બિહામણી
- **અનિષ્ટ** : ખરાબ, અશુભ
- **વદન** : મુખ
- **દૃષ્ટિ** : નજર, ધ્યાન

Alankar® Publication

- **દુષ્ટ** : પાપી, અધમ
- **ભય** : ડર, બીક, ફડકો
- **કંઠ** : ગળું, ગ્રીવા, ગરદન
- **આમંત્રણ** : નોતરું, નિમંત્રણ
- **શિશુ** : બાળક, બાળ, બચ્ચું
- **ક્ષય** : નાશ
- **ઓષ્ઠ** : હોઠ, ઓઠ
- **અધિકાર** : હકૂમત, સત્તા
- **ચિંતા** : ફિકર
- **કેશ** : વાળ
- **શૂળ** : પીડા
- **વક્ષ** : છાતી, વક્ષઃસ્થલ
- **દંત** : દાંત
- **માડી** : માતા, જનની
- **સ્મિત** : હાસ્ય, મલકાટ
- **વય** : ઉંમર, અવસ્થા
- **અનેરી** : અનન્ય
- **કલેજું** : કાળજું, હૃદય
- **જિંદગી** : જીવન
- **સ્મૃતિ** : સ્મરણ, યાદ
- **છબી** : તસવીર
- **અખિલ** : પૂરેપૂરું
- **કુહર** : ગુફા, બખોલ
- **ગિરિ** : પર્વત
- **વ્હેળો** : ઝરણું
- **ચપળ** : ચાલાક
- **વાદળી** : વાદળું, અભ્ર
- **સ્નેહ** : પ્રીતિ
- **વેણ** : વચન
- **ધિર** : બહેરું, સુદદાસ
- **મનીષા** : ઈચ્છા, આકાંક્ષા
- **પુનિત** : પવિત્ર, પૂણ્યશાળી
- **મઢી** : ઝૂપડી
- **નમણાં** : સુંદર, કોમળ

- **ઉછંગ** : ખોળો, ગોદ
- **પાલવ** : છેડો
- **કલી** : કલિકા
- **તીર્થ** : પુણ્યભૂમિ
- **ઓળો** : છાયો, પડછાયો
- **અજંપો** : અશાંતિ
- **પગલું** : ડગલું, ડાંફ
- **જેલ** : કેદ, હેડ
- **કોટ** : કિલ્લો, ગઢ
- **બિંબ** : છાયા, છબિ
- **શ્વાસ** : હાંફ, દમ
- **ગાયબ** : અદૃશ્ય
- **શબ** : મડદું, મૃતદેહ
- **દશા** : સ્થિતિ, હાલત
- **પળ** : ક્ષણ
- **સંદેશો** : ખબર, સમાચાર
- **મુખ** : ચહેરો
- **ધૂપ** : તડકો, ગરમી
- **કઠણ** : સખત, કઠોર
- **સંપ** : સાથ, સહકાર, સંગાથ
- **શત્રુ** : દુશ્મન, અરિ
- **સાધુ** : વૈરાગી
- **ઝૂંડ** : ટોળું, જૂથ
- **વેણ** : વચન
- **ઉદ્વેગ** : ખેદ, દુઃખ
- **ફાયદો** : લાભ, વળતર
- **ફરિયાદ** : અરજી, વિનંતી
- **મંદવાડ** : રોગ, બીમારી
- **પરસેવો** : સ્વેદ, પસીનો
- **નસીબ** : ભાગ્ય, કિસ્મત
- **ભૂખ** : ક્ષુધા
- **પ્રસિદ્ધ** : જાણીતું, ખ્યાતનામ
- **આલંબન** : આધાર, ટેકો

- **નામાંકિત** : જાણીતા,ખ્યાત
- **હુલ્લડ** : તોફાન, બળવો
- **રગ** : નસ
- **બનાવટી** : નકલી, કૃત્રિમ
- **ચહેરો** : સૂરત, સિકલ
- **ગભરાટ** : મૂંઝવણ, અકળામણ
- **રસમ** : રીત, રૂઢિ
- **અંતિમ** : આખરી, છેલ્લું
- **ચિત્કાર** : ચીસ
- **નિયમ** : રીત, ચાલ
- **ધારણા** : કલ્પના, મનસૂબો
- **સમાધાન** : પતાવટ
- **ભીંસ** : ધક્કો, દબાણ
- **પંથક** : મુસાફર, વટેમાર્ગુ
- **ઘોડો** : અશ્વ, તુરંગ
- **પાદર** : ભાગોળ, ગોંદરું
- **ઢીલાશ** : શિથિલતા
- **કેળવણી** : શિક્ષણ
- **ઉત્કર્ષ** : ઉન્નતિ
- **મિથ્યા** : ખોટું
- **નઠારું** : ખરાબ
- **ફચલી** : નિંદા
- **કાળ** : સમય
- **હક્ક** : દાવો, અધિકાર
- **આબરૂ** : કીર્તિ, પ્રતિષ્ઠા
- **ઉદ્દેશ** : હેતુ, પ્રયોજન
- **સુઘડ** : સ્વચ્છ,ચોખ્ખું
- **ઉત્તેજન** : ઉત્સાહ, પુષ્ટિ
- **યુક્તિ** : ઉપાય, તજવીજ
- **ઉપાધિ** : મુશ્કેલી
- **પારંગત** : નિષ્ણાત
- **નિરાકરણ** : ઉકેલ, ફેંસલો
- **ગજું** : તાકાત
- **અનાદર** : અવગણના, ઉપેક્ષા
- **શેહ** : પ્રભાવ

Alankar® Publication

- **આનંદ** × શોક
- **મહાન** × પામર, તુચ્છ
- **આવશ્યક** × અનાવશ્યક
- **આળસ** × મહેનત
- **યોગી** × ભોગી
- **રચનાત્મક** × ખંડનાત્મક
- **આબાદી** × બરબાદી
- **વિધવા** × સધવા
- **ઉપયોગી** બિનઉપયોગી, નીરુપયોગી
- **સત્યવક્તા** × મિથ્યાભાષી
- **ઊંચું** × નીચું
- **ભિન્નતા** × એકતા
- **ઊંધું** × ચત્તું
- **સર્જન** × વિસર્જન, સંહાર
- **સંકડાશ** × મોકળાશ
- **કાળી** × ધોળી
- **રિઝાય** × ખિજાય
- **ગરીબ** × ધનવાન
- **ઘણું** × થોડું
- **ચડતી** × પડતી
- **ચળકતી** × ઝાંખી
- **પાપ** × પુણ્ય
- **ખુશ** × નાખુશ
- **આવડત** × અણઆવડત
- **સુટેવ** × કુટેવ
- **માગ્યું** × વાણમાગ્યું
- **લોભી** × વણલોભી
- **નોતર્યુ** × વણનોતર્યું
- **સૂરત** × બદસૂરત
- **નામ** × બદનામ
- **પૂરું** × અધુરું
- **કાનૂની** × ગેરકાનૂની
- **પોતાની** × પારકી
- **ફાયદો** × ગેરફાયદો

- **પ્રખ્યાત** × કુખ્યાત
- **ઉપયોગ** × બિનઉપયોગ
- **પ્રગતિ** × અધોગતિ
- **હદ** × બેહદ, અનહદ
- **આબરૂ** × બેઆબરૂ
- **બહાર** × અંદર
- **વારસી** × બિનવારસી
- **ભલાઈ** × બુરાઈ
- **ઝેર** × અમૃત
- **ભારે** × હલકું
- **સમીપ** × દૂર
- **મહેનતુ** × આળસુ
- **દિવસ** × રાત
- **મૂર્ખ** × શાણો
- **યશ** × અપયશ
- **દેશ** × પરદેશ
- **રૂપાળી** × કદરૂપી
- **શાણો** × મૂર્ખ
- **સંતોષ** × અસંતોષ
- **મુશ્કેલ** × સરળ
- **વ્યવસ્થિત** × અવ્યવસ્થિત
- **યુવાન** × વૃદ્ધ
- **પૂરતો** × અપૂરતો
- **વખાણ** × નિંદા
- **સમાન** × અસમાન
- **સોહામણી** × કદરૂપી
- **પાર** × અપાર
- **ધીર** × અધીર
- **બંધન** × મુક્તિ
- **શુભ** × અશુભ
- **નિર્દોષ** × દોષિત
- **વનય** × અવિનય
- **હિંસા** × અહિંસા
- **રક્ષક** × ભક્ષક
- **જ્ઞાન** × અજ્ઞાન

- **દુર્લભ** × સુલભ
- **ભય** × અભય
- **રીઝે** × ખીજે
- **સ્વીકાર** × અસ્વીકાર
- **જીત** × હાર
- **વિવેક** × અવિવેક
- **કીમતી** × મામૂલી
- **ગમો** × અણગમો
- **મોંઘી** × સોંઘી
- **કમભાગી** × સદ્ભાગી
- **સૌભાગ્ય** × દુર્ભાગ્ય
- **પ્રેમ** × ધૃણા
- **સ્વર્ગ** × નર્ક
- **સ્વાભાવિક** × અસ્વાભાવિક
- **ખરીદ** × વેચાણ
- **હર્ષ** × શોક
- **ધીમી** × ઝડપી
- **હાર** × જીત
- **અહીં** × ત્યાં
- **પારકું** × પોતાનું
- **સ્વાર્થ** × નિઃસ્વાર્થ
- **જાણીતું** × અજાણ્યું
- **શક્તિ** × અશક્તિ
- **વ્યવસ્થા** × અવ્યવસ્થા
- **ખંડ** × અખંડ
- **છેલ્લી** × પહેલી
- **દયાળુ** × નિર્દય
- **રાજીપો** × નારાજગી
- **નુકસાન** × ફાયદો
- **દેશપ્રેમી** × દેશદ્રોહી
- **કસાયેલું** × માંદલું
- **જન્મ** × મરણ
- **ચોખ્ખું** × ગંદું
- **ઉજાસ** × અંધકાર
- **સંધ્યા** × ઉષા

Alankar® Publication

- **શુકનિયાળ** × અપશુકનિયાળ
- **કુખ્યાત** × સુપ્રસિદ્ધ
- **પરાઈ** × પોતાની
- **માનવ** × દાનવ
- **ભૂંડું** × ભલું
- **નીડર** × ડરપોક
- **ભીની** × સૂકી
- **હિંમત** × નાહિંમત
- **ગરીબ** × તવંગર, ધનવાન
- **ઉત્સાહ** × હતોત્સાહ
- **સારો** × નઠારો
- **સ્મરણ** × વિસ્મરણ
- **મહેનત** × આળસ
- **કોમળ** × કઠણ
- **લાભ** × ગેરલાભ
- **આભ** × ધરતી
- **લાંબી** × ટૂંકી
- **કાયર** × બહાદુર
- **કાલ્પનિક** × વાસ્તવિક
- **વાસી** × તાજું
- **ખાલી** × ભરેલું
- **ગુપ્ત** × જાહેર
- **વિજય** × પરાજય
- **ગુણ** × અવગુણ
- **શુદ્ધ** × અશુદ્ધ
- **ચઢાવ** × ઉતાર
- **સત્ય** × અસત્ય
- **જબરો** × નબળો
- **સદ્ઉપયોગી** × દુરુપયોગ
- **ડહાપણ** × ગાંડપણ
- **સહેલું** × અઘરું
- **થાક** × વિસામો
- **દેવું** × લેણું
- **ધાર્મિક** × અધાર્મિક
- **પરમ** × અધમ
- **પૂર્ણ** × અપૂર્ણ
- **દૃશ્ય** × અદૃશ્ય
- **નિર્દોષ** × દોષિત
- **નિવૃત્ત** × પ્રવૃત
- **સ્થિર** × અસ્થિર
- **નિરક્ષર** × સાક્ષર
- **પ્રશ્ન** × ઉત્તર
- **સુડોળ** × બેડોળ
- **સંમતિ** × અસંમતિ
- **સાધારણ** × અટપટું, અસાધારણ
- **પ્રિય** × અપ્રિય
- **સાર્થક** × નિરર્થક
- **પ્રકાશ** × અંધકાર
- **સત્કર્મ** × દુષ્કર્મ
- **પરાઈ** × પોતાની
- **પ્રથમ** × અંતિમ
- **હકાર** × નકાર
- **પૂરતી** × અપૂરતી
- **પ્રશંસનીય** × નિંદનીય
- **આવક** × જાવક
- **બળવાન** × નિર્બળ
- **અજવાળું** અંધારું
- **આકર્ષણ** × અપાકર્ષણ
- **મોકળું** × સંકુચિત
- **માનીતું** × અણમાનીતું
- **મેલું** × ચોખ્ખું
- **અનુભવી** × બિનઅનુભવી
- **ઇચ્છા** × અનિચ્છા
- **ઊંડું** × છીછરું
- **ઊલટું** × સૂલટું, સીધું
- **ઉત્સાહ** × નિરુત્સાહ
- **તેજ** × તિમિર
- **સરળ** × વાંકોચૂંકો
- **જલદી** × મોડું
- **વિમુખ** × સન્મુખ
- **બેડોળ** × રૂપાળું
- **વિવાહિત** × અવિવાહિત
- **માનીતું** × અણમાનીતું
- **વિનય** × અવિનય
- **સીધેસીધો** × વાંકું
- **સરસ** × નિરસ
- **વિશ્વાસ** × અવિશ્વાસ
- **શોક** × ઉલ્લાસ
- **શાંતિ** × અશાંતિ
- **વિદેશ** × દેશ
- **શિસ્ત** × અશિસ્ત
- **શિખર** × તળેટી
- **શુદ્ધ** × અશુદ્ધ
- **આગલું** × પાછલું
- **સન્માન** × અપમાન
- **અજવાળું** × અંધારું
- **શક્તિ** × અશક્તિ
- **વ્યય** × બચત
- **શરૂઆત** × અંત
- **સર્વાંગી** × એકાંગી
- **પવિત્ર** × અપવિત્ર
- **સ્વૈચ્છિક** × ફરજિયાત
- **નર** × માદા
- **નિરામય** × રોગિષ્ટ
- **પરલક્ષી** × આત્મલક્ષી
- **શ્રમજીવી** × બુદ્ધિજીવી
- **સાવધ** × ગાફેલ
- **માલિક** × નોકર
- **વહેમ** × શ્રદ્ધા
- **આસ્તિક** × નાસ્તિક
- **ઉતાવળી** × ધીરી
- **પક્ષ** × વિપક્ષ
- **વિયોગ** × મિલન
- **મલિન** × નિર્મળ

Alankar® Publication

1. **320ના 68%નું માન છે.......** (2013)

Ⓐ 2176 Ⓑ 217.6 Ⓒ 21.76 Ⓓ 21760

2. **1600ના 3.75%નું દશાંશરૂપ કેટલું ?** (2012)

Ⓐ 60 Ⓑ 6 Ⓒ 0.6 Ⓓ 0.06

3. **2500ના .001% કેટલા થશે ?**

Ⓐ 2.5 Ⓑ 25 Ⓒ .025 Ⓓ 250

4. **₹4000ના 7.25% કેટલા થાય ?**

Ⓐ ₹290 Ⓑ ₹2.90 Ⓒ ₹2900 Ⓓ ₹29

5. **₹240ના 80%, ₹400ના 35%થી કેટલા વધુ ?**

Ⓐ ₹52 Ⓑ ₹42 Ⓒ ₹192 Ⓓ ₹140

સ્વાધ્યાય 11.4

ઉદાહરણ : નીચેનામાંથી કઈ સંખ્યા 2.4ની બરાબર નથી ? (2017)

Ⓐ $2\frac{2}{5}$ ● 22.5% Ⓒ $\frac{12}{5}$ Ⓓ $2\frac{4}{10}$

સમજૂતી : $2.4 = \frac{24}{10} = \frac{12}{5} = 2\frac{2}{5}$; $2.4 = \frac{24}{10} = 2\frac{4}{10}$ તેમજ $2.4 \times 100\% = 240\%$ $\therefore 2.4 \neq 22.5\%$

1. **નીચેનામાંથી કઈ સંખ્યા જોડી 25%ની બરાબર છે ?** (2011)

Ⓐ 0.25 અને $\frac{1}{4}$ Ⓑ 2.5 અને $\frac{4}{16}$ Ⓒ 0.25 અને $\frac{2}{5}$ Ⓓ 0.025 અને $\frac{2}{5}$

2. **નીચેનામાંથી કઈ જોડી 1.5ની બરાબર થાય ?**

Ⓐ 15% અને $\frac{2}{5}$ Ⓑ 1.5% અને અને $\frac{6}{4}$ Ⓒ 150% અને $\frac{5}{2}$ Ⓓ 150% અને $\frac{3}{2}$

3. **0.04% એટલે શું ?**

Ⓐ $\frac{4}{100}$ અને 0.04 Ⓑ $\frac{2}{50}$ અને 0.04 Ⓒ $\frac{2}{5000}$ અને 0.0004 Ⓓ $\frac{1}{5}$ અને 0.0004

4. **$\frac{3}{20}$ એટલે શું ?**

Ⓐ 3% અને 0.3 Ⓑ 0.15 અને 15% Ⓒ 15% અને 0.015 Ⓓ 3.0 અને 0.03%

5. **$\frac{1}{8}$ ની કિંમત કોના બરાબર છે ?**

Ⓐ 1.25 અને 12.5 % Ⓑ 125 અને 12.5% Ⓒ 12.5 અને 12.5% Ⓓ 12.5% અને 0.125

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 11.5

ઉદાહરણ : કોઈ એક મીઠાઈમાં 40% ખાંડ છે. આથી 4.8 કિગ્રા મીઠાઈમાં કેટલી ખાંડ હશે ? (2017)

Ⓐ 1.12 કિગ્રા Ⓑ 0.192 ગ્રામ Ⓒ 0.192 કિગ્રા ● 1.92 કિગ્રા

સમજૂતી : 4.8 કિગ્રા=4.800 કિગ્રા = 4800 ગ્રામ, 4.8 કિગ્રાના 40% = 4.8 કિગ્રા$\times \frac{40}{100} = \frac{48}{10} \times \frac{40}{100} = \frac{192}{100} =$ 1.92 કિગ્રા

1. **માસિક આવક ₹5000માંથી એક માણસ દર મહિને ₹1000 બચત કરે છે. તે માણસ આવકના કેટલા ટકા ખર્ચ કરે છે?**

Ⓐ 25% Ⓑ 4% Ⓒ 20% Ⓓ 80%

2. **600 વિદ્યાર્થીઓમાંથી 240 છોકરીઓ છે. તો છોકરાઓ કેટલા ટકા કહેવાય ?**

Ⓐ 250% Ⓑ 60% Ⓒ 40% Ⓓ 24%

3. **એક વિદ્યાર્થીએ પ્રથમ કસોટીમાં 25માંથી 18 ગુણ મેળવ્યા અને બીજી કસોટીમાં 40માંથી 34 ગુણ મળ્યા તો પરિણામ કેટલા ટકા સુધર્યું ગણાય ?**

Ⓐ 13% Ⓑ 12% Ⓒ 25% Ⓓ 85%

4. **10 સેમી લંબાઈની લાકડી માપતી વખતે તમે તેને 10.2 સેમી માપો તો ભૂલના ટકા કેટલા ગણાય ?**

Ⓐ 0.2% Ⓑ 0.98% Ⓒ 2.0% Ⓓ 20.0%

5. એક નેશનલ સ્કૂલમાં 2000 વિદ્યાર્થીઓ અભ્યાસ કરે છે. તેમાંથી 800 વિદ્યાર્થી હિન્દી બોલે છે. 400 વિદ્યાર્થીઓ ગુજરાતી-મરાઠી બોલે છે. જો 300 વિદ્યાર્થી તમિલ બોલતા હોય અને બાકીના વિદ્યાર્થીઓ પંજાબી બોલતા હોય તો પંજાબી બોલનારની ટકાવારી કેટલી ?

Ⓐ 50% Ⓑ 20% Ⓒ 25% Ⓓ 33%

સ્વાધ્યાય 11.6

ઉદાહરણ : **175 ગ્રામના 10%ના 5% બરાબર કેટલા ?** (2020)

Ⓐ 8.75 ગ્રામ Ⓑ 0.5 ગ્રામ ● 0.875 ગ્રામ Ⓓ 17.5 ગ્રામ

સમજૂતી : **175 ગ્રામના 10%ના 5% $= 175 \times \frac{10}{100} \times \frac{5}{100} = \frac{875}{1000} = 0.875$ ગ્રામ**

1. **(1800ના 4%)નું 15% સમાન દશાંશરૂપ શું છે ?** (2014)

Ⓐ 10.80 Ⓑ 108.0 Ⓒ 1.08 Ⓓ 1080

2. **(40−40ના 40%) એટલે...**

Ⓐ 40 Ⓑ 36 Ⓒ 24 Ⓓ 34

3. **40ના 25% અને 25ના 40% વચ્ચે ફરક કેટલો ?**

Ⓐ 0 Ⓑ 15 Ⓒ 25 Ⓓ 65

4. **20%ના 40% કેટલા થાય ?**

Ⓐ 8% Ⓑ 20% Ⓒ 60% Ⓓ 80%

5. **40ના 40% અને 400ના 4% વચ્ચે ફરક કેટલો ?**

Ⓐ 4 Ⓑ 16 Ⓒ 12 Ⓓ 0

સ્વાધ્યાય 11.7

ઉદાહરણ : **$\frac{3}{8}$ 38%, 0.0038ને ચઢતા ક્રમમાં ગોઠવતાં........** (2011)

Ⓐ 38%, $\frac{3}{8}$ = 0.0038 Ⓑ $\frac{3}{8}$, 38%, 0.0038 ● 0.0038, $\frac{3}{8}$, 38% Ⓓ 0.0038, 38%, $\frac{3}{8}$

સમજૂતી : **તમામ રાશિને એક સ્વરૂપમાં બદલતા : $\frac{3}{4} = \frac{3\times125}{8\times125}$, = 0.375, 38% $= \frac{38}{100}$ = 0.38;**

ચઢતાક્રમમાં લખતા : 0.0038; 0.375, 0.38 $\therefore$ 0.0038, $\frac{3}{8}$, 38%

1. **25%, $\frac{2}{5}$ અને 0.025ને ઉતરતા ક્રમમાં લખતા મળે શું મળે ?**

Ⓐ 25%, $\frac{2}{5}$, 0.025 Ⓑ $\frac{2}{5}$, 25%, 0.025 Ⓒ 0.025, 25%, $\frac{2}{5}$ Ⓓ $\frac{2}{5}$, 0.025, 25%

2. **3.5%, 3.5 અને $\frac{3}{5}$માં સૌથી વધુ મૂલ્ય કઈ સંખ્યાનું છે ?**

Ⓐ 3.5% Ⓑ 3.5 Ⓒ $\frac{3}{5}$ Ⓓ કહી શકાય નહીં.

3. **નીચેનામાંથી કયું જૂથ ચડતા ક્રમમાં છે ?**

Ⓐ 4.5, 4.5%, $\frac{4}{5}$ Ⓑ 4.5%, $\frac{4}{5}$, 4.5 Ⓒ $\frac{4}{5}$, 4.5, 4.5% Ⓓ 4.5%, 4.5, $\frac{4}{5}$

4. **કયું જૂથ ઉતરતા ક્રમમાં છે ?**

Ⓐ $\frac{3}{8}$, 25%, 0.025 Ⓑ $\frac{1}{4}$, 20%, 0.23 Ⓒ $\frac{2}{3}$, 67%, 0.46 Ⓓ $\frac{9}{10}$, 95%, 0.78

5. **આપેલા જૂથને ચડતા ક્રમમાં લખતા ત્રીજા ક્રમે કઈ સંખ્યા આવે ? $\frac{3}{4}$, 76%, 0.342, $1\frac{1}{3}$**

Ⓐ $\frac{3}{4}$ Ⓑ 76% Ⓒ 0.342 Ⓓ $1\frac{1}{3}$

સ્વાધ્યાય 11.8

ઉદાહરણ : **ખાંડનો ભાવ 20 રૂપિયા પ્રતિ કિલોથી વધીને 23 રૂપિયા પ્રતિ કિલો થાય તો તેના ભાવમાં કેટલા ટકા વધારો થયો ગણાય ?** (2009)

Ⓐ 3% Ⓑ 5% ● 15% Ⓓ 20%

સમજૂતી : **ભાવ વધારો ₹ → 23−20 = ₹3; વધારાની ટકાવારી $= \frac{\text{વધારો}}{\text{જૂનો ભાવ}} \times 100\% = \frac{3}{20} \times 100\% = 15\%$**

2. ચૂંટણીના પાંચ ઉમેદવારો પૈકી E ઉમેદવારને 12000 મત મળ્યા હોય તો C ઉમેદવારને કેટલા મત મળે ?

Ⓐ 2000 Ⓑ 600

Ⓒ 6000 Ⓓ 18000

3. વર્તુળ આલેખ આધારે જણાવો કે જો કુલ મતો 36000 હોય તો જીત મેળવનાર ઉમેદવારને કેટલા મતો મળ્યા હશે ?

Ⓐ 13500 Ⓑ 1350

Ⓒ 27000 Ⓓ 16000

4. આપેલા બારગ્રાફ આધારે કુટુંબનો કુલ ખર્ચ કેટલો તે જણાવો. (2009)

Ⓐ ₹8000 Ⓑ ₹7500

Ⓒ ₹7000 Ⓓ ₹6500

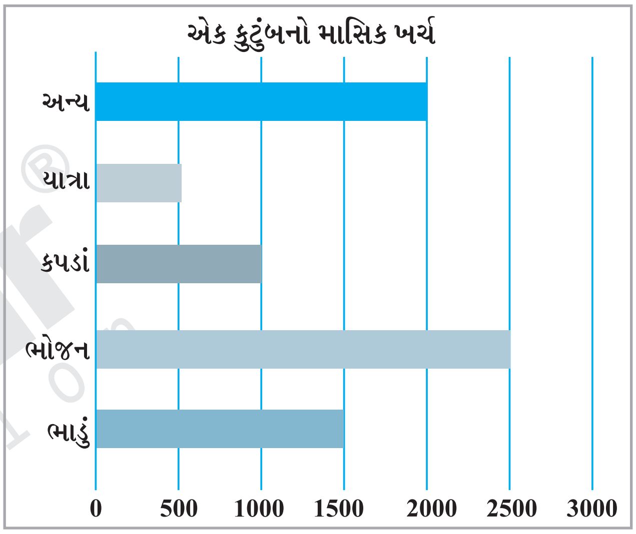

5. આલેખ આધારે દર્શાવો કે ભાડા ખર્ચ એ યાત્રા ખર્ચ કરતા કેટલો વધારે છે ?

Ⓐ 50% Ⓑ 100%

Ⓒ 150% Ⓓ 200%

Alankar® Publication

સ્વાધ્યાય 14.10

ઉદાહરણ : રેખા આલેખમાં પાંચ મહિનાની બચત દર્શાવે છે, પાંચ માસની કુલ બચત 950 હોય અને ફેબ્રુઆરી-માર્ચ માસની બચત સરખી હોય તો ફેબ્રુઆરીની બચત કેટલી ? (2018)

● ₹245 Ⓑ ₹275 Ⓒ ₹250 Ⓓ ₹225

સમજૂતી : બે માસની કુલ બચત

= ₹950 − ₹(180+100+180)

= ₹950 − ₹460 = ₹490

બે માસની સરખી બચત = ₹490÷2 = ₹245

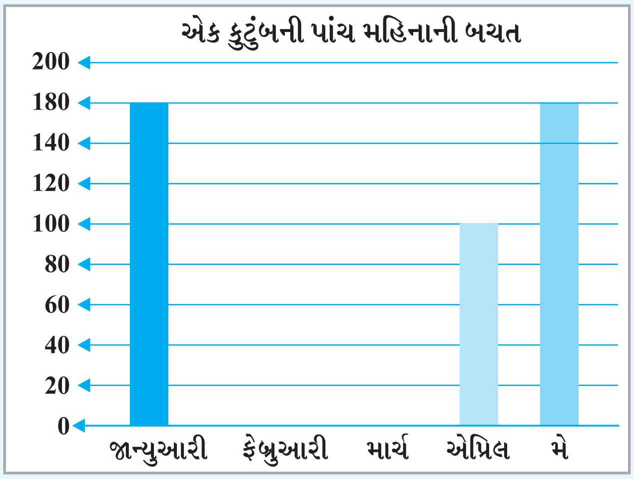

1. કુલ બચત ₹950 અને ફેબ્રુ-માર્ચની બચત સરખી હોય તો એપ્રિલ કરતા માર્ચની બચત કેટલા રૂપિયા વધુ છે ?

Ⓐ ₹245 Ⓑ ₹145

Ⓒ ₹165 Ⓓ ₹265

2. નીચે આપેલા અધૂરા આલેખ આધારે જણાવો કે જો કુલ ઉત્પાદન 160 ટન હોય અને બાજરી તથા જુવારનું ઉત્પાદન સમાન હોય તો ઘઉં કરતા બાજરીનું ઉત્પાદન કેટલું ઓછું થયું ?

Ⓐ 30 ટન Ⓑ 40 ટન

Ⓒ 50 ટન Ⓓ 20 ટન

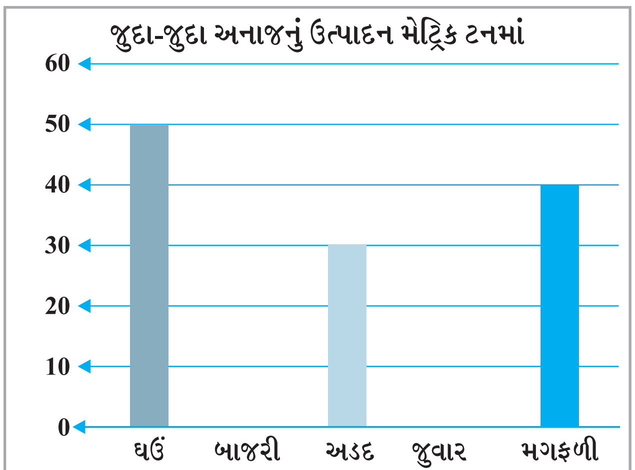

3. **ઉપર આપેલા અધૂરા આલેખ આધારે દર્શાવો કે કયું ઉત્પાદન બધા જ પાકોનું 25% ગણાય ?**

Ⓐ ઘઉં Ⓑ અડદ

Ⓒ મગફળી Ⓓ બાજરી

4. **નીચે આપેલા અધૂરા ચિત્ર વર્ણન આલેખ આધારે જણાવો કે કુલ પુસ્તકો લાઈબ્રેરીમાં 1200 હોય, અંગ્રેજી અને હિન્દીના પુસ્તકો સરખા હોય તો અંગ્રેજીના પુસ્તકો કેટલા હશે ?**

Ⓐ 400 Ⓑ 250

Ⓒ 150 Ⓓ 200

ગુજરાતી	🕮🕮🕮🕮🕮🕮🕮
હિન્દી	
ગણિત	🕮🕮🕮
વિજ્ઞાન	🕮🕮🕮🕮🕮🕮
અંગ્રેજી	
🕮 = 50 પુસ્તકો	

5. **ઉપર આપેલા અધૂરા ચિત્ર વર્ણન આલેખ આધારે જણાવો કે વિજ્ઞાનના પુસ્તકો લાઈબ્રેરીમાં કેટલા ટકા છે ?**

Ⓐ 60% Ⓑ 25% Ⓒ 18% Ⓓ 28%

પ્રકરણ : 15 પરિમિતિ, ક્ષેત્રફળ અને ઘનફળ

મુખ્ય મુદ્દાઓ :

- પરિમિતિ, ક્ષેત્રફળ, ઘનફળ

યાદ રાખો :

- પરિમિતિ એટલે ફરતું માપ.
- બંધ આકૃતિએ રોકેલી જગ્યાને તેનું ક્ષેત્રફળ કહે છે.
- પદાર્થ અવકાશમાં રોકેલી જગ્યા કે કદને ઘનફળ કહે છે.
  - ચોરસની પરિમિતિ = $4 \times l$
  - ચોરસનું ક્ષેત્રફળ = $l \times l = l^2$
  - લંબચોરસની પરિમિતિ = $2(l+b)$
  - લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ = $l \times b$
  - ઓરડાની ચાર દીવાલનું ક્ષેત્રફળ = $2h(l+b)$
  - સમઘનનું ઘનફળ = l^3
  - લંબઘનનું ઘનફળ = $l \times b \times h$

સ્વાધ્યાય 15.1

ઉદાહરણ : **એક લંબચોરસની લંબાઈ અને પહોળાઈ અનુક્રમે 16 સેમી અને 9 સેમી છે, એ લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ કેટલું ?** (1998)

Ⓐ 25 ચો.સેમી Ⓑ 50 ચો.સેમી Ⓒ 81 ચો. સેમી ● 144 ચો. સેમી

સમજૂતી : **લંબચોરસનું ક્ષેત્રફળ = લંબાઈ × પહોળાઈ = 16 સેમી × 9 સેમી = 144 ચો. સેમી**

1. **એક ચોરસની લંબાઈ 22 મીટર છે તો તેની પરિમિતિ કેટલી થાય ?**

Ⓐ 44 ચો. સેમી Ⓑ 484 ચો. સેમી Ⓒ 88 મીટર Ⓓ 484 મીટર

2. **એક લંબચોરસની લંબાઈ 18 મીટર અને પહોળાઈ 13 મીટર છે, તો તેની પરિમિતિ કેટલી ?**

Ⓐ 62 મીટર Ⓑ 31 મીટર Ⓒ 234 મીટર Ⓓ 234મી^{2}

3. **એક ચોરસની બાજુની લંબાઈ 12.5 સેમી છે, તો તેમાં પૂરેલા કલરનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થાય ?**

Ⓐ 25 સેમી^{2} Ⓑ 625 સેમી^{2} Ⓒ 250 સેમી^{2} Ⓓ 156.25 સેમી^{2}

4. **એક લંબચોરસની લંબાઈ 12.25 મીટર અને પહોળાઈ 8 મીટર છે, તો તેનું ક્ષેત્રફળ કેટલું થાય ?**

Ⓐ 20.25 ચો.મી Ⓑ 98 ચો.મી Ⓒ 40.5 ચો.મી Ⓓ 96 ચો.મી

ફકરો : 4

તમે સામાજિક કાર્યકર્તા અને મહાન પર્યાવરણવાદી સુંદરલાલ બહુગુણા વિશે જરૂર સાંભળ્યું હશે. તેમનો જન્મ ઉત્તરાખંડના એક નાનકડાં ગામમાં થયો હતો. તેમનું ગામ ઊંચી ટેકરીઓ પર લીલાછમ વનોથી ઘેરાયેલું હતું. વન અમૂલ્ય વૃક્ષોથી ભરેલા હતાં. અનેક રમત-ગમતનાં સાધનો બનાવવાવાળી કંપનીઓએ વૃક્ષોની કાપણી શરૂ કરી દીધી. આનું પરિણામ એ થયું કે આસપાસનાં ક્ષેત્રોમાં વિનાશકારી પૂર આવવાનું શરૂ થઈ ગયું. પૂરથી ત્યાંના રહેવાસીઓને અનેક સમસ્યાઓનો સામનો કરવો પડ્યો. તેઓને પોતાનાં જીવનમાં વનોનાં મહત્ત્વની સમજણ પડી.

76. સુંદરલાલ બહુગુણા એક મહાન .... હતાં.

Ⓐ પર્યાવરણવાદી　　Ⓑ વૈજ્ઞાનિક

Ⓒ શિક્ષક　　Ⓓ વૈદ્ય (ડૉક્ટર)

77. તેમનું ગામ .... થી ઘેરાયેલું હતું.

Ⓐ ગાઢ (ઘાટા) વનોથી　　Ⓑ ભૂરા વનોથી

Ⓒ લીલા-છમ વનોથી　　Ⓓ સૂકા વનોથી

78. વનોની (જંગલોની) કાપણીનાં પરિણામરૂપ .... આવવા લાગ્યું.

Ⓐ વિનાશકારી પૂર　　Ⓑ પૂર રોકવાનો દરવાજે

Ⓒ અનાવૃષ્ટિ　　Ⓓ કૃત્રિમ પ્રકાશથી પ્રકાશમય બનાવવું

79. "સુંદરલાલ બહુગુણા" .... સંજ્ઞા છે.

Ⓐ જાતિવાચક　　Ⓑ સમૂહવાચક

Ⓒ ભાવવાચક　　Ⓓ વ્યક્તિવાચક

80. "અમૂલ્ય".................. નો સમાનાર્થી છે.

Ⓐ તિરસ્કૃત (તિરસ્કાર છૂટે તેવું)　　Ⓑ ઘૃણા ઉપજાવે તેવું

Ⓒ અનમોલ (મૂલ્યવાન)　　Ⓓ બિનઉપયોગી

અલંકાર સમન્વય

પ્રેક્ટિસ વર્ક

વિભાગ-F

જવાબો

માનસિક યોગ્યતા કસોટી વિભાગ, ગણિત વિભાગ, ભાષા વિભાગ અને અંતિમ વર્ષના પ્રશ્નપત્રના જવાબો.

માનસિક યોગ્યતા કસોટીના જવાબો

1. સમાન આકૃતિ વિભાગ

1	C	11	D	21	C	31	C	41	D
2	D	12	C	22	C	32	C	42	C
3	D	13	D	23	D	33	D	43	D
4	B	14	C	24	C	34	C	44	D
5	D	15	B	25	C	35	C	45	D
6	C	16	B	26	C	36	B	46	C
7	B	17	C	27	A	37	D	47	D
8	C	18	C	28	B	38	B	48	B
9	B	19	C	29	D	39	B	49	C
10	D	20	D	30	C	40	D	50	D

2. ક્રમિક આકૃતિ વિભાગ :

1	D	11	D	21	C	31	C	41	C
2	C	12	C	22	B	32	D	42	C
3	D	13	D	23	B	33	B	43	D
4	D	14	D	24	D	34	D	44	C
5	B	15	D	25	B	35	C	45	C
6	C	16	B	26	D	36	D	46	D
7	D	17	C	27	C	37	D	47	D
8	C	18	B	28	B	38	D	48	B
9	C	19	D	29	C	39	C	49	D
10	C	20	C	30	C	40	B	50	B

3. સંબંધ આકૃતિ વિભાગ :

1	D	11	C	21	C	31	C	41	C
2	C	12	C	22	C	32	D	42	B
3	C	13	D	23	C	33	B	43	C
4	B	14	C	24	B	34	D	44	C
5	D	15	D	25	D	35	D	45	D
6	C	16	D	26	B	36	D	46	D
7	C	17	D	27	B	37	C	47	C
8	D	18	C	28	D	38	D	48	C
9	D	19	D	29	C	39	B	49	B
10	D	20	C	30	C	40	B	50	D

4. ચોરસ આકૃતિ વિભાગ :

1	C	11	D	21	C	31	B	41	C
2	C	12	B	22	D	32	C	42	C
3	D	13	D	23	C	33	C	43	D
4	D	14	C	24	D	34	C	44	B
5	B	15	B	25	C	35	D	45	D
6	D	16	B	26	C	36	B	46	D
7	D	17	B	27	D	37	D	47	B
8	B	18	D	28	C	38	D	48	B
9	C	19	C	29	D	39	C	49	C
10	C	20	C	30	D	40	C	50	C

5. અપૂર્ણ આકૃતિ વિભાગ :

1	D	11	C	21	C	31	C	41	D
2	A	12	D	22	D	32	D	42	A
3	C	13	C	23	D	33	B	43	C
4	D	14	C	24	B	34	B	44	B
5	D	15	C	25	C	35	D	45	C
6	A	16	B	26	D	36	C	46	B
7	C	17	C	27	C	37	B	47	C
8	C	18	B	28	D	38	B	48	D
9	B	19	B	29	B	39	B	49	D
10	C	20	C	30	C	40	B	50	C

6. અયોગ્ય આકૃતિ વિભાગ :

1	B	11	D	21	B	31	D	41	C
2	B	12	A	22	D	32	C	42	C
3	D	13	A	23	B	33	B	43	D
4	C	14	B	24	B	34	C	44	C
5	B	15	D	25	B	35	C	45	B
6	C	16	A	26	A	36	C	46	C
7	C	17	C	27	D	37	D	47	C
8	A	18	C	28	D	38	B	48	C
9	C	19	A	29	B	39	B	49	D
10	B	20	D	30	B	40	D	50	A

લેટેસ્ટ અભ્યાસક્રમ

કમ્પ્યૂટર વિશે અવનવું શીખવતી પુસ્તક શ્રેણી

અલંકાર કમ્પ્યૂટરની દુનિયા

ભાગ 1 થી 8

વિશેષતાઓ

ધોરણ 1 થી 8 નો ક્રમબદ્ધ અભ્યાસક્રમ

પુસ્તકની અંદર જ લખવાની પૂરતી જગ્યા. **પાઠ્યપુસ્તક અને સ્વાધ્યાયપોથી.**

વિદ્યાર્થી જાતે જ પ્રેક્ટિકલ કરી શકે તેવો LAB TIME વિભાગ.

બહુવિકલ્પવાળા પ્રશ્નો દ્વારા સ્વાધ્યાય અને ઉત્તરો.

સેમેસ્ટર પદ્ધતિ મુજબ અભ્યાસક્રમનું વિભાજન.

જરૂરી સુંદર, આકર્ષક ચિત્રો અને સ્ક્રિનશૉટ્સ

8 લેવલમાં કમ્પ્યૂટર કોર્સ, દરેક લેવલના અંતે **પ્રમાણપત્ર**.

નાનાં ભૂલકાંઓને **માઉસ પકડાવવાથી શરૂ કરીને ભાગ 8 સુધીમાં કમ્પ્યૂટર માસ્ટર્સ** બનાવતાં તમામ બેઝિક કોર્સને આવરી લઈ તૈયાર કરવામાં આવેલી અદ્યતન આવૃત્તિઓ.

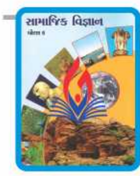

પાઠ્યપુસ્તકમાં સમાવિષ્ટ કમ્પ્યૂટરના વિષયાંગો (કોર્સ)ને પણ અલંકાર કમ્પ્યૂટરની દુનિયા ભાગ **5 થી 8**માં સમાવેશ કરી લેવામાં આવ્યાં છે.